

Murska Sobota, 1. februarja 1990 • Leto XLII • Št. 4 • Cena 7,70 din

Z versko vzgojo je križ

stran 13

stran 4

Če (gl)osa zbode

OZONSKA LUKNJA

Samoupravna socialistična družba, uokvirjena z državnimi mejami Socialistične federativne republike Jugoslavije, je tako rekoč do pred dnevi živela v »ozonskem« ovojju socializma dvajsetega stoletja. Generacije, ki so ovoj socializma dvajsetega stoletja. Generacije, ki so ovoj ustvarjale, so se v njem relativno dobro počutile, malo manj nove generacije in še manj sopotniki revolucionarne generacije, ki niso bili zadovoljni s kopreno socialističnega ozona. Počutili so se državljanke drugega razreda — in danes si to že upajo tudi povedati. Danes ugotavljamo tudi, da je socialistični ozonski plašč preluknjan; veliko bolj je natrgan okrog jugoslovanske družbe kakor oni v stratosferi. Čeprav nismo bili zadovoljni z razmerami, in že kar neverjetno je, kako nam je uspelo ustvariti režim, ki je v štirih desetletjih dosegal resnični napredek in za kakšno desetletje, ob tem pa bil topla greda za degradacijo vrste obče človeških vrednot, podpiral povprečnost in že kar zatiral svobodni intelekt, smo se počutili varne. Povsem natančno smo vedeli, da imamo notranjega sovražnika in potencialno nevarnost od zunaj. Zveni ironično, pa ni tako mišljeno.

mišljeno. Danes se iz vrz naših dosedanjih potencialnih in siceršnjih in notranjih sovražnikov postavljajo liderji naših strank in zvez. Že res, da so v novih strankah tudi številni nekdanji člani komunistične zveze, a liderji so skoraj po pravilu nekdanji oporečniki režima, disidenti . . . bolj malo spreobrnjenec pustijo zraven. Komu se torej naj mi, ta amorfna masa volilcev in državljanov, zaupamo? In zakaj? Zaradi tepih besed? Zaradi naslikane svetle prihodnosti? Z vsem tem so nas že pitili, zdaj bi želeli kaj bolj verjetnega. Skozi pretirano kopreno socialističnega ozona nas nevarno segreva sonce svobode in demokracije. Preveč osonec človek dobi nevarne opekline, trajno pretiravanje s sončenjem pa prinese kožnega raka. Da le ne bi nespametno povečali ozonske luknje! J. Šabjan

Ivan Kramberger: Obljubljam boljšo prihodnost stran 8

ŽELJKO PETERMANEC
IZDELOVALEC STROPNIH NOSILCEV
nagrajuje naročnike
VESTNIKA!

VESTNIKA!

Nameravate graditi nov dom, obnoviti hišo, zgraditi hlev, postaviti zidano garažo, počitniško hišico...? Potrebujete boste stropne nosilce, ki jih v vseh velikostih in povali boste strojne nosilce, ki jih v vseh velikostih in povali boste strojne nosilce, ki jih v vseh velikostih in povali boste strojne nosilce.

izredno ugodnih cenah izdeluje ŽELJKO PETERMÁNEC,
Novo Selo Rok, Rade Končarja 16, 42200 Čakovec, telefon: (042) 811-685.

Brezplačni prevoz.

Izžrebali smo naslednja dva naročnika VESTNIKA, ki prejmeta po 50 tekočih metrov stropnih nosilcev:
JOSIP GERGAR, Andrejci 31, 89221 MARTJANCI, in HELENA
FERENCČEK, Preserje, Pelechova 61, 61235 RADOMLJE.
Nagrajencema čestitamo! O prevzemu nagrade se dogovorite po telefonski osebnosti s tovaršajem Petermancem.

**ČIMPREJ POSTANITE NAROČNIK VESTNIKA, ČE TO ŠE
NISTE. KMALU BOMO RAZDELILI NOVE NAGRADE!**

Od formalnega k vsebinskemu povezovanju



SOBOŠKI KIRURGI SEŠILI SRCE

Trikrat zabodena je Rudolfa Bunderlo s Hodoša so v nedeljo zjutraj ob 5. uri pripeljali na kirurški oddelek soboške bolnišnice. Vhodnice so bile na prsnem košu in klinični znaki so bili takšni, da so kazali tudi na poškodbo osrčnika. Pri operaciji pa so ugotovili, da je imel bolnik tudi centimeter dolgo vbojnost v levi prekat srca, ki so jo sešili.

Po sto letih obstoja kirurgije v Murski Soboti je bila to prva operacija odprtega srca, ki pa so jo lahko opravili zaradi dobro opremljenega kirurškega trakta (samoprispevek občanov) ter seveda zaradi strokovne usposobilnosti. Bolnik je v torek že bil premeščen iz oddelka intenzivne nege na oddelek intenzivnega nadzora.

STEČAJ ZA LINO APAČE

Od danes je za Lino Apače uveden stečaj — Sklep, ki ga je stečajni senat sprejel v ponedeljek, 29. januarja 1990, je nabit na oglasni deski — 207 delavcev brez zaposlitve.

»Naloge stečajnega upravitelja so zelo široke. Prva in bistvena je ta, da zavarujemo premoženje in poskušamo izplačati upnike iz naslova stečajnega postopka. Vse drugo, kar so stečajni upravitelji v skladu z dogovorom s stečajnim sodnikom in senatom opravljali, ho prišlo do izraza šele med samim stečajnim postopkom. Upamo in želimo si, da po stečajnem postopku ne bi prišli po plače samo upniki, ampak da bo ostal vsaj del delavcev sedanje Lini v delovnem razmerju s delal pri istem programu dalje.« Takšne so želje in napovedi novega stečajnega upravitelja v Lini Apače Da-

nila Tirša, diplomiranega ekonomista, zaposlenega v Obrtni zadrugi 14 oktober.

Stečajni postopek za Lino Apače so zahtevali delavci sami na decembrskem zboru, kar je nekoliko nenavadna poteza. Zaradi tega ter zaradi soglasja vseh drugih odgovornih organov je bil lahko uveden stečaj po hi-

trem postopku. V ponedeljek dopolnijo so se na sodišču v Murski Soboti poleg stečajnega senata, ki mu je predsedoval Bojan Žunič, zbrali še vsi šilec dolžnosti direktorja Branko Lutanič ter predsednica delavskega sveta v Lini Tereziya Žižek, predstavnica Službe družbenega knjigovodstva, družbeni pravobranilec samoupravljanja, podpredsednik Izvršnega sveta SO Gornja Radgona Jože Farič ter sekretar OS ZSS Gornja Radgona Jože Lebar. Vsi navzoči so se strinjali, da je za Lino edina rešitev uvedba stečajnega postopka, saj bodo le na ta način delavce rešili negotovosti in agonije, ki traja že vse od 1985. leta, še bolj pa zadnje leto. (Nadaljevanje na 3. strani)



Se bodo brežearinske trgovine morale specializirati v prodajalne z domačim blagom? Kakšna bo usoda sedmih tovrstnih trgovin v Pomurju. Več o tem preberite na 7. strani.



Ob koncu tedna bo še naprej nestalno vreme s občasnimi padavinami. Še vedno bo razmeroma toplo.

Pregovori za ta teden
Ako je svečnica (2. februar) zelena, bo
velika noč snežena.

Če na svečnico deži, se kmalu pomlad oglasi.

Če je svečnica topla, sneg in mraz pri-
naša, če je mrzla pa ga odnaša.

Luna stopi jutri v znamenje praga
krajca. Dan je dolg 9 ur in 32 minut
Sonce je še v znamenju Vodnarja.

Since je se v znamenju ...



VREME

Ugodna kreditna prodaja na tri in šest mesecev za opečne izdelke in stropove MAP.

● trimesečno odplačilo: 20 % pologa in 1,7 % obresti mesečno na ostanek dolga ● šestmesečno odplačilo: 20% polog in 2% obresti mesečno na ostanek dolga Prodajamo na sejmišču v Gornji Radgoni, telefon: 74 396

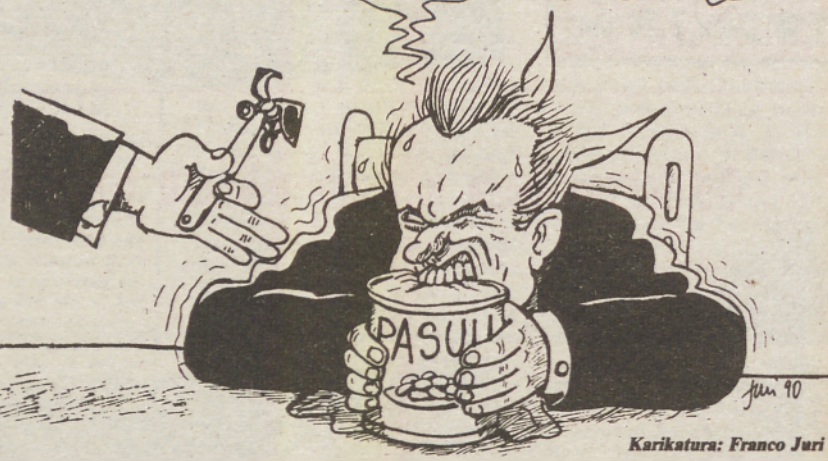
VSE OD TEMELJEV
o p t o

DO STREHE
ptui
Žabljak 1

DO STREHE
opto
ptui
Zabłak 1
VSE OD TENELIV

ČAS BOJKOTA

NE, HVALA!



Karikatura: Franco Juri

KAJ BO ČEZ POL LETA?

■ jugoslovanski proizvajalci množično napovedujejo pocenitve, tudi do 70 odstotkov, piše Privredni pregled ■ zvezna vlada ne sme popustiti tistim, ki bi radi z dodatnim tiskanjem denarja pokrivali izgube in povečevali plače

Tako trdi Markovičev honorarni svetnik, ameriški profesor Sachs, ki pravi, da bo vse v redu in po predvidenem načrtu, če zvezna vlada ne bo popustila pred pritiski tistih, ki vidijo izhod v dodatnem (z delom nepokritem) tiskanju denarja za pokrivanje izgub in za nerazumno povečevanje plač. Sachs verjame, da bo Markovičeva vlada do konca junija vzdržala, sprašuje pa se, če bo šest mesecev dovolj, da se bo jugoslovanska družba, skoraj pet desetletij navajena porabiti več kot ustvari, spremenila v racionalno, učinkovito in konkurenčno.

Razlogi za napovedane pocenitve so razumljivi. Najprej zaradi ustaljenega tečaja dinarja, dramatično zmanjšanih obresti in pa zaradi konkurenčnega uvoza. Mnogi jugoslovanski proizvajalci bele tehnike, televizorjev, konfekcije, hrane, opreme, bodo svoje izdelke pocenili od 20 do preko 70 odstotkov. Poznavalci razmer trdijo, da bodo pri teh pocenitvah nastajale težave predvsem v trgovini, kljub povečani marži. To dokazuje s prime-

rom naslednjih razmerij: cena pšenice in moke je v razmerju ena proti dva, razmerje kruh — pšenica pa je ena proti šest.

Kaj bo torej čez pol leta, od julija naprej? Zaradi znižane rasti družbenega proizvoda, bo dobila država manj prihodkov.

Markovičeva vlada ve, da bi morala vzpodbuditi novi ciklus gospodarske aktivnosti, da bi sicer ob nižjih cenah pa povečanem prometu in neokrnjeni zaposlitvi dobila tudi država svoj denar. Do prvega julija je le še slabih pet mesecev!

KRŠKO VZNEMIRJA TUDI AVSTRIJCE

Sicer lažji potresni sunki, ki so jih zabeležili pred tedni na širšem območju slovensko-hrvaške nuklearke v Krškem so pritegnili pozornost slovenske javnosti kakor tudi v Italiji in Avstriji. Na seji kontaktnega odbora Slovenije in avstrijske dežele Koroške je bilo s strani naše delegacije rečeno, da spada JE Krško med prvo četrtino najbolj varnih jedrskih elektrarn in to po mednarodnih merilih. Trenutno deluje na svetu 450 jedrskih elektrarn, okoli sto pa jih gradijo.

V avstrijskem časopisu se je

veliko pisalo o tem, da bi Avstrija in Italija zastoj nadomestili naš primanjkljaj električne energije, če bi zaprti JE Krško. Izkazalo pa se je, da so to pobožne želje tistih, ki ne poznajo avstrijske elektroenergetske bilance.

Zanimanje za stanje okrog JE Krško je pred dnevi pokazala tudi avstrijska zvezna ministrica za vprašanje okolja Marilies Flemming, ki je po diplomatski poti izrazila željo, da bi obiskala JE Krško in se srečala z najvišjimi slovenskimi ter zveznimi političnimi osebnostmi, ki so pristojne za varstvo okolja. Pobuda za avstrijsko-jugoslovansko srečanje naj bi izhajala iz izjave predsednice republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje SR Slovenije Cvetke Selšek, da pri nas ne razmišljamo o ustavitvi obratovanja JE Krško.

Opel v Monoštru

Po pisanju časopisa Vas Nepe so sredi januarja podpisali pogodbo med madžarsko tovarno Raba in evropsko izpostavo General Motorsa o ustanovitvi mešane firme v Rabini podružnici v Monoštru (delež General Motorsa znaša 67 %, Rabe pa 33 %).

Po pogodbi bodo v monoštrski tovarni od leta 1992 izdelali letno od 100 do 200 tisoč 1,3- in 1,6-litrskih motorjev. Robert Eaton, predsednik General Motorsa v Evropi, je po obisku v Monoštru povedal, da so tu dobre možnosti tudi za montažo osebnih vozil. Tako bodo poleg izdelave motorjev za opel kadette in vektre (motorji vrhunske kakovosti) v Monoštru sestavili letno še tudi 15 tisoč osebnih vozil opel kadett, model 1992 — pretežno za madžarsko tržišče. Štartni kapital mešane firme bo 100 milijonov DEM, vrednost celotne naložbe pa 300 milijonov DEM.

Novi proizvodni program bo velika pridobitev za Monošter in okolico, za slovenske vasi na Madžarskem, od koder hodi veliko delavcev na delo v Monošter, predvsem pa za 900 delavcev sedanjega monoštrske podružnice Rabe, pred katerimi je ob dosedanjem proizvodnem programu negotova prihodnost.

Zanimivo je omeniti, da trkajo na madžarski trg tudi Japonci, saj je firma Suzuki podpisala podobno pogodbo s tovarno Ikarus.

V prvem delu štirinajstega izrednega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, ki je očitno v nadaljevanjih, je bila možnost, da bo po vsem svetu odjeknila odločitev, da je partija končno uresničila svojo dano opredelitev, da se odreka vloge državne partije s prepustitvijo oblasti delavcem in ljudstvu, kjer deluje avantgardno, s pozicij samoupravljanja, ki je alternativa in opozicija etatizmu. Zgodilo pa se je, da je po vsem svetu odjeknila prekinitve kongresa, ki je prav po tem postal izjemnost, potrdil pa je politični pluralizem znotraj same Zveze komunistov, ki je bila zveza samo na papirju, v resnici pa centralistična partija boljševiškega tipa. Kako bi se sicer vse doslej tako neusmiljeno oklepala načela demokratičnega centralizma?

Pazljivemu opazovalcu dogajanj na omenjenem kongresu je bilo od začetka jasno, da je bila proceduralnost do maksimuma izrabljena najprej za preprečevanja razprave o temeljnih zadevah komunistov, se pravi s strnjenih načelih, oblikovanih v napovedani deklaraciji (razglasu) novega razvoja socializma pri nas, potem pa za razvod-

Proceduralnost

njanje teksta razglašava v navadno resolucijo, ki deklaraciji vsebinsko ne bi bila pravzaprav v ničemer podobna, kar je bil povod za razhajanja, ki jih z glasovanji, kakršna so bila, ni bilo mogoče zlepliti v nekakšno navidezno enotnost.

Takšna proceduralnost ni nič novega ne pri nas ne v svetu, saj politika temelji na načelu: če ne moreš preprečiti ali pa ne smeš odkrito nasprotovati, potem zavlačuj, kolikor in kakor pač veš in moreš. To je za ene izgubljanje časa in (politične) energije, za druge pa zbiranje točk. Drugače se temu reče, kot je rekel komentator sarajevskega Oslobođenja: očitno so imeli prav tisti, ki so sodili, da je (bil) izredni kongres prežgodaj, saj za demokratične spremembe še nismo dovolj zreli in je dogmatična zavest še preveč trdoživa.

Kjer se pripravata dva, tretji dobiček ima, pravi ljudska modrost. Upati je, da bo program Zisa za stabilizacijo in gospodarski razvoj v prihodnje uresničevan z manjšimi ovirami, kot so bile v času partijske države, če bo deklaracija ZKJ ostala pri odločitvi za politični pluralizem.

Če so mladi navdušeni vsaj nad tem glavnim sklepom, da se ZKJ končno odreka partijske države, partijske ureditve (»poretka«) in postaja partija gibanja (»pokreta«), pa so stari in starejši kar se da skeptični, kajti partija je menjala ne samo ime in načela že zdavnaj in v različnih variantah, toda to je bilo po tisti ljudski: »Volk dloko menja...«. Ljudje, ki so se naučili biti oblast desettletja in prevajati ljudi čez vodo, se ne morejo zlahka spremeniti, če se sploh morajo spremeniti, saj vemo za tisto: »Česar se Janezek nauči, to Janez zna«.

Bistvo sprememb pa ni v političnih spremembah, ki morda so osnova za sproščanje vseh odnosov v družbi, saj so temelj človekovega življenja materialne osnove; sicer bi morali dokazati, da lahko živi človek kar od idej. O tem bistvu, ki se imenuje lastnina, pa je bilo v prvem delu izrednega (ne vem kakaj štirinajstega, če je dejansko prvi izredni kongres) kongresa ZKJ rečenega bore malo, v deklaraciji pa so se izognili definiciji s splošno frazo. Družbena lastnina je bila namreč doslej navidezno nikogaršnja, ker je veljala za našo, kdaj pa naj bi (ali že je) postala državni kapital. Tako so delavci znova v položaju, da jim (projdajo tovarne, če jim namreč ne bo priznana minulo delo, saj so mnogi vse življenje vložili v razvoj ne samo »lastnega«) podjetja.

Če bo Zveza komunistov ostala — glede na to, kar je nekoč že ustvarila delavcem, ki zdaj to tako ali drugače izgubljajo, — tako neopredeljena, kot se je pokazalo na prvem delu izrednega kongresa ZKJ (kot so se imeli muslimani v Bosni za neopredeljene, dokler jim ni bila priznana nacionalnost), najbrž več ne bo imela nikakršne možnosti med delavstvom, katerih avantgarda naj bi bila, pa tudi med političnimi strankami samo nacionalne ali celo nacionalistične vsebine ne. Tudi če bi se ZK preimenovala v socialistično ali socialdemokratsko in podobno, kakor že predlagajo nekateri (tudi člani CK ZKJ) se njihov odnos do delavcev (socialne baze) ne bi smel spremeniti. To seveda niso proceduralna vprašanja!

Viktor Širec

Neizbežno se je zgodilo

Razplet na 14. izrednem kongresu ZKJ v centru Sava v Beogradu je v bistvu okrepil položaj Slovenije, saj je bil popolnoma v skladu z njeno strategijo za večjo politično in gospodarsko osamosvojitve, ki jo v zadnjem času označujejo več političnih težav, med drugimi tudi tista po konfederalno urejeni zvezi držav. Ureditev trdnice nacionalne države v okviru takšne ali drugačne jugoslovanske federacije namreč nikakor ni možna brez ideološke decentralizacije, kajti vsakršen ideološki ali politični ekskluzivizem v naših pogojih stvari strašno zapleta in nenehno vodi k vsiljevanju idej in modelov enih narodov nad drugimi, komentira Delo.

Ne mislimo kajpak, da se posledje slovenske partije ali stranke ne bodo več povezovala z drugimi deli Jugoslavije, kot to nekateri v teh dneh v državi tendenciozno namigujejo, vendar pa to zagotovo ne bo takšno povezovanje, kot je bilo tisto znotraj ZKJ, ki je nenehno povzročalo konceptualne konflikte. Tako gre sedaj za to, da vzpostavimo samostojnost na vseh področjih, kjer se ponuja, in s tem počasi utrdimo položaj za oblikovanje novega sporazuma o sožitju v državi, ki je po tistem, kar se je zgodilo v Jugoslaviji v zadnjih dveh letih, dejansko neizbežno.

Scenarij po Politika ekspres

Beograjski dnevnik Politika ekspres je zapisal, da vodstvo s severzozahoda Jugoslavije neposredno podpira teroriste na Kosovu in jim pomaga. Cilj slovenske pomoči pri tem je — kot trdi časopis — da podpira oboroženi upor, da bi se Kosovo odcepilo od Srbije, in da bi tako Jugoslavija razpadla. Pot, po kateri se oskrbuje Kosovo z orožjem iz nekaterih zahodnoevropskih držav, vodi skozi Slovenijo, kot trdi P. ekspres. Po tej poti albanski teroristi ilegalno prestopajo jugoslovansko-italijansko mejo.

JUGOSLOVANSKI PREBLISKI

Dejstvo, da živijo Srbi tudi na Hrvaškem, ni nobena ovira za izražanje jasne politične usmeritve Hrvaške.

(Nedeljna Dalmacija, Split)

Če partija ne bo pristala na spremembe, se nam bo zgodila Romunija.

(Start, Zagreb)

Nismo daleč od ocene, da bo prišlo do državljanske vojne, če bo program Anteja Markovića pro-padel.

(Duga, Beograd)

Dajte nam zdravo, nezastrupljeno hrano... Prav, dajte nam hrano, pa čeprav bo zastrupljena.

(Mladina, Ljubljana)

Tudi sindikat se je spremenil, torej je konec s cenejšimi svinjskimi polovičkami.

(Borba, Beograd)

globus

BUDIMPEŠTA — Sekretar ZK Slovenije Peter Bekeš je v intervjuju za budimpeštanski dnevnik Magyar Hirlap izjavil, da ne verjame v nadaljevanje prekinjenega 14. kongresa ZK Jugoslavije.

DUNAJ — Z okoli 12 milijardami dolarjev deviznih prihodkov od turizma je Avstrija dosegla lani absoluten povojni rekord (za 14 odstotkov več prihodkov kot leta 1988). Na prvem mestu so bili kot vedno gosti iz ZRN.

BUDIMPEŠTA — Madžarska ne bo več imela službe državne varnosti temveč službo ljudske varnosti. V tej zvezi so že sprejeli poseben zakon, za dve pa pospešeno urejajo zaradi nedavno odkritega telefonskega prisluškovanja s strani organov državne varnosti.

PARIZ — Sin zadnjega albanskega kralja Zoguja, Leka I., ki živi v Južni Afriki, je v intervjuju za pariški dnevnik Le Quotidien de Paris izjavil, da bi Kosovo odcepil od Jugoslavije, če bi mu v Albaniji ponudili kraljevski prestol. Rekel je tudi, da bi rad navezal stike z jugoslovanskimi oblastmi.

BERLIN — Prejšnji teden so resnično pričeli podirati berlinski zid, ki ga je odkupilo zunanjetrgovinsko podjetje Liemex, prodajalo pa ga bo po »komercialni ceni«. Kupci se zanimajo predvsem za tiste dele zidu, ki so poslani in popisani z različnimi sporčili.

— ZR Nemčija bo Romuniji do konca marca podarila 350 megavatov električne energije. Tok bodo posredovali preko električnega omrežja Avstrije, Češkoslovaške, Madžarske in naše države. Stroški tega prenosa bodo ZRN stali okoli 50 milijonov DM.

VATIKAN — Papež Janez Pavel II. bo še pred junijskimi volitvami obiskal Češkoslovaško. S svojim obiskom naj bi izrazil podporo demokratičnim procesom v tej državi.

BUDIMPEŠTA — Član predsedstva še vedno vodilne Madžarske partije Ivan Vitányi je izjavil, da se bo partija povsem umaknila iz vlade, če ne bo konec napadov nanjo in na ministrski svet. Najhujši kritiki MSP so Zveza svobodnih demokratov in Zveza demokratične mladine (Fides).

DUBLIN — Zunanji ministri držav Evropske skupnosti so podprli predlog SZ, da bi se letos sklicali srečanje 35 držav članic Konference za varnost in sodelovanje v Evropi. Zunanji ministri so se tudi strinjali z odločitvijo Moskve, da z vojaškimi posegi ureja nastale razmere v Azerbajdžanu.

Pocenitve — koliko in kje

V Titogradu se je kruh iz moke tipa 500 pocenil za 18, »socialni« kruh za 32 odstotkov, v Sloveniji in Makedoniji je kruh cenejši za okoli 15, na Hrvaškem za 10 odstotkov.

Sladkor se je v prodaji na drobno pocenil v BiH za 7 odstotkov, mast za 29 in slašičarski izdelki za 15 odstotkov, približno enako na Hrvaškem. V Makedoniji so pocenili riž za 15, kavo za 6 odstotkov, medtem ko so prejšnji teden tuzlanski proizvajalci detergentov najavili 20 do 25-odstotno pocenitev.

Gorenje je v Makedoniji pocenilo izdelke bele tehnike za 30, EJ Niš pa televizorje in pralne stroje za 20 odstotkov. V BiH so za 15 do 20 odstotkov pocenili keramiko, sanitarije in sanitarno galanterijo. Na Hrvaškem so gospodinjinski aparati, ki jih izdeluje Rade Končar, cenejši za 30, Iskrini minitelevizorji pa za 22 odstotkov.

Pa še ta primer: v Sloveniji in na Hrvaškem se je jedilno olje pocenilo za 12 oziroma 15 odstotkov, v Vojvodini pa se je za 35 odstotkov podražilo.

POLITIČNI VRVOHODCI

Pravijo, da demokracija ni šolski predmet, temveč odnos do stvari, zato se demokracije ni mogoče naučiti po nekakšnih formulah, čeprav smo to pri nas poskušali, pa nam je zato občutek za ta odnos nekoliko zakrnil. Rekli smo tudi, da je demokracija za pametne ljudi, in pa to, da je lahko demokracija sama sebi namen. Je že nekaj v obojem, čeprav prva trditev iz prejšnjega stavka zelo grobo odmerja

svoj program (prav tako najprej na plakatu, recimo), potem so morebitni volilci tega kandidata prvi, ki morajo presoditi, koliko je ponujeno realno, izvedljivo in koliko gre za »program« nekakšnega političnega vrvoходca, zonglerja, ki ponuja nekaj, mimo zapletenega spleta pristojnosti in odgovornosti, saj končno niti zdaj ni (in še manj naj bi bilo v prihodnje) možno uveljaviti volje posameznika, brez celotne

ZA IN PROTI

miligrame naše pameti, če z demokracijo naše polpreteklosti poskušamo pokriti vse pojave oblike državljanovega družbenega bivanja in delovanja.

Kadar ni po formuli, potem je dopuščeno tudi to, da kdo okliče svojo pripravljenost biti kandidat za najvišjo funkcijo v državi; če nima drugih možnosti, potem to odločitev razloži na plakatu. Do sem je po formalni plati vse popolnoma jasno. Ko pa razgrne

strukture na novo nastajajočega parlamentarizma.

Resnično demokratično odprta družba ne more in ne sme preprečevati nastopov tudi takšnim političnim vrvoходcem. Breme vsega ostaja na volivcih, ki se morajo morda šele naučiti v lastnem interesu dovolj odgovorno presojati.

Pravijo, da je v tem pravzaprav smisel demokracije; odločiti se je treba za ali proti.

Stečaj za Lino Apače

(Nadaljevanje s 1. strani)

»Lina je že tri mesece klinično mrtvo podjetje,« je opisoval sedanjí položaj v Lini Branko Lutarič, »nabavno-finančni tokovi so pretrgani in od 50 do 70 odstotkov delavcev je že nekaj mesecev doma. Zadnje dni je od 207 delavcev delalo le 40.«

Predstavnica SDK-ja je opozorila, da se je Lina že leta ukvarjala z likvidnostnimi težavami, zato bi morali alarm sprožiti že mnogo prej.

Delavci želijo, da se ustanovi novo podjetje, v katerem bi čim več delavcev dobilo zaposlitev in s tem trajnejšo socialno varnost.

Danes je vsem prenehalo delovno razmerje. Koliko srečnežev bo zopet dobilo zaposlitev, koliko jih bo ostalo doma s skromnim denarnim nadomestilom? O Lini prav gotovo nismo govorili zadnjič, čeprav so v ponedeljek zanjo opravili »pogrebno slovesnost«.

Bernarda B.-Peček

Razkorak med teorijo in prakso

Učitelji z dvojezičnih šol o svojem delu — Model dober, toda potreben sprememb — FF v Ljubljani pripravlja poseben program specializacije

Soboška enota Zavoda za šolstvo je v času zimskih počitnic na lendarjski dvojezični osemletni Drago Lugarič pripravila seminar za vse učitelje dvojezičnih šol v Pomurju; sodelovali so tudi učitelji lendarjske dvojezične srednje šole. Učitelji so poslušali predavanje o jeziku, največ časa pa so namenili oceni dvojezičnega šolstva. »Pri poučevanju na dvojezičnih osnovnih šolah se neposredno srečujemo s številnimi problemi. Bili smo mnenja, da je najbolje, če učitelji spregovorijo na takšnih konkretnih pogovorih. Tako smo povabili tudi strokovnjake iz Maribora in Ljubljane. To je nekakšen pogovor med teorijo in prakso. Napredek namreč ni mogoč brez sodelovanja učiteljev in strokovnjakov s pedagoškega področja,« je menil Evgen Kosa, pedagog svetovalec za dvojezično šolstvo.

V pogovoru je bilo slišati veliko kritičnih tonov. Pedagoški delavci so menili, da je dvojezični

model šolanja sam po sebi dober, vendar poln pomanjkljivosti. Problemi so s knjigami, učnimi načrti, pravzaprav ni prave metodike dvojezičnega pouka.

Učenci, tako Slovenci kot pripadniki madžarske narodnosti, nimajo izoblikovane narodnostne identitete.

Kako torej naprej? Boljša mora postati povezanost med teorijo in prakso. »To je res. Teorija večkrat pokaže eno, praksa pa drugo. Pri praktičnem delu je potrebno marsikaj upoštevati: narodnostno in socialno strukturo ter druge dejavnike. Tudi sama organizacija vzgojno-izobraževalnega dela — tako smo slišali za vzgojne predmete — recimo menjavanje jezika, konkretno pri glashenem pouku, vpliva na delo. Tako so učenci glede na narodnostno sestavo različno motivirani, pa tudi povezava z drugimi učnimi predmeti ni najbolj ša.«

Takšna je ocena Evgena Kose. Ob tem pa je potrebno dodati, da so bili določeni koraki k spremembam že storjeni. Z uvedbo in posplošitvijo eksperimenta pri učenju jezikov se je izboljšala kakovost pouka. Kot je pokazala anketa, so z novo metodo učenja maternega jezika zadovoljni starši tako slovenskih kot madžarskih otrok. Pri tem pa se moramo zavedati, da se bo vsak otrok naučil toliko drugega jezika, kot ga bo potreboval. Najpomembnejši dejavnik pri tem pa je ustrezna motivacija.

Od predstavnikov ljubljanske Filozofske fakultete smo tudi slišali, da pripravljajo poseben program specializacije za tiste prosvetne delavce, ki so končali višjo šolo. Poglobili naj bi predvsem svoje znanje iz didaktike narodnostnega šolstva.

S. Eöry

Nekontrolirano zaposlovanje v zasebnih podjetjih

Na seji izvršnega sveta SO Gornja Radgona so v četrtek, 25. januarja, največ časa namenili zaposlovanju v občini v minulem letu. Žal so imeli na voljo le podatke od januarja do septembra 1989 in tako so Skupnosti za zaposlovanje upravičeno očitali prepočasnost pri zbiranju podatkov in s tem pri reševanju zadev.

Število nezaposlenih se je močno povečalo prav v gornjeradgonski občini. Oktobra je bilo 367 iskalcev zaposlitev, če k temu prištejemo še 124 delavcev, ki so jih podjetja označila kot ekonomski presežek, ter delavce, ki bodo ostali brez zaposlitve po

stečajih in likvidacijah, bo ta številka precej večja.

V zadnjem času so se pojavila številna nova, predvsem zasebna podjetja. Pričakovali bi, da bo s tem tudi več novih delovnih mest. Žal pa ni tako. Za »normalno« zaposlovanje so tukaj gornjeradgonskega izvršnega sveta. Žal bo izbira bolj skromna, saj bodo na njem le NKV delavci, tako da bo to bolj trg socialno goroženih.

izvršnega sveta. Ugotoviti bi morali, kdo si resnično zasluži denarno podporo, komu je potrebna, ker je ogrožena njegova socialna varnost?

Trg delovne sile mora obstajati, če se želimo igrati podjetništvo,« smo še slišali na zadnji seji gornjeradgonskega izvršnega sveta. Žal bo izbira bolj skromna, saj bodo na njem le NKV delavci, tako da bo to bolj trg socialno goroženih.

bbp

SEJA IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE OBČINE LENDAVA

Za neodvisnost informiranja

Pomurske družbenopolitične skupnosti naj zagotove 25 odstotkov — Denar naj bi nakazovali mesečno — Soglasje programski zasnovi domačih medijev.

Izvršni svet skupščine občine Lendava ima veliko razumevanje za domača informativna sredstva, zato jim je pripravljen pomagati ne le moralno (tudi to ni nepomembno!), ampak tudi gnotno. Na zadnji seji so sklenili, da se bodo skušali na koordinaciji predsednikov izvršnih svetov občin Murska Sobota, Radgona, Ljutomer in Lendava dogovoriti, naj bi znašal njihov delež iz občinskih proračunov za sofinanciranje Vestnika in radia (slovenski program) 25 odstotkov. Izvršni svet je tudi podpril pobudo, da ustanovitelji domačih medijev ne bi bile več občinske konference Socialistične zveze, ampak skupščine pomurskih občin. Gre torej za to, da Vestnik, Nepujsag in programa v slovenskem in madžarskem jeziku ne bi bili več strankarski mediji (praktično to več niso), ampak zunajstrankarski, pluralni, s tem, da bi dajali več poudarka tematiki, o kateri teče beseda v občinskih skupščinah. Lendarjski izvršni svet se je tudi potrudil pri iskanju dodatnih prostorov za potrebe radijskega studia v Lendavi. Tako se bo iz nekdanjega zdravstvenega doma na Partizanski ulici izselil Center za socialno delo v stavbo pri trgovini Borovo, prostore pa bo dobil radio. Izvršni svet tudi podpira vodstvo Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost, naj bi RTV Ljubljana izločila del radijske naročnine za sofinanciranje madžarskega radijskega programa Radia Murska Sobota.

Š. Sobočan

STRANKINA

SEKCIJA

ROMOV

V demokratičnem nemiru in rojevanju strank Romi na Pušči ne stojijo ob strani. Pohitili so — morda prehiteli druge — in ustanovili sekcijo v okviru Socialistične zveze. Zavedajo se, da je sedaj pravi trenutek za borbo in izboritev mesta na politični sceni ter si tako zagotoviti, da bo slišan tudi njihov glas. Zaupajo v Socialistično zvezo in njeno moč na volitvah, zato so 24. januarja ustanovili svojo sekcijo. Pobudnik in njen sekretar je Jožek Horvat-Muc.

»Socialistična zveza je bila tudi v sedanji organiziranosti vedno prva, ki je pomagala Romom na Pušči in drugim v Pomurju na vseh področjih, ki zanimajo sekcijo. Najprej smo sicer razmišlja-



li, da bi to bila mladinska sekcija, vendar pa smo se na ustanovnem sestanku zmenili, da bi bila sekcija za vse, saj so se vanjo vključili tudi starejši, pa tudi področje delovanja je zelo široko.«

— Kaj so naloge sekcije, na katerih področjih bo aktivna?

»Seksija se bo zavzemala za pravice človeka, Roma in njegovo svobodo, za uveljavljanje Romov v kulturi, športu in pri zabavi, za izobraževanje, šolanje in štipendiranje Romov, za reševanje komunalno-gradbenih problemov, za pravičnejšo delitev raznih družbenih denarnih pomoči, predvsem pa za zaposlovanje in delo Romov.«

— Mislite, da boste uspeli na volitvah skupaj s Socialistično zvezo?

»Prepričani smo, da bo v naši občini zmaga prav Socialistična zveza, z njo pa seveda tudi mi.«

— Kaj bi to pomenilo za vas, za Rome sploh?

»Dobili bi svojega predstavnika, ki bi ga kandidirali prek Socialistične zveze v družbenopolitični zbor oziroma v občinski parlament. Tako bi lahko hitreje in bolj reševali stvari, ki se nas tičejo.«

— Koliko v vašem naselju verjamejo v sekcijo in njeno delo?

»V začetku smo poskušali združiti te družstva, morda posameznike. Potem pa se je pokazal interes in tako smo uspeli zbrati 66 glasov za Socialistično zvezo in 37 se jih je vključilo v sekcijo. Najbolj prav, bi rekel, da ni bilo ne popolnega uspeha, pa tudi ne poraza, za naprej pa bomo videli, kako in kaj.«

Majda Horvat

Lendarjski »socialisti« o svojem delu

Socialistična zveza — SZDL — Zveza socialistov? — Priprave na volitve — 200 članov

Tretja seja lendarjske občinske organizacije je bila namenjena številnim programskim vprašanjem. Tako so delegati razpravljali o delu v preteklem letu, o načrtih »za boljše kvaliteto življenja v občini«, pa tudi o pravicah na volitve.

Socialistična zveza je pred kratkim postala stranka. Vendar še vedno marsikaj v njeni organiziranosti ni razčiščen. Tako je tudi z imenom. Bomo poslej ime-

li Socialistično zvezo, SZDL ali Zvezo socialistov? O tem bodo najbrž tekle razprave vse do novembra, ko naj bi bil strankin kongres. V Lendavi menijo, da bi bilo najbolj pravišnje ime Socialistična zveza, saj se v njene vrste še vedno vključujejo tudi skupine, kolektivni člani, ne samo posamezniki. V Lendavi je tako izjava o nadaljnjem sodelovanju podpisalo kar nekaj organizacij: gasilska zveza, zveza prijateljev

mladine, obrtno združenje in še nekatere druge.

In čemu so v lendarjski SZDL lani posvetili največ pozornosti? To so bile akcije ob podpisovanju temeljne listine, razprave o dopolnitvah k slovenski ustavi, različni posveti, tekmovanja in mnogo konkretnih akcij ob različnih problemih. Seveda so se ukvarjali tudi z reorganizacijo lastne organizacije.

Največ besed pa so namenili prihodnosti. Tako so pripravili program, ki ga bodo skupaj s programom republiške konference tudi predstavili potencialnim članom in volitcem. V njem so se dotaknili nekaterih najpomembnejših tem lendarjske občine. Pri gospodarstvu omenjajo tako polcentrični razvoj in drobno gospodarstvo. »Status polproletarcev v naši občini ne sme biti več nuja. Naj bo zasnovan na interesu posameznika, njegovih možnostih in znanju,« so zapisali v eni od petnajstih programskih točk. V njih govore še o problemih kmetijstva, položaju šolstva in narodnostne politike. Zavzemali se bodo, da dobijo otrok, mati in družina večjo pozornost v socialni politiki. Podpirajo razvoj že obstoječih pomurskih medijev, ki bodo skupaj z republiškimi zadovoljevali potrebo ljudi po informiranju. Navsezadnje pa si želijo takšnih cest, ki bodo zadovoljevale evropske standarde življenja.

V razpravi so nekateri menili, da bi morali poleg zahtev in želja napisati tudi to, kako jih bodo uresničevali. Sicer pa bodo zdaj pripravili pogovore na terenu. Dostoj se je v občinsko organizacijo vključilo čez 200 članov, na predvolitvah zborih bodo najbrž pridobili še koga. Predvsem pa bi radi pridobili volilce. Menijo celo, da jih bodo pridobili toliko, da bodo zmagali na volitvah.

S. Eöry

OBČNI ZBOR OO ZSS DELAVCEV, ZAPOSLENIH PRI ZASEBNIKIH

Sindikrat nepogrešljiv

V soboški občini je pri zasebnih obrtnikih zaposlenih 868 delavcev, v osnovno organizacijo ZSS pa jih je včlanjenih komaj 40 odstotkov — Predsednik izvršnega odbora ponovno Zoltan Zauneker

Odnosi med delavci in obrtniki niso vselej vzorni. Težave gospodarstva se kažejo tudi v obrti. Obrtniki ne poznajo dovolj pravic svojih delavcev. To je le nekaj poudarkov iz poročila o ugotovitvah izvršnega odbora sindikata delavcev, zaposlenih pri obrtnikih na območju soboške občine. Čim bolj bo sindikat močan, tem več problemov bo uspešno rešil, smo slišali še na zboru, ki je bil v petek v Murski Soboti. Sindikat bo še naprej pomagal pri reševanju sporov, bo pa tudi skrbel za informiranje delavcev, in sicer na sestankih in z revijo Delavec, ki izhaja v Ljubljani in prinaša »specialne« novice za delavce, ki delajo v zasebnem sektorju. Uspehi pa bodo tudi zato, ker pričakujejo, da bodo še naprej delavne tudi komisije, ki so pri osnovni organizaciji ZSS, in sicer stanovanjska, športna in tudi disciplinska. Lani je stanovanjska odobrila vsem 32 delavcem, ki so gradili ali obnavljali, stanovanjska posojila. Smotno bo treba tudi izrabit denar sklada za izobraževanje, pa ne le za obvezno izobraževanje (varstvo pri delu, higijenski minimum), ampak tudi za neobvezno.

Š. S.

ZA NOV ORGAN ZA ROME

Na zadnji seji soboškega koordinacijskega odbora za pospešeno vključevanje Romov v življenje pri Socialistični zvezi so menili, da je treba ustanoviti organ ali komisijo, ki naj bi opravljala podobne naloge, kot jih je opravljal dosedanj koordinacijski odbor. V novoimenovanem odboru bi morali biti štirje Romi iz več romskih naselij, ne le iz Pušče, in ti bi predlagali, kdo naj bi se deloval v njem. Vsi sedanji člani so izrazili pripravljenost, da sodelujejo pri delu novega organa.

Od začetka bi jim pomagala Socialistična zveza, čez čas pa se ormalno lahko osamosvoji.

JELOVICA

MURSKA SOBOTA, Cankarjeva 25,
tel. 069/22 921

Doslednost in strpnost

Iztekel se je prvi mesec izvajanja protinflacijskih ukrepov zvezne vlade, statistika pa bo pokazala, kakšni so rezultati. Bilo bi seveda nerealno pričakovati, da bi v podjetjih čez noč spremenili svoje obnašanje, vendar počasi se je nekaj začelo premikati. Zniževanja cen, ki ga je napovedala zvezna vlada, v januarju še ni bilo veliko in skorajda je bilo več takih, ki so cene še naprej povečevali. Je pač tako, da pri nas še nimamo izkušenj s tržnim gospodarjenjem in zato se podjetja nanje nekoliko počasneje prilagajajo.

Predlagani ukrepi pa dajejo vse možnosti, da bo tržišče zaživelo, pravijo poznavalci, zato zdaj ne bi smeli popustiti nikakršnim pritiskom. Še posebej velja to za zvezno vlado, ki pa žal še nima prave moči, da bi prisilila republike in pokrajine, da sprejeto ukrepe tudi spoštujejo. In v takšnih razmerah se kaj lahko zgodi, da bo izgubljala na moči zvezna vlada in država, svoj položaj pa si bodo utrjevali posamezniki, ki se izdajajo za voditelje naroda. Če torej v posameznih federalnih enotah ne bodo spoštovali sprejetih ukrepov in bodo povzročili spodbujali delavce še k uporabi, potem s protinflacijskim programom ne bo nič.

Strah je še toliko večji, ker bo imelo izvajanje sprejetih ukrepov številne neugodne posledice. V boju bodo lahko vzdržali le tisti, ki bodo imeli tržišče, nekateri bodo še lahko obdržali visoke cene, mnogi jih bodo prisiljeni zniževati, ne bo pa manjkalo tudi takih, ki bodo šli v likvidacijo. Zato lahko pričakujemo prave strese šele v prihodnjih mesecih, ko bodo mnogi kolektivi ostali brez plač, na stotine delavcev pa tudi brez dela. Marsikje bodo zato skušali pritiskati s štrajki, od vlade pa bo odvisno, kako bo te pritiske uspešno prenesti. Reagan in Thatcherjeva sta bila dovolj močna, bo tudi Marković? Vsekakor bo »upornike« potrebnost preprečiti, da je pravo mesto za iskanje denarja na tržišču, ne pa v državni blagajni ali banki, kot so bili navajeni do zdaj. In pomembno vlogo bo pri tem moral odigrati zdrav del gospodarstva, ki k sreči le ni tako majhen, pa tudi glas gospodarstvenikov bo moral prevladati nad politiki. Tudi od praznih obljub se namreč ne da preživeti, kaj šele živeti.

Če nam ne bo uspelo zdaj, se bomo znašli v še veliko težjem položaju, nanj pa bomo lahko delovali le s podobnimi ukrepi, kot jih imamo sedaj. Drugih enostavnosti ni in skrajni čas je, da se tega zavežemo!

Ludvik Kovač

Plemenitenje proračuna

Če se vsi obnašajo podjetno, zakaj se ne bi še mi, so si dejali občinski možje v Gornji Radgoni? In tako so na zadnji seji izvršnega sveta (ki bo odslej sprejemal še marsikatero sklep) sprejeli sklep, da bodo posojali sredstva občinskega proračuna.

Po 1. januarju izvršni svet odločajo tudi o sredstvih, ki so se prej zbirala na žiroračunih samoupravnih interesnih skupnosti za družbeno dejavnost (prav tako pa tudi sredstva prejšnjih sisov za materialno dejavnost). Ker je med prilivom in odlivom proračunskih sredstev vedno določena časovna razlika, bodo tačas sredstva posojala podjetjem, ki se ubadajo v likvidnostnimi težavami. Obrestna stopnja bo odvisna od dogovora, prednost pa bodo imela domača podjetja. S tem bodo zbrali dodatna proračunska sredstva in nekateri so menili, da bi jih morali porabiti v posebne namene. Odrisano seveda, katere sredstva bodo plemenitili — ne bi bilo na primer prav, da bi s sredstvi stanovanjske skupnosti gradili ceste in obratno.

Gornjeradgonski izvršniki so prepričani, da bo od plemenitenja denarja dvojna korist — konkretno bodo pomagali podjetjem prebroditi težave, poleg tega pa bodo še povečali proračunska sredstva. Na čigav račun? In kdo bo razdeljeval denar?

Ljutomerskim učiteljem je prekipelo

Položaj učiteljev se slabša • Enotna osnovna šola ne sme biti problem občine in njene gospodarstva • Plače v letu 1989 so bile na zadnjem mestu • Odgovor o rešitvi problemov morajo dobiti do 2. februarja

Ljutomerski učitelji že dalj časa ugotavljajo, da se njihov družbenoekonomski položaj slabša. Razmere se kljub številnim aktivnostim ne urejujejo in ne izboljšujejo. Večletne pobude pedagoških delavcev v osnovnem izobraževanju o enotnem nacionalnem programu in realnem vrednotenju učiteljevega dela ob sprejemu novih zakonskih določil niso bile upoštevane. Enotna osnovna šola mora imeti zagotovila za financiranje v republiki in ne sme biti problem občine in njenega gospodarstva, menijo ljutomerski učitelji. Zaradi komunalnega sistema financiranja te dejavnosti so na manj razvitih območjih ukinjali pridobitve osnovne šole, krčili dodatne programe in skoraj opustili vlaganja v učila, opremo, vzdrževanje.

Primerjava izplačanih osebnih dohodkov v gospodarstvu in osnovnih šolah v SR Sloveniji za minulo leto kaže, da so povprečne plače v šolstvu občine Ljutomer na zadnjem mestu.

Delavci v šolstvu občine Ljutomer ne pristajajo več na obljube in zahtevajo, naj se položaj uredi. Zahtevajo, da se s 1. januarjem 1990 uskladijo osebni dohodki v osnovni in glasbeni šoli s povprečjem osebnega dohodka učitelja v SR Sloveniji. Do 2. februarja zahtevajo pisno jamstvo o rešitvi problema. Če do jutri ne bo odgovora, ki bi zadovoljil učitelje, bodo 6. februarja, drugi dan pouka, stavkali. Že dan prej pa bo zbor vseh članov sindikata vzgojno-izobraževalnih organizacij občine Ljutomer.

Poleg ureditve osebnih dohod-

kov pa Ljutomerski učitelji zahtevajo, da se financiranje enotne osnovne šole uredi na ravni SR Slovenije, da se izboljšajo možnosti dela učencev, posodobijo učni programi, poskrbi za tehnološko sodobno opremljeno šolo in da bo učenec postal subjekt vzgoje in izobraževanja.

Zahtevajo tudi realno ceno učiteljevega dela, ki naj bi uresničevala načelo, da imajo delavci v vzgoji in izobraževanju, ki opravljajo približno enak obseg dela, tudi približno enak osebni dohodek. Teh in še nekaj drugih zahtev so strnili v 11. točk. Odločilnega pomena bo torej 2. februar, ko naj bi dobili zagotovila, da se bodo položaj in plače izboljšali. Če ne, bodo pač stavkali.

Dušan Loparnik

TELEFONI V PETIŠOVCIH

Delavci poštne podjetja so te dni vključili v telefonsko omrežje 90 telefonov, ki so si jih omislili vaščani Petišovci. Tako so tudi v tej krajevni skupnosti dolgoročno rešili problem telefonije.

Z njo pa se veliko ukvarjajo tudi v krajevni skupnosti Lendava. Pa ne zastonj, kajti v Lendavi so pridobili 75 priključkov, v Trimlinih (del KS Lendava) pa 49. Tačas novi telefoni na tem območju še ne delujejo, vendar si naročniki žele, da bi čim prej, saj izgovor poštari, da nimajo delavcev, da bi jih vključili (telefone namreč), ni sprejemljiv. V Lendavi pa s tem še zdaleč ne bodo v celoti rešili potrebe po telefonih; če bi bilo na voljo dovolj

števil v centrali, bi se za telefon odločilo še nadaljnjih 50 gospodinjstev.

Napeljava telefonskega omrežja pa niso odpisali tudi v sosednji krajevni skupnosti Gorice, saj števil v centrali, ki so si jih priborili s sofinanciranjem, nočejo nikomur odstopiti, kar pomeni, da bodo prej ali slej zagrizli v kislj jabolko. Napeljava omrežja na tem območju bo še posebej draga, saj gre za zelo razvečeno in hribovito območje.

Š. Sobočan

ČE (GL)OSA ZBODE

KOGA SE BOJI NOVINAR!

V vsaki demokratični družbi veljajo tako za predvolilne postopke kot za volitve določena pravila, ki so obče znana in se jih ne more kar tako spreminjati (Milan Jerše, Kdo se boji novinarja, Vestnik, 25. januarja 1990).

Enako velja za celotno človeško dejavnost — delo, ki je skozi zgodovinski razvoj vpeljalo določene etične principe, s katerimi skuša izničiti vse, kar naj bi ob delu označevalo nesposobnost in laž. Sposobni ljudje se nikoli ne zatekajo k citiranju politikov, ampak nastopajo z močjo argumentov.

Kdo se boji novinarja?

Naj sprva pojasnim, da je glosa Kdo se boji novinarja, objavljena v prejšnji številki Vestnika, nastala na osnovi resničnih dogodkov, ki sem jim bil priča v dolgoletni novinarski praksi. V mislih pa seveda nisem imel le zveze komunistov, ampak tudi konkretne primere iz delovnih kolektivov, o čemer sem nekoč že pisal. Tudi takrat so mi hoteli marsikaj podtakniti in svojo krivdo prevajati na drugega. Na nedavni seji soboškega občinskega partijskega vrha pa so me opozorili, da naj o predvolilnih pripravah te politične organizacije ne pišem ničesar, predvsem pa ne o imenih možnih kandidatov. V tistem trenutku se mi je to zdelo nepotrebno, saj morajo novinarji velikokrat po lastni presoji odločati, kaj je za pisanje in kaj ne. In ko sem se slišal za mnenje, da so se o tem že itak prej dogovorili, sem reagiral na tak način, kot se mi je v tistem trenutku zdelo najbolj prav.

Družbene in s tem tudi politične razmere se spreminjajo, s čimer se je treba sprijazniti. Ljudje v današnjem času nečisto bitijo samo tisti, ki nekaj slepo sprejemajo, ki v njihovem ime-

nu neke zgoraj drugi odločajo; torej samo poslušna množica. Zato želijo biti vse manj kulisa na vsemogočih sestankih. Naj tako hočemo ali ne, to velja tudi za soboško Zvezo komunistov. Zato sem globoko prepričan, da to, kar ste napisali, res ne more biti stališče vseh članov predsedstva OK ZKS, še posebno zato, ker gre za zelo poenostavljeno oceno, brez trdnih argumentov. Kako naj torej razumem stavek, da se sposobni ljudje nikoli ne zatekajo k citiranju politikov, ko pa je to postala že vsakodnevna praksa? Mar zato pogrešamo sposobne politike ali pa so citati zanič?

Brez njih kot novinar gotovo ne bom propadel, v kar za vsakega »politika« nisem prepričan. Milan Jerše

Imamo debelo kožo, pa vendar...

Avtorju glose Kdo se boji novinarja? se je v prejšnji številki Vestnika res po krivem zapisalo, da mu niso dovolili navzočnosti pri spremljanju oblikovanja t. i. kadrovske kuhinje. Dobronamerno so ga le poučili oziroma zaprosili, da razprava ni za javnost. Nanjo ga, kot kaže, niso mislili niti povabiti, pa se jim je vabilo za novinarja po nesreči zapisalo. Ampak soboška partija pri tem ni ravno izjema in glosa še zdaleč ni uspešna samo proti njej, kot jo je predsedstvo OK ZKS Murska Sobota očitno razumelo.

Očitek, tako se da razumeti smisel zadnjega odstavka, da smo novinarji

kot najhujša vrsta pisarniških birokratov, ki proti tretji uri samo še pogleduje na uro ali že hiti domov, pa je le preveč, da bi ga v uredništvu tiho pozrni, čeprav imamo debelo kožo. Žali nas, kajti novinarji ne poznamo delovnega časa, nekoliko popoldnevov, večerov, praznikov in nedelj preživimo na terenu, za pisalnim strojem ali pred mikrofonom, dostikrat ostane brez malice ali kosila, vsaka naša beseda je na udaru javnosti... Marsikaj bi k temu dodale naše družine, saj si le redko najdemo čas, da z njimi mimo sedemo za kosilo, še redkeje kuhamo. Zato kuharju pogrešamo in oprostite, da vtikamo nos v kotle, ki naj se nas ne bi tikali. Ampak javnost hoče vedeti za strankarske recepture in njej bomo novinarji v prvi vrsti služili.

Pisca umnih misli, pod katerega se je na žalost podpisalo samo predsedstvo OK ZKS Murska Sobota, vabimo, da vsaj mesec dni dela z nami toliko kot povprečni novinar v našem uredništvu. Pričakovani učinek naših najproduktivnejših novinarjev bi bil le malo preveč. Ocenjevalcem novinarskega dela po sedenju na brezplodnih sestankih pa samo pojasnilo, da je to komaj začetek. Pravo delo se začne šele za pisalnim strojem ali pred mikrofonom, običajno v času, ko sestankovalci že sedijo doma ali pa so si za dan sestankovanja izbrali »dolgo« sredo. Ne bi rada nadaljevala v stilu pisma predsedstva, čeprav me besede srbijo. Končam naj s podatkom, da 14 novinarjev in urednikov tedensko napiše Vestnik in dnevno pripravi 5 ur radijskega programa. In tega ne zmoremo od sedmih do treh.

Irma Benko

Pogovor s predsednikom izvršnega sveta skupščine občine Lendava pravnikom Jožetom Kuronjo o gospodarskem trenutku

Prednost »mehka« razvoja

Lendavska občina po narodnem dohodku ni več na repu preglednice razvitosti slovenskih občin. Še več: še naprej se vzpenja. Zasluge za to ima nedvomno tudi občinska vlada, ki ji predseduje pravnik Jože Kuronja, zato smo mu postavili nekaj »gospodarskih« vprašanj.

Kako bi komentirali lanske poslovne rezultate združenega dela lendavske občine?

Tačas še ne moremo posredovati točnih podatkov, ker še ni znano, kakšne posledice bodo pustili predpisi zakona o računovodstvu, sprejeti na zadnjem zasedanju zvezne skupščine. Lahko pa rečem, da bo pretežni del gospodarstva poslovno leto sklenil pozitivno, izguba pa se utegne pokazati v Tovarni logistične opreme. Trditve o poslovnih uspehih naj podkrepim s podatkom o fizični rasti proizvodnje, ki je enaka lanskemu. So pa seveda podjetja, kjer so ustvarili več. V Varstroju so fizični obseg proizvodnje povečali za 25,3 odstotka, v Planiki za 20,1, v Primarni predelavi lesa za 24,3 in tako naprej. Žal pa so tudi podjetja, kjer so izdelali manj: v Tovarni logistične opreme je fizična rast proizvodnje (v primerjavi z lanskim letom) nižja za 15,7 odstotka, v Toki za 36,6, v Delozi pa za 31 odstotkov. Slabše je bilo tudi v kmetijstvu, kjer so lani odkupili za 5,3 odstotka manj; padec je pri govedu in odkupu mleka. V nasprotju s tem pa je bilo lani v turizmu za 16 odstotkov več prenočitev in 11 odstotkov več tujih gostov. Lani se je izvoz iz lendavske občine povečal za 3,5 odstotka, največ iz Varstroja (37,3), zmanjšal pa v Planiki in Tovarni logistične opreme.

Za lendavsko občino je bilo značilno, da je imela veliko temeljnih organizacij združenega dela, katerih matična podjetja so bila zunaj občine. Po sprejemu zakona o podjetjih pa je prišlo do sprememb.

Statusne spremembe so prinesle pozitivne učinke v organizacijah združenega dela, ki so postale samostojna podjetja in tako dobila tudi večjo odgovornost za razvoj. Iz tozgov so prešli v samostojna podjetja: Gradbenik, Opekarna, Tovarna logistične opreme, Elektromaterial, Promet in delavnice, Naravno zdravilišče, Poljedelstvo in govedoreja. V Varstroju pa so iz dveh tozgov oblikovali dve novi podjetji: Tovarno varilne opreme in Industrijo in montažo. Ugotavljamo, da se zaradi reorganizacije gospodarsko stanje ni poslabšalo v nobenem od teh podjetij. Prej nasprotno: mnogokje so razširili vrste izdelkov, podjetja so se okrepila tudi na strokovnem področju (na primer v Elektromaterialu). Prilagajanje pa seveda še ni končano. Tako v izvršnem svetu menimo, da je treba za nekatere proizvodne programe ustanoviti majhna proizvodna podjetja.

V izvršnem svetu skupščine občine Lendava pa še posebej ugodno ocenjujemo izločitev lendavskega kmetijskega tozda iz KG Rakičan in ustanovitev samostojnega družbenega podjetja s področja kmetijstva in predelave (Kmetijsko gospodarstvo Lendava), ki bo posledično primarne pridelave in tudi živilskopredelovalne industrije, predvsem žit. Poskusilo se bo tudi s pridelavo biohrame.

V lendavski občini ta čas še ni slišati, da bi katero od družbenih podjetij moralo v stečaj, res pa je, da imate 600 iskalec zaposlitve, pa tudi tisti, ki so sicer zaposleni, niso polno zaposleni.

Š. Sobočan

Menimo, da je za sedanji obseg proizvodnje v podjetjih kakih 1000 delavcev preveč. Nenehno si prizadevamo, da bi na naše območje dobili nove proizvodne programe, ki bi dali delo ekonomskim presežkom delavcev in onim, ki na delo še čakajo. Letos smo odprli obrat za proizvodnjo in pakiranje ženskih in moških nogavic TIO v Dobrovniku, kjer nekaj delavcev že dela, skupaj pa jih bo zaposlenih 80. Druga pomembnejša pridobitev v tem letu bo tovarna za izdelavo sveč in ke-



mičnih izdelkov Ilves, ki je v neposredni bližini Ine Naftve v Petišovcih. Tam se bo v drugi polovici leta, ko jo bomo končno odprli, zaposlilo 80 delavcev. Prav zdaj prenavljamo nekdanjo proizvodno halo Ine Naftve v Lendavi (nekdanja dežnikarna), kjer bodo izdelovali uporabno in okrasno keramiko. Ustanovili smo namreč podjetje Keral, v okviru katerega bo center za razvoj domače obrti. Na začetku bo v Keralu zaposlenih 25 delavcev. Naslednja naložba poteka v Leku Lendava, kjer grade izdelavne prostore in montirajo opremo za izdelavo antibiotika linkomicina. Tudi tam bo dobilo delo nekaj deset delavcev s srednjo in višjo šolo. Pomembna pridobitev bo tudi v turistični Planiki, kjer montirajo dodatno opremo (tako imenovani trak) za izdelavo obutve in napovedujejo 50 novih zaposlitev. Mnogo si obetamo tudi od razvoja zdraviliškega turizma in v ta namen pri lendavskem hotelu Lipa gradijo zdravilišče in nastanitvene objekte. Veliko nam je do mnogosrednjega razvoja; industrijske objekte imamo že v vseh krajevnih središčih, razen v Crenšovcih. Opredelili smo se za »mehko« varianto« razvoja in prednost dajemo kmetijstvu, turizmu, trgovini. Prizadevamo si za kakovostne izdelke in s tem za prodor v višje cenovne razrede.

Pa spremembe v organiziranju družbenih služb?

Dela in naloge prejšnjih interesnih skupnosti smo prenesli na občinsko upravo, ki se je zato povečala za 21 delavcev. Po sprejemu republiškega zakona o reorganizaciji upravnih organov bomo sprejeli občinski odlok o sistematizaciji del in nalog. Cilj: zmanjšati število izvajalcev. Sicer pa smo za del nalog prejšnjih sisov materialne proizvodnje že ustanovili javno podjetje Komunala.

Š. Sobočan

BREZ JAVNEGA PODJETJA!

Ali v Gornji Radgoni ne bo podjetja javnega značaja, ki bi skrbelo za komunalne zadeve? Kot kaže, ga res ne bo, kajti Komunala se želi registrirati kot družbeno podjetje, ki bo skrbelo za oskrbo z vodo, kanalizacijo in odvoz smeti, prav tako pa za javno svajo. Vse to je izrednega pomena za življenje v mestih, zato po navadi tako delo zaupajo državnemu podjetjem ali pod-

jetjem javnega značaja. Seveda je temu primeren tudi naš financiranja — le to je skrb vodilnih v mestih, občini itd. Pri nas pa bodo spet ustanovljali podjetja z različnimi nazivi, ne da bi rešili bistvo problema — način financiranja!

Gornjeradgonska Komunala naj bi torej bila registrirana kot družbeno podjetje. To pomeni,

bba

ZNAMENJA SLOVENSTVA NA PETI CELINI

Slovi tudi kot prostrana dežela tisočerihi možnosti, kjer so doma kenguriji in koale, kjer dodobra razredčeni domorodci Aboriginali mečejo bumerange in ustvarjajo umetnine po drevesni skorji in kjer se družinam priseljenih narodov zagotavlja pravica do negovanja lastne kulturne istovetnosti; gre za koncept sodobne avstralske družbe, imenovan multikulturalizem.

Naša sobesednica, po rodu Mariborčanka, je tamkaj (v predmestju Melbourne, v turističnem kraju, ki mu pravijo Plavi hribočki in baje spominja na Slovenijo) že dobri dve desetletji; z družino seveda, ki se ukvarja s podjetništvom, sama pa je honorarno zaposlena — kot napovedovalka in urednica — na radijski postaji 3 EA v Melbourne, kjer se predstavlja čez 50 različnih etničnih oz. jezikovnih skupin. Postaja je hkrati v okviru televizijske hiše SBS (Special Broadcasting Services) in sta za Slovence tedensko odmerjeni dve uri. Vsako četrto nedeljo je še 50-minutna oddaja Zeleni ste, poslušajte. In tu je stična točka z dogodkom pred nekaj meseci. Eli Rizmal se je namreč nenadejano znašla v našem



časopisno-radijskem uredništvu, reklo, da kot ponavadi nabira gradivo (predvsem izvirne terenske posnetke in tiste, ki sodijo v kulturno dediščino oz. zakladnico ljudske ustvarjalnosti) za tamkajšnje radio. Torej dovolj vabljiva priljubljenost za še en portret iz diaspore.

Ko se oglasi kukavica in zasliši melodijo V smihel' pa eno kajžico imam

Preden je podrobneje odgovorila na vprašanje o poslanstvu radijske postaje, se je — povsem umljivo — predala čustvom: »Da pripada vseh Sloveniji, se zaveš šele takrat, ko si daleč na tujem. Začenjaš ceniti slovenske korenine in spoznavati lepote rodne dežele, skozi primerjavo s tistim, kar vidiš po svetu.«

Lahko razčlenite eno uro vaše oddaje in nam zaupate, kako je z odmevnostjo med slovenskim poslušalstvom?

»Začne se z avizom: glas kukavice in začetek melodije V smihel' pa eno kajžico imam. Po predložitvi imam vključiti najmanj desetminutna poročila in kratko športno oddajo. Na srečo imamo urejeno tako, da dobivamo vesti tudi iz Slovenije, z radija Ljubljana, in so naši rojaki seznanjeni z domačimi in svetovnimi dogodki v slovenščini. Največ pa je želja za to, da vrtno glasbo iz domovine in kolikor je mogoče, skušamo vsem ugoditi. Tu je še knjižica za najmlajše, pa vsakovrstni pogovori s posameznimi uspešnimi ali pomembnimi osebnostmi v slovenski skupnosti v Avstraliji in seveda v matični Sloveniji. Poslušalci so veseli, ko slišijo narečno obarvano slovensko besedo, saj jih vrača na rodno grudo, v mladost. Večkrat kličejo, nam pišejo, nas hvalijo in karajo. Zelo so občutljivi, če kaj narobe naglasimo, in zaskrbljeni, če se zaostrijo razmere v domovini. Takrat sprašujejo, če vemo kaj več od tistega, kar je bilo povedano v eter. Sicer pa naša radijska postaja deluje kakih 15 let (tam delam od 1981.), s slovenskimi oddajami se ukvarjamo štirje, vodja programa je Helena Leber.«

Kaj pa siceršnje kulturno življenje za utrjevanje slovenske istovetnosti in samozaveda? Slišali smo za SALUK (Slovensko-avstralski literarni in umetniški krožek), kjer je med najdejavnejšimi prekmurski rojak z Gorice-

ga Jože Žohar, za izhajanje Vestnika, Misli in drugih revij in časopisov v slovenščini.

»Začelo se je s slovenskimi verskimi središči, ki so jih ustanovili slovenski duhovniki in se stre. Zbiranja v njih so ljudje sčasoma prenesli v razna društva, ki jih je v Melbourne in drugih mestih kar nekaj in so po starosti približno enaka. Torej: slovenska cerkev je bila žarišče za druženje in povezovanje naših rojakov. V kolikšni meri ohranja slovensko istovetnost, je odvisno od nas samih. Družimo se, poemo slovenske pesmi, obujamo spomine. Je pa res, da so začetni poskusi asimilacije pri nekaterih kar preveč uspeli. Tako rečemo mnogi iz druge generacije tam rojenih otrok že več ne znajo slovenščine. Iz lastnih izkušenj povem, kako so po šolah nagovarjali starše: govorite z otroci angleško, ker bodo v nasprotnem ostali imeli prednost, vaši pa bodo zaostajali! S kulturno ustvarjalnostjo je tako, da imajo društva in klubi svoje časopise ali revije. Mislim na slovenska društva Melbourne v Elthamu, Planica v Springwellsu, Jadran v Diggersrestu in druga, recimo Ivan Cankar v Geelongu. Pri verskem središču v Melbourne izhaja verski mesečnik Misli, kjer so posebej strani iz Adelaide, Sydneya in drugih mest, tako da morejo tudi po tej poti — zvečer, kdo je umrl, se poročil in podobno — Slovenci ohranjati medsebojne stike. Prav tako v Melbourne izhaja mesečni časopis Vestnik. V Sydneyu imajo redno slovensko stran v jugoslovanskem tedniku Novo doba, občasno pa izdaja svoje glasilo tudi SALUK. V njem objavljajo najboljši slovenski pesniki v Avstraliji; že imenovani Jože Žohar, Mariborčan Peter Kosak in še kdo. Literarnih večerov ni, so pa različne proslave in prireditve, na katerih berejo svoje pesmi. Tudi na radiu jih objavljamo.«

Ko se srečaš z avstralskim domorodcem in ugišaš o veliki divjini

Beseda nanese na evropsko (slovensko) poznavanje/sprejemanje stvarnosti pete celine. »Zadnja leta so nam avstralski filmi in nadaljevanke bolj približale ta daljni kontinent, ki so nam ga v šoli slikali kot brezmejno divjino, kjer po vsakem dvorišču skačejo kenguriji. V resnici pa so tu največja mesta sveta. V zadnjem času tudi vse več rojakov obiskuje Slovenijo.«

Brali smo o multikulturalizmu kot konceptu sodobne avstralske družbe, ki pripadnikom vseh priseljenih narodov priznava pravico do negovanja lastne kulture. Kakšna je znotraj njega namenjena usoda avtohtonemu, prvotnemu prebivalstvu, domorodcem?

»Del multikulturalizma je pravzaprav sam etnični radio oz. SRS, kjer nastopajo vse etnične skupine in kar financira država. Povezani smo z vsemi radijskimi središči v Sloveniji, tudi z murskoboškimi. K nam prihajajo predstavniki Slovenske matice. Ne gre samo za nekakšno uradno povezovanje. Kar pa zadeva domorodce, je to holecča točka avstralske zgodovine, kajti belci so jim med osvajanjem priznali mnogo krivic. Zdaj so se morda prvotni prebivalci začeli prebujati in se politično organizirati. Tudi njihova umetnost — predvsem mislim na ustvarjanje umetnin po lubju dreves — postaja vse bolj priznana, saj so dobili veliko pohval iz Amerike in Evrope. Ob njihovih slikah se da recimo splesti cela zgodba, medtem ko je ob naših ali zahodnih slikah le ko je trenutek. Imam prijatelja fotograf, ki prilepi na priprave, veliko potuje po severni Avstraliji in občasno pripelje na dom skupino domorodcev. Tu sem jih pobliže spoznal: so zelo topli, prijetni, širokogrudni ljudje, zanimivi v sprejemanju sveta. Zvesti, da ima Avstralija bogat in dolgo zgodovino, tudi domorodsko, prepočasni prihaja v šole.«

Ste kdaj izračunali, koliko kilometrov je iz Maribora do Melbournea?

»Veste, da nisem, vem pa, da je hudičjevo daleč.«

Branko ŽUNEČ

OD FORMALNEGA K VSEBIN- SKEMU POVEZOVANJU

Po reorganizaciji sozda se je v sestavljeno podjetje ABC Pomurka vključilo 97 odstotkov bivših članic. Gozdarji in Mesna industrija zunaj novega sistema. Povezovanje je eno, sodelovanje je drugo. Vloga Mesne industrije v pomurskem kmetijstvu. Ne se zapirati v regionalne okvire.

Konec lanskega leta je potekel rok, ko so morale organizacije združenega dela svojo organiziranost uskladiti z zakonom o podjetjih. V skladu z novimi zakonskimi predpisi je tako prenehala delovati tudi sestavljena organizacija združenega dela ABC Pomurka, ki se je s 1. januarjem preoblikovala v sestavljeno podjetje ABC Pomurka. To sestavljeno podjetje je bilo ustanovljeno na osnovi pogodbe, ki jo je podpisalo 45 podjetij iz Slovenije oziroma večina organizacij, ki so bile že prej povezane v sestavljeno organizacijo. Za vključitev v sestavljeno podjetje se je tako odločilo 97 odstotkov bivših članic sozda, kar je uspeh, saj so med podobnimi slovenskimi organizacijami uspeli v novo obliko povezovanja vključiti največji delež dosedanjih članic. V novem sestavljenem podjetju pravijo, da je to rezultat dobrega dela in uspehov, ki so jih v sestavljeni organizaciji dosegali v njenem več kot desetletnem delovanju. Soz ABC Pomurka si je utrdil svoje mesto v slovenskem kmetijskem prostoru, za neuresničitev nekaterih zastavljenih ciljev pa je treba iskati razloge predvsem v neustreznem in neurjenem odnosu do samega kmetijstva.

Skupna razvojna strategija na področju kmetijske proizvodnje, živilske predelave, trgovine, gostinstva in turizma pa je tudi cilj nove organiziranosti v okviru sestavljenega podjetja, v katerega so se podjetja povezala z namenom, da ustvarjajo čim več dobička. Seveda pri tem ne gre le za drugačno obliko organiziranosti, pač pa so novi obliki dodali tudi novo vsebino. Sestavljeno podjetje prevzema določene strateške naloge, ki jih opravlja za svoje članice preko podjetij posebnega pomena, ki imajo v okviru sestavljenega podjetja tudi poseben status. Med temi nalogami velja posebej omeniti raziskovalno delo, finančne, bančne in podobne posle, informatiko in organiziranje prenosa znanja v povezanih podjetjih ter še nekatere druge, med podjetji posebnega pomena pa Zunanjo trgovino, Živnorojsko-veterinarski zavod, razširjeno inženiring dejavnost v okviru Projektičnega biroja ter skupno finančno organizacijo kot naslednico interne banke, v okviru sestavljenega podjetja ABC Pomurka pa so ustanovili tudi novo podjetje Trgovina Ljubljana, ki postaja že neke vrste delniška družba.

Tako torej upravičenost nove oblike organiziranosti utemeljujejo v sestavljenem podjetju, nekoliko drugače pa razmišljajo v tistih sredinah, ki so bile prej vključene v sestavljeno organizacijo, po reorganizaciji pa so ostale zunaj sestavljenega podjetja. V primeru ABC Pomurke sta to Gozdno in lesno gospodarstvo ter Mesna industrija. Pri prvem gre več ali manj za objektivne razloge, saj vse kaže, da se bodo gozdarji organizirali v javnih podjetjih, metem ko je v primeru Mesne industrije vzroke potrebno iskati drugje.

Med pripravami za reorganizacijo je bilo opravljenih več razgovorov med vodstvi Mesne industrije in sozda ABC Pomurka, vselej pa je bila v ospredju vsebina pogodbe o ustanovitvi sestavljenega podjetja. V Mesni industriji pravijo, da vodstvo sozda ABC Pomurka ni predložilo jasnega koncepta strategije sestavljenega podjetja, katerega ustanovitelj naj bi bila tudi Mesna industrija, zato so sprejeli sklep, da pogodbe o ustanovitvi ne bodo podpisali. Ustanovitev sestavljenega pod-

jetja je za ustanoviteljico smiselno le, če v njej vidi svoj poslovni interes in korist, Mesna industrija pa te koristi ni videla.

Mesna industrija je relativno velik poslovni sistem, zato mora slediti vsem težnjam, ki so prisotne v sodobnem načinu poslovanja. Tržišče postaja vse bolj zahtevno, vedno težje ga je obvladovati, zato v Mesni industriji pravijo, da se morajo temu nenehno prilagajati in se organizirati tako, kot zahtevajo okoliščine. Od 1. januarja tako Mesna industrija ni več v sestavljenem podjetju ABC Pomurka, saj je v procesu usklajevanja in prilagajanja nove organiziranosti imela nekoliko drugačne poglede, predvsem kar zadeva strateške cilje in razvojno vizijo v prihodnjih petih ali desetih letih. Zato pogodbe o ustanovitvi sestavljenega podjetja zaenkrat niso podpisali, kar pa ne pomeni, da razgovorov o tem ni možno nadaljevati in zadeve usklajevati. Ko se bo na eni strani utrdil sistem novega sestavljenega podjetja, na drugi strani pa tudi sistem Pomurke, ki ga razvijajo v Mesni industriji, bodo ponovno iskali

sprejemajo in postavljajo povsem nasprotno trditev, da bi se morda Mesna industrija celo prej postavila na lastne noge, če ne bi bila v okviru sozda. Vendar razmere so veliko bolj zapletene in za ugotovitev dejanskega stanja v preteklosti bi bila potrebna temeljita analiza. Pri tem bi bilo potrebno upoštevati okoliščine, v katerih se je vse to odvijalo, predvsem gospodarski sistem in pogoje, ki so takrat veljali, saj v Mesni industriji celo pravijo, da je izguba nastajala tudi zaradi preliivanja sredstev na druga področja. Prav tako ne sprejemajo očitkov, da ne vidijo dovolj jasno skupnih interesov z drugimi ustanoviteljicami, predvsem tistimi, ki se ukvarjajo z živinorejo, saj pravijo, da lahko poslovne odnose urejajo z vsako organizacijo posebej. Takšne prakse so se posluževali že v preteklosti in rezultati niso izostajali.

V tržnem gospodarstvu je nuja, da se vsak organizira tako, kot je za njega najboljši in v Mesni industriji so prepričani, da se bodo kot samostojno podjetje lažje odzivali na spremembe v okolju, prilagajali

ni. Trajnost virov bo ena od ključnih predpostavk za gospodarski obstoj teh poslovnih sistemov, zato so v Mesni industriji tudi izdelali program finančne konsolidacije. Kratkoročni program, ki so ga izdelali lani julija, dokaj uspešno izvajajo, v novembru pa so ga dopolnili s programom dolgoročne finančne konsolidacije, ki prav tako daje rezultate.

In kakšne so realne možnosti, da načrtovano vizijo razvoja tudi uresničijo. Dragan Salavec, direktor Mesne industrije, pravi: »Spremembe, ki se dogajajo v gospodarskem sistemu, so takšne, da bomo vse manj odvisni od početja državnih organov in družbenopolitičnih skupnosti. Vse bolj bomo odvisni od lastnih kadrovskih zmogljivosti, njihove sposobnosti in pripravljenosti, da se spoprimejo s tekočo in razvojno problematiko, njihovega znanja in sposobnosti organiziranja tega znanja za realizacijo strateških planov in tekoče poslovne politike. V tem smislu smo še vedno kadrovsko šibki, vendar opogumlja klima, ki je zadnje čase prisotna v Mesni industriji, v kateri imajo tudi mladi kadri, kadri brez pravih izkušenj, možnost dokazovati svoje sposobnosti, kreativnosti in prevzemanja odgovornosti. Zato smo optimisti in pripravljeni sem, da bomo ambiciozne programe tudi uresničevali.«

V sestavljenem podjetju ABC Pomurka pa le niso povsem brezbrilni do nastalega položaja. »Morda so v Mesni industriji res določeni objektivni razlogi, da se niso vključili v sestavljeno podjetje,« pravi Gusti Grof, »vendar o tem se bomo morali še pogovarjati. Menim, da bi Mesna industrija morala imeti svoje mesto v našem sestavljenem podjetju in naša organiziranost je pri tem ne bi smela motiti, saj je v ničemer ne omejuje. Sicer pa so vezi med Mesno industrijo, ostalimi podjetji in sestavljenim podjetjem tako močne, da ne bi mogel reči, da tudi zdaj ni tako ali drugače vključena v naš sistem. Čas bo seveda pokazal svoje, pri iskanju nadaljnjih poti pa ne bi smeli gledati na strogo formalno povezovanje, pač pa predvsem na vsebinsko in ovir pri tem ne bi smelo biti.«

Na vprašanje ali so vezi prejšnjega sozda po reorganizaciji v sestavljeno podjetje začele pokati, saj je prišlo tudi do zapletov med soboškimi in lendavskim delom Kmetijskega gospodarstva Rakičan, pa je Gusti Grof odgovoril, da to ne bo držalo. Rakičanski del Kmetijskega gospodarstva se je že vključil v sestavljeno podjetje, to možnost pa bodo ponudili tudi lendavskemu delu in ni razlogov, da se ne bi vključil. V ABC Pomurki so prišli celo tako daleč, da se bodo kapitalno povezovali tudi organizacijami izven sestavljenega podjetja, zato bo potrebno čim prej premagati posedanje toge organizacijske oblike. Za lendavski del kmetijstva že imajo pripravljene načrte (vključno z združnim delom), prav tako pa so v razgovorih tudi z dvema trgovskima podjetjema v Bosni in Hercegovini, ki se želita vključiti v sestavljeno podjetje ABC Pomurka. Razgovori tečejo tudi z nekaterimi močnimi vojudinskimi podjetji, ki pa jih je nekoliko zavrila srbska bloka, vendar upajo, da se bo tudi to uredilo. Sestavljeno podjetje ABC Pomurka se torej organizira na sodobnih principih, ne ostaja zaprt v regionalne okvire in zato tudi ni preobčutljivo, če se kakšno pomursko podjetje izloči iz tega sistema.

Ludvik Kovač



skupne točke povezovanja. Predvsem povezovanja, ki nima neposredne zveze s sodelovanjem, saj tega v Mesni industriji niso prekinili. Tako se naprej sodelujejo z vsemi organizacijami, ki so zdaj članice sestavljenega podjetja in želijo, da bi to sodelovanje še pridobilo na kakovosti.

Odločitev Mesne industrije, da ostaja zunaj sestavljenega podjetja, se mnogim zdi nerazumljiva, zato ne manjka tudi očitkov, češ, zdaj, ko je premagala nekatere težave, obrača hrbet sistemu, ki je prav v preteklosti pomagal ohranjati to Mesno industrijo. Takšnih očitkov pa v Mesni industriji ne

statusno organiziranost ter vplivali na kakovost in obseg živinoreje. Želijo povezati predvsem interese in kapital, zato že organizirajo prvo mesarno družbo, v letu 1990 pa nameravajo organizirati okoli 15 takšnih družb z omejeno odgovornostjo, ki bodo predstavljale sistem Pomurka. Ena od prvih družb bo temeljila na principu delavskih delnic, hkrati pa želijo tudi kmetom ponuditi možnost, da se lahko s svojim kapitalom in interesi vključijo v tako oblikovano Mesno industrijo Pomurka. Če so se v prvi etapi organizirali kot družbeno podjetje, pa že načrtujejo prehod v podjetje v mešani lastni-

BLAGOVNA ZNAMKA POMURKA

V Mesni industriji pravijo, da se morajo pred dokončno koncentracijo investicijskega potenciala na proizvodni segment še zaokrožiti in se tehnično-tehnološko usposobiti za učinkovito distribucijo blaga, ki ga bodo tržili pod blagovno znamko POMURKA v prodajnih enotah v Ljubljani, Veliki Gorici, Splitu in Beogradu.

Kaže pa, da bo prav pri uporabi blagovne znamke prišlo do zapletov, saj je tudi sestavljeno podjetje registrirano kot ABC Pomurka. Stara blagovna znamka je ABC Pomurka, mi pa želimo razviti Pomurko, pravijo v Mesni industriji. Res, da je ime podobno, vendar v Mesni industriji imajo vse aktivnosti naravnane v to smer, da utrdijo blagovno znamko Pomurka. Nekaj teh aktivnosti že izvajajo in z relativno dobro prisotnostjo v vseh medijih bodo v naslednjih dveh letih to blagovno znamko tudi dokaj dobro utrdili.

Težave se bodo torej pojavile z blagovno znamko, saj Pomurka ni le meso in mesni izdelki, pač pa tudi drugi proizvodi, ki prihajajo iz podjetij v okviru sestavljenega podjetja ABC Pomurka. In prav na tem področju bo potreben ustrezen in strpen dogovor, saj medsebojna nagajanja ne bodo koristila niti enim, niti drugim.

Podcenjeno čebelarjenje

Lanska čebelarstva bera je bila ena najslabših v zadnjih letih, čebelarstvo pa so pestile tudi številne druge težave, zato je ta dejavnost vedno manj zanimiva, so ugotovili na obnem zboru Zveze čebelarstev Murska Sobota, ko so ocenjevali opravljeno delo v minulem letu. Zlasti tisti čebelarji, ki čebel ne prevažajo na pašo, se ne morejo pohvaliti z boljšim dohodkom, saj so bile lani cene medu izredno nizke, material, ki ga uporabljajo, pa se je nenehno dražil. Izdatki so veliki, zato se tudi zmanjšuje število organiziranih čebelarjev. Kljub temu pa se je število panjev v primerjavi s predlani povečalo in nekaj čez 300 članov je gospodarilo z 10.100 čebeljimi družinami.

Ob ekonomskih so čebelarje v lanskem letu pestile tudi zdravstvene težave, saj so se pojavila nekatera nova žarišča čebelje kuge in v petih krajih so odkrili 15 okuženih čebelarstev. Ker te bolezni ni moč zdraviti, je treba vso pozornost nameniti preprečevanju, zato čebelarji posebno pozornost posvečajo izobraževanju svojih članov. V preteklosti so organizirali že veliko predavanj, zato so se na obnem zboru dogovorili, da bo v prihodnje teh predavanj manj, morajo pa biti zato bolj kakovostna. Zveza čebelarstev Murska Sobota je bila lani tudi organizator republiškega srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev, ki je dobro uspelo, vzgoji mladih članov pa bodo tudi v prihodnje namenjali posebno skrb.

Zveza še vedno nima rešenih prostorskih problemov, kar otežuje zbiranje medu in razdeljevanje reprodukcijskega materia-

la, posebej pa so opozarjali tudi na zavlačevanja pri izplačilu čebeljih pridelkov, saj inflacija tudi čebelarjem ni prizanesla. Tudi plemenitost postaja, s katero razpolaga zveza, je premalo izkoriščena, saj bi se dalo več kakovostnih matic vzgojiti tudi doma. Čebelarji so prav tako opozarjali na težave pri razdeljevanju pasišč, na visoke stroške za preglede čebeljih družin, pri čemer so prizadej predvsem čebelarji prevaževalci, prav tako pa tudi na visoke dajatve pri zavarovanju prevoznih čebelnjakov. Če so uspeli najti skupni jezik s cestnim skladom, saj plačujejo le polovični prispevek, pa jim to ni uspelo z Zavarovalno skupnostjo Triglav, ki zaračunava zavarovanje za celo leto, čeprav vozila čebelarji uporabljajo največ pol leta. Razrešitev tega vprašanja bo tudi ena od osnovnih nalog v prihodnjem obdobju.

Ludvik Kovač

Bio hrana iz Lendave?

Predstavnik Ljutomerskega podjetja Mikrokozmos je prejšnji teden na seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava predstavil zamisel o pridelovanju tako imenovane bio hrane na območju lendavske občine. Ideja je izvršni svet podprl in naročil izdelavo naložbenega programa, ki naj bi bil nared v mesecu dni. Za pridelovanje žitaric in vrtnin so v Lendavi že nekako zagotovili 7 hektarjev površin v bližini hotela Lipa. Ker pa pridelki ne bodo zadoščali za potrebe prehrane gostov, še posebej pa ne, ko bodo uredili turistično vas (med Lendavo in Trimlinjo), bodo skušali pritegniti v pridelovanje poljščin, ki jih ne bodo škropili s kemičnimi sredstvi, s takimi pa tudi ne bodo gnojili, tudi kar največ kmetov. Zavedajo pa se, da to ne bo lahko, kajti tudi kmetijski lendavske občine so se že močno navadili na pospešeno pridelovanje (kemična gnojila in zaščitna sredstva) ter s tem na visoke pridelke. Pri naravnem načinu pridelovanja (hlevski gnoj, izžiganje plevla) so pridelki veliko slabši, vendar pa je možno take pridelke na trgu ovrednotiti po precej višjih cenah in se tako računici izide. Sploh pa ima pridelovanje bio hrane veliko priložnost, saj smo že vsi bolj ali manj siti — strupov. V Lendavi bodo zdaj vzeli vzorce zemlje zaradi analize, da bi ugotovili sestavo in nasičenost s strupi, pravo bio hrano pa bodo lahko pridelali postopoma — približno po štirih letih.

Š. Sobočan

CENE NA NOVOSADSKI BORZI

Najbolj se draži koruza

Potem, ko smo po uveljavitvi reformskih ukrepov zvezne vlade pričakovali, da se bodo tudi cene kmetijskih pridelkov umirile, pa je v praksi povsem nasprotno. To, da se živina še naprej draži, niti ne preseneča, saj je njena cena odvisna od cen krmil, bolj pa skrbi podatek, da se dražijo kmetijski pridelki, ki so že zdavnaj v skladiščih. Če je še pred dvema tednoma na novosadski borzi veljal kilogram koruze od 2,00 do 2,30 dinarja, je koruza zdaj že dosegla ceno od 2,55 do 2,70 dinarja za kilogram. Da bi umirili cene koruze na domačem tržišču, nekateri zahtevajo intervencijski uvoz, torej brez plačila carine, saj bi bila uvožena koruza tako cenejša. V Gospodarski zbornici Jugoslavije pa so drugačnega mnenja in se zavzemajo za svoboden režim uvoza, kar pomeni plačilo carine ter 35 odstotkov davka ter še dodatne 3 odstotke davka za financiranje JLA, tako uvožena koruza pa ne bo nič cenejša od domače.

Ostale cene kmetijskih pridelkov pa so se na novosadski borzi minuli teden gibale takole. Merkantilna pšenica lanskega letnika je veljala od 1,70 do 1,80 dinarja za kilogram, ječmen za živalsko krmo pa od 1,90 do 2,00 dinarja za kilogram. Sojine tropine s 44 odstotki beljakovin so prodajali po 3,90 do 4,00 dinarje kilogram, sončnične tropine s 33 odstotki beljakovin po 1,76 dinarja, ribjo moko s 64 odstotki beljakovin po 8,20 dinarja, mešanico mletih žit pa po 1,60 dinarja kilogram.

Pitani prašiči belih mesnatih pasem so bili po 17,00 do 19,00 dinarjev kilogram žive teže brez odbitka kala, izločene krave holštajnske pasme so bile po 13,00 dinarjev kilogram žive teže z odbitkom 6-odstotnega kala, mlado pitano govedo simentske pasme za nadaljnje pitanje (270 do 290 kilogramov) pa je bilo po ceni 24,50 dinarja za kilogram.

Na novosadski borzi so tokrat ponujali tudi beli kristalni sladkor standardne kakovosti. Kilogram je veljal 8,65 dinarja.

L. Kovač

VSESTRANSKA UPORABA SADJA

Poleg sveže uporabe sadja se ga veliko predela na več načinov, in sicer:

sadno vino
sadni kis
žganje
zamrzovanje
sadni sok
sadje v sladkorju
sušeno sadje

SADNO VINO

je znano pod različnimi imeni — jabolčnik, talkovec, pri nas na Goričkem mu tudi pravimo kar mošt. Ta pijača je bila nekaj skoraj glavna pijača poleti in pozimi za kmečkega in fizičnega delavca. Tudi danes se še pije ta mošt, ki pa je včasih zelo slabe kakovosti. Z ustreznim načinom predelave lahko dobimo zelo dober mošt, ki ga lahko pijemo več kot samo za žejo. V mnogih zahodnih državah je sadno vino tudi tržno blago (v Zahodni Nemčiji približno 45 milijonov litrov) in se lahko kupi v vsakem gostinskem lokalu ali trgovini. Okrog 90 % je jabolčnega in hruškovega vina, preostalo so vina iz ribeza, jagod, višenj in drugega sadja znana pa so tudi peneča se vina (Francija).

Sadje ne sme biti nagnito, če je umazano, ga operemo in odcedimo, da se osuši. Čas od mline do stiskalnice in sode naj bo kratek. Tudi mošt za sadno vino (tako kot vinski mošt) moramo obvezno zveplati in zbuditi alkoholno vrenje.

Vrenje

Ta je zelo pomemben faktor za kakovostno sadno vino. Po potrebi moramo mošt tudi dosladkati. Sod mora imeti obvezno vrelo voh ali mora biti omogočeno sproščanje ogljikovega dioksida — CO₂ na drug način iz sode in preprečevanje vstopa kisika v sod. Vrenje naj bi bilo končano v 4 do 6 tednih, to velja za jabolčno in hruškovo vino, pri drugih vinih je vrenje daljše. Vrenje moramo spremljati, temperatura v prostoru ne sme biti nižja od 16°C. Če je vrenje slabo, lahko dodamo tudi kvasovke, vendar moramo skrbeti, da se ne ustavi. Posebno se rado ustavlja vrenje hruškovega mošta (premalo dušičnih hranilnih snovi). Tako sadno vino ima pribl. 5—6,5 % alkohola, če ga ne dosladkamo.

Pretok

Kvasovke po končanem vrenju odmrejo in se sesedejo na dno sode. Vino se čisti in potem ga moramo obvezno takoj pretočiti. Pazimo, da vino čim manj zračimo. Čisti sod moramo zveplati (1 žvepleni trak na 100 l prostornine). Sod mora biti napolnjen do vrha. Zaradi nižje stopnje alkohola moramo biti pri jabolčnem in hruškovem vinu previdnejši, kot pri vinu z višjo stopnjo alkohola. Ravno tako moramo skrbeti, da je sod vedno poln in ga dolivamo. Sod, iz katerega pijemo, mora imeti pipo, pijače ne smemo jemati s cevjo iz gume ali plastike. Sodi morajo biti zelo čisti, kar je najvažnejše za neoporečno vino. Če dobro kletarimo, je sadno vino dobra osvežujoča pijača, mora pa biti iz poznih sort jabolk in hrušk.

Napake vina in bolezni

Tako kot pri vinu iz grozdja, poznamo tudi pri sadnem vinu napake in bolezni. Ko odpremo sod, smo lahko včasih razočarani. CIK je posledica očetnokislinskega vrenja (etilni alkohol prevreva v očetno kislino). Če smo naredili vse, kar je nujno, predvsem če je sod poln, do cika ne more priti. Porjavanje — če na zraku porjavi, je v vinu premalo žvepla. Vino pretočimo in ga zveplamo. Kan je ena najpogostejših bolezni sadnih vin, predvsem zaradi nizke stopnje alkohola. Po domače pravimo kanu kar »bersak«, to je bela prevleka (mezdra) na površini. Glivice se hranijo s sadnimi kislinami in potem je pijača manj kislila. Bolno vino moramo takoj pretočiti (prek pipe) in sod dopolniti.

Vlečljivost je prav tako pogosta bolezen sadnih vin. Rada se pojavi, če je bil prvi pretok prepozen, to je bakterijska bolezen. Tako vino moramo močno prezračiti (lahko tudi prek čiste brezove metle), sod doliti in seveda zveplati.

SADNI KIS

Govorili bi o jabolčnem kislu. Naraven kis nastane po kisanju blagih alkoholnih tekočin z očetnokislinskim vrenjem. Kis se pridobiva na več načinov: iz sadjeca (jabolčnika), iz jabolčnih tropin ali iz zmletih divjih jabolk. V vseh primerih nastane očetna kislina, ki je glavna sestavina kisa, po naravni poti z delovanjem očetnokislinskih bakterij. V kislu je več vrst sestavin, pravimo jim ekstrati; to so rudninske snovi, barvila, aromatične snovi, snovi, ki vsebujejo dušik itd. V teh snoveh moramo poudariti prednost naravnih kisov. Ugodno vplivajo na prebavne sluznice, telo pa oskrbijo s fiziološko pomembnimi sestavinami. Zato tudi jabolčnemu kislu po svetu pripisujejo velik zdravilni učinek. Na žalost pa se domačega kisa pri nas ne da kupiti v trgovinah, pripravimo si ga lahko le doma. Naše kisarne izdelujejo različne kise, vendar pravi domači kis lahko naredimo le sami. V kisarnah nardijo kis že po 8 dneh, medtem ko traja izdelava domačega kisa več mesecev, pravo vrednost pa dobi po drugem letu. Naravni jedilni kis naj bi imel okrog 4 % kisline.

KMETOVALCI — POZOR!

V februarju se pričnejo ITERENSKA TESTIRANJA najrskih škropilnic ter škropilnikov oz. pršilnikov, ki jih uporabljate za kemijsko zaščito rastlinja v vinogradništvu in sadjarstvu.

Testiranja potekajo pod pokroviteljstvom in v organizaciji Združenja zveze Slovenije in so letos prvič BREZPLAČNA.

Podrobnejše informacije o kraju in času testiranja v Vašem kraju vam je dolžan posredovati kmetijski pospeševalec Vaše zadrugne enote.

Če se testiranja v vašem kraju ne boste mogli udeležiti, vam je na voljo brezplačen test vašega stroja v servisu delavnici Draga COLNARIČA v Lukavcih 47 Križevci pri Ljutomeru, tel. 87590, do konca julija.

Naj se izpolni geslo EKONOMIJA IN EKOLOGIJA v kmetijstvu — tudi z Vašim sodelovanjem.

lep pozdrav!

ZELENI Pomurja

1. Kis iz jabolčnika

Ponekod se še najdejo posebni sodi za pridobivanje kisa iz jabolčnika ali celo iz alkoholno prevreth zdravih sadnih odpadkov. Ti sodi so v zgornjem delu ožji in odprti, tako da ima dostop veliko kisika, ki je nujen za delovanje očetnokislinskih bakterij. Hitrost kisanja je odvisna od temperature (okrog 30°C), prostora in velikost površine, ki jo kisamo tako da ima dostop čim več zraka. Odprtino moramo pokriti s pokrovom, tako da preprečimo dostop vinskim mušicam. Te se lahko razmnožijo, če kisamo v nehigieničnih prostorih in posodah. Kisanje v navadnih sodih (samo polovica napolnjena) je počasnejše, ker je manjši dostop zraka. Na začetku kisanja je dobro, da vlijemo v tekočino nekaj skisanega (močno kislega) vina, v katerem je veliko očetnokislinskih bakterij. S takim, seveda drugače zdravim vinom, cepimo pripravljeno tekočino v kis. Ob kisanju se napravi na površini mrenica (opna), ki je ne smemo poškodovati. Pri kisanju se lahko razmnožijo tudi nezaželene bakterije. Te naredijo debelo sluzasto opno (mreno). Tako se prepreči dostop zraka in s tem se kisanje prekinje, do sarsar pa pride le, če nismo omogočili dostopa zadostne količine zraka. Ko je tekočina zadosti kislila (ugotavljamo z usti — okus), lahko polovico tekočine (kisa) odvzamemo z gumijasto cevjo in dodamo sveži jabolčnik prav tako prek cevi, da ne poškodujemo opne, ki jo tvorijo očetnokislinske bakterije.

2. Kis iz jabolčnih tropin

Na pol ali popolnoma stisnjene tropine, ki ne smejo biti drobno mlete (mlini na žago niso primerni), nasujemo v kad. Vsa masa mora biti v toplem prostoru, posoda pa pokrita tako, da ima dostop zrak, ne pa vinska mušica. Ko dosežemo temperaturo mase okrog 30—35°C, nalijemo na vso maso čisto vodo s temperaturo okrog 30°C. Po dveh, treh tednih vzamemo vzorec in ga poskusimo. Ko začutimo kislino (po okusu) stiskamo. Tekočino damo v sod, ki ne sme biti prepoln, ali v večje steklenice (pletanke). Odprtina mora biti pokrita z gazo, tako da ima zrak dostop in je s tem omogočeno normalno delovanje očetnokislinskih bakterij. Po nekaj mesecih, ko doseže kis okrog 4 % kisline (okus kupljenega jedilnega kisa), ga filtriramo ali precedimo prek navadnega papirnega filtra. Napolnimo ga v steklenice, kjer zori in pridobiva kakovost. Največjo vrednost dobi v drugem letu. Daleč najboljši kis z zdravilno močjo dobimo iz divjih jabolk. Ta način pridobivanja je težji, ker je jeseni že hladneje. Kis pa pridobivamo iz jabolčnika spomladi oz. poleti, ko je jabolčnik že čist in vreme topla.

Pri nas je veliko odpadnih jabolk, iz katerih bi se dalo narediti maksiak. Potrebna je dobra volja in nekaj truda in na mizi imamo lahko vsak dan naravni kis. Doma narejen kis ima svoj vonj in okus, vendar izredno vsestransko prednost. Zato nekaj sadja namenimo za zdravo prehrano — domači kis.

3. Kis iz divjih gozdnih jabolk

Posebno kakovosten in z velikim zdravilnim učinkom je kis iz divjih jabolk, ki rastejo predvsem v zdravih gozdovih. Teh gozdov je v Sloveniji malo, so pa v osrednji Bosni, na Velebitu, v Črni Gori in nekaj tudi na Goričkem, tam, kjer ni v bližini težke industrije — prevlekega onesnaževanja zraka. Te jablane rodijo skoraj obvezno vsako drugo leto, plodovi pa imajo zelo malo soka. Včasih so potrebni 4 kg jabolk za 1 l tekočine. Te jabolke je potrebno mleti zelo drobno in jih takoj stisniti, vendar ne precejati, v tekočini naj ostane čim več drobnih delcev. Gosti sok naj stoji v odprti posodi okrog 6 mesecev. Pravo kakovost dobi v tretjem letu. Ta kis potem za solate obvezno redčimo z vodo. Z njim lahko celimo rane, pijemo ga z vodo proti raznim bakterijam v prebavnih organih, ima zdravilno moč. Iščiimo divje jabolke v gozdovih (najbolje čim globlje v gozdu) in naredimo si zdravilni kis. Posebno v švicarskih Alpah in drugod je ta kis obvezen v vsaki gorski kmetiji — družini.

Vlado Smodiš

Gnojenje vinske trte

Načini gnojenja z mineralnimi gnojili

Načini gnojenja z mineralnimi gnojili

Mineralna gnojila lahko raztrosimo po površini vinograda na več načinov:

- ob trsu,
- po celi površini vinograda,
- v pasovih.

Prvi način gnojenja ni najboljši, ker so v rodnem vinogradu korenine razporejene v širšem prostoru, kot pa gnojimo. Prav zaradi tega, se nam ob takem gnojenju več let zaporedoma zgodi, da se nam korenine razvijejo v prav ozkem pasu ob trsu. Tu pa jih z obdelavo poškodujemo. Korenine so tudi plitveje, zato na njih lahko vplivata tudi suša in zmrzal, posebno še v zimah brez snežne odeje. Drugi način gnojenja je skoraj najboljši, saj ga lahko opravimo tudi strojno, vendar je težja vdelava gnojila v tla. Če pa trosimo gnojilo samo v pasovih (medvrstni prostor), kjer je tudi največ sesalnih korenin, korenine so tudi v večji globini, ni nevarnosti, da jih z obdelavo poškodujemo. Glede globine vnašanja mineralnih in tudi organskih gnojil naj bi veljalo, da bi jih morali zaradi slabe pomočnosti fosfornih in kalijevih gnojil v tleh čim bolj približati največji masi korenin, ki so na globini 25—60 cm. Največ vprašanj v praksi pa je o tem, kako pridejo hranila do korenin trte v zatravljenih vinogradih, ki jih ne obdelujemo. Prvi pogoj, da lahko zatravimo vinograd, je, da je bilo založno gnojenje opravljeno temeljito, kajti drugače trta prva leta po zatravljenju lahko trpi pomanjkanje. Trave oziroma pleveli in njihove korenine so posredniki pri prenosu hranilnih snovi s površine tal do korenin trte. Ko te naše posredne koreninice odmrejo, ostane v tleh organska snov, ki se še naprej razgrajuje, v tleh nastajajo luknjice, v katere prihaja zrak, ki potem v vodi raztopljena hranila premešča v globlje sloje. V zatravljenih vinogradih se korenine trte tudi čez leta preselijo v višje plasti, kjer je več hranil.

Načini gnojenja s hlevskim gnojem

Hlevski gnoj lahko dodajamo trti na naslednje načine:

- v jamo, ki jo izkopljemo ob trsu,
- v brazdo po sredini medvrstnega prostora,
- v pasovih,
- po celi površini.

Prvi način ni najbolj primeren iz istih razlogov, kot sem jih omenil pri načinih gnojenja z mineralnimi gnojili, kajti vinska trta sprejema hranila prek koreninskih laskov, ki so na koncu korenin oziroma korenin; teh je največ v sredini medvrstnega prostora. Boljši način je zaoravanje hlevskega gnoja po sredini medvrstnega prostora. Hlevski gnoj v težjih tleh zaoravamo plitveje, kot na lahkih tleh. Kajti hlevski gnoj, posebno še, če ni dovolj dozorel, potrebuje dosti kisika (zraka) za nadaljnjo razgradnjo, tega pa je več v gornjem sloju tal. Ostala dva načina sta tudi dobra, vendar zahtevata več strojnega oziroma ročnega dela, da gnoj zaorjemo oziroma podkopamo.

(nadaljevanje prihodnjim)
inž. E. Novak

Poglej jih, kako zdaj pred volitvami visoko letajo.



Bogatega tujca ni, hotel pa se še vedno gradi

Po izidu referendumu, ko je bilo učitno, da so zaposleni za samostojnost Moravskih Toplic, je prva misel vseh veljala nadaljnji gradnji hotela Ajda. Nič se ni spremenilo ne prvi dan, ne drugi in ne tretji ... orej so nas le strašili, so mnogi pomislili. Seveda pa to ni tako preprosto. Najlažje bi bilo seveda prekiniti z gradnjo, odpovedati službo in repustiti vse skupaj usodi.

Evgen Kislaku, vršilcu dolžnosti direktorja v podjetju v ustanovitvi Moravske Toplice, imo postavili nekaj vprašanj o najpomembnejših nalogah, ki jih morajo opraviti:

»Ta trenutek je najpomembnejše, da poslovno življenje poteka normalno. Sedaj smo podjetje v ustanovitvi, zato je potrebno premeniti tudi vse samoupravne akte. Tu je delitev premoženja, komisije so že imenovali, dogovarjamo pa se tudi o prehodu določenega števila ljudi iz skupnih služb v Moravske Toplice. Vemo, in to smo vedno ponavljali, da je naša najpomembnejša naloga, da v dobrega pol leta zgradimo hotel A kategorije. Ker smo se ločili od Ra-

ne bi bili jutri na tržišču sovražniki. Oboji smo tako majhni, da lahko skupaj naredimo več, kot pa če bi vsak hodil svojo pot. Poslovno življenje in poslovne učinke pa si bo moral vsak krojiti sam. Deloma tudi zato, ker je bila to volja in želja ljudi. Referendum je bil dvakrat organiziran in obakrat so bili rezultati enaki.«

Voljo ljudi je treba upoštevati, čeprav je mogoče za to neprimerno čas — gradite hotel. Ali bi bila rešitev partnerstvo, sovlaganje?

»Partnerja intenzivno iščemo že nekaj let, vendar moram povedati, da ga v tujini nismo našli. Danes lahko v tujini najdete partnerja za klasični kreditni odnos, ne pa za odnos v kakovost-

Stavka pri obrtnikih

Resda je precej tvegano biti neposlušna ovčica, toda kadar človeku prekupi, pač prekupi. V mislih imam lansko stavko delavcev pri dveh obrtnikih soboške občine.

Zdaj so spori zgajeni, kar pa ne pomeni, da se ne bodo še kdaj ponovili. Tudi ni jamstva, da ne bodo vznikli še kje. Najpogostejši vzrok utegne biti osebni dohodek. Po kolektivni pogodbi morajo biti osebni dohodki v januarju (brez dodatkov za delovna leta) za najbolj enostavno delo nekvalificiranega delavca 2 320 dinarjev; za delo polkvalificiranega delavca brez strokovne izobrazbe 2 552 dinarjev; za delo, ki zahteva končano poklicno šolo 3 016 dinarjev; za delo, ki zahteva poklicno šolo oziroma 2-letno po srednjem programu 3 944 dinarjev; za delo, ki zahteva izpit za visoko kvalifikacijo, mojstri, delovodjarski in srednja šola, 4 640 dinarjev; za delo, ki zahteva končano višjo šolo ali prvo stopnjo fakultete, pa mora biti januarjska plača 5 336 dinarjev. In naposled še delo, kjer je potrebna visoka šola oz. fakulteta — tam mora biti prihodnja plača najmanj 6 264 dinarjev. Nanizali smo zneske, ki so predpisani za obratovanje, ki dosegajo dobre poslovne uspehe. Delodajalec pa ima seveda še druge obveznosti: plačilo prispevkov, davkov, prevozov na delo in z njega, nadomestilo za topli obrok. Te dodatne obveznosti so menda dvakrat višje kot osebni dohodek.

Enake obveznosti kot družbeno podjetje! Seveda pa obrtni v privilegiranem položaju in marsikje deli usodo družbenih podjetij. Konkretno: obrtnik, ki je izdeloval določene sestavne dele za stroje kakega družbenega podjetja, lahko pride na boben hkrati s tem podjetjem, če prodaja ne gre. In marsikje ne gre več, vsekakor pa ne tako kot nekoč. Težave so tudi v storitvenih dejavnostih. Skratka: kriza je tudi v drobnem gospodarstvu, zato bodo nekateri obrtniki le s težavo izplačevali osebne dohodke, kot jih veleva kolektivna pogodba. In kaj tedaj? Stavka? Tam, kjer ni, ni mogoče vzeti! Torej bo v upravljenih primerih treba biti zadovoljen tudi z najnižjim zneskom, ki zagotavlja(?) gnetno in socialno varnost. To je tako imenovani zajamčeni osebni dohodek, ki znaša od 1. januarja tega leta 1 600 dinarjev. Zaradi slabe plače pa tudi ne kaže hiteti z odpovedjo, kajti skoraj nič možnosti ni, da bi se lahko delavec, do slej zaposlen pri obrtniku, zaposlil v družbenem podjetju. Veliko boljše je, če pač posel ne gre, da da odpoved obrtniku, saj ima v takem primeru nezaposleni delavec pravico do denarnega nadomestila, ki ga mora v mesecu dni uveljaviti na skupnosti za zaposlovanje.

Š. Sobočan

IZ SKRAJNOSTI V SKRAJNOST!

Povsod po Jugoslaviji, pa tudi v Pomurju so se brezcarinske prodajalne razpasle kot gobe po dežju. Tik pred novim letom 1990 smo dobili sedmo tovrstno trgovino. Njihova širitev se je začela z letom 1986, ko je bilo po 222. členu carinskega zakona dovoljeno odpirati brezcarinske trgovine v hotelih najvišje kategorije in turističnih naseljih. V hlastanju po devizah so se trgovine z blagom iz voza pojavljale v različnih hotelih in mestih, ne le turističnih. In to je »motilo« trgovce, ki so morali prodajati blago po višji ceni, saj so morali vanjo všteti tudi carino in davke.

Z odpiranjem brezcarinskih trgovin (tudi na najbolj nemogočih prostorih) smo tako pretiravali, da jih je menda že 1700, od tega jih je na mejnih prehodih le nekaj čez 200. V njih je zaposlenih čez 6 tisoč prodajalcev (menda pa imajo v ZDA le okrog 130 brezcarinskih trgovin). In sedaj v drugo skrajnost! Z majem (ali septembrom) naj bi bile v Jugo-



su Kompas v Gornji Radgoni odgovorila za trgovine, je dejala:

»Z večjim številom brezcarinskih trgovin se je količina blaga na policah zmanjševala, vendar mi večjih problemov z dobavo nismo imeli. Z zakonom, ki se pripravlja, bo položaj trgovin v notranjosti povsem drugačen. Opazili smo, da se zaradi tega zadnje čase pojavljajo principi (trgovska podjetja), pri katerih prej nismo mogli dobiti blaga, zdaj pa nam ga ponujajo. Verjetno si želijo zagotoviti odjemalce za naprej. Če bo ta zakon res tako selektiven, kot se napoveduje, bomo imeli pri nas povečan promet, vendar se tega ne veselimo, ker vemo, kakšne naložbe so povezane z odprtjem vseh teh trgovin.«

Brodokomerc Reka ima v Pomurju dve brezcarinski trgovini — v Moravskih Toplicah in od lani tudi v Blagovnici v Murski Soboti. V Naravnem zdravilišču Moravske Toplice so jo odprli 1987. leta in najbolj so je bili vesel gostje iz sosednje Avstrije. K njim le redko zaidejo domači kupci. Dolores Pučnik meni, da bi to morali upoštevati pri odmerjanju višine davkov: »Dosti ljudi postavlja vprašanje, kaj bo po uvedbi novega davka? Ne morem dati odgovora, ker se sami ne vemo, kaj bo. Nekaj se govori, da bi se trgovine specializirale. 90 odstotkov naših kupcev je tujcev. Za našo trgovino in za Moravske Toplice bi takšen ukrep pomenil veliko izgubo. Tu je velik turistični center, prikrašani pa bi bili gostje. Neko selekcijo bi morali narediti in ne metati vse v isti koš.«



Dolores Pučnik (Brodokomerc) meni, da bi pri uvajanju novih zakonov morali upoštevati strukturo kupcev.

slaviji dovoljene brezcarinske trgovine le na mejnih prehodih, letališčih in pristaniščih.

Štiri Kompasove trgovine v Pomurju (zadnja je bila odprta decembra na mednarodnem mejnem prehodu Kuzma oziroma Sotina) niso v nevarnosti, zaradi spremembe predpisa se jim obeta še večji promet. Kljub temu pa se jim takšna poteza države ne zdi pravilna. Tatjana Drexler, ki je v Mejnem in turističnem servi-

Trgoumag Brodskooskrba, ki se po novem letu imenuje H1-STRIA INTERNATIONAL TRADE Umag, je v Pomurju potegnil najkrajši konec. Trgovino so odprli v obnovljeni Jurševi kleti v Gornji Radgoni konec decembra lani in še do danes je ni-



Brigita Feber, vodja izmene v Kompasovi brezcarinski trgovini v Dolgi vasi. Na njihovih policah je precej domačega blaga, predvsem žganih pijač, kave in meda.

so uspeli založiti tako, kot bi bilo potrebno. Oglašajo se predvsem domači kupci, ki pa pogrešajo tehnično blago iz uvoza. Poslovodkinja Kristina Šajnovič se zaveda, da se brezcarinskimi prodajalnami v prihodnjih mesecih ne obeta nič dobrega. Ali država deviz res več ne potrebuje ali pa je spet prevladalo mnenje monopolnih trgovskih organizacij? Seveda že razmišljajo o morebitni specializaciji, kaj naj bi to bilo, pa še ne vedo. Verjetno pa se jim zaradi lepih prodajnih prostorov in bližine meje ni potrebno bati za promet.

Nekaj trgovin bodo spremenili v prodajo luksuznega domačega blaga, tujce pa bodo privabili z vračanjem prometnega davka. Kljub vsemu pa jih bo kar precej moralo zapreti svoja »brezcarinska vrata«.

In za konec še tole: sredi januarja so začeli prodajati v pomurskih brezcarinskih trgovinah blago tudi za dinarje. Prodaja se kljub temu ni povečala!

Bernarda B.-Peček
Foto: Nataša Juhnov



Ajda je že pod streho, gradbenikom pa gre na roko tudi mila zima, tako da lahko nemoteno nadaljujejo z deli.

denske, je tačas najpomembnejše, da najdemo sredstva in zapremo finančno konstrukcijo. Če tega ne bi storili in ga ne bi uspeli dograditi, po drugi strani pa bi bile obveznosti zaradi hotela čedalje večje, bi naslednjih nekaj let ekonomsko težko shajali. Upajmo, da bomo ta sredstva našli. Prizadevajo si tudi občina, hanka, pa tudi republika, tako da naj bi bil hotel v pol leta zgrajen in postal poslovno učinkovit.

Je to sedaj naloga celotne murskosoboške občine?

»Tako je. To je sedaj naloga celotne murskosoboške občine in ne le nas, kajti 150 novih zaposlitev je pomembnih za vse. Pa ne le občina, precej smo vključevali tudi najmočnejše republiške organe. Čeprav je prišlo do izločitve iz Radenske, bodo neke poslovne vezi morale ostati. Da si

nejšem smislu, da bi kdo sovlagal. Tudi doma smo že iskali partnerje. Nekatere stvari so v začetku dobro kazale, potem pa se je vendarle izkazalo, da denarja za sovlaganje ni. Mi si veliko obetamo od razvojnega dinarja in sredstev FNP, ki naj bi jih prispevala republika. Vendar se moramo zavedati, da tudi teh ni toliko, kolikor se jih išče. Dobi jih tisti, ki je hitrejši.«

Mnogi računajo na ta sredstva in kakšne so realne možnosti Moravskih Toplic, da jih dobijo?

»Možnosti so, vendar je odvisno od tega, kako je kdo hiter. Denarja je na voljo dosti manj, kot pa bi ga potrebovali. Zelo pomembna pa so tudi poslovne vezi s posameznimi podjetji oziroma firmami v Sloveniji.«

Bernarda B. Peček
Foto: Nataša Juhnov

SPOSOBNI DELAVCI SOBOTE NE BODO OSTALI NA ULICI

Delavci družbenega podjetja Sobota iz Murske Sobotne opravljajo več vrst obrtnih storitev, mizarstva in tapetniška dela, delajo pa tudi vrvi. Podjetje Sobota je zdaj v stečajnem postopku.

Za reorganizacijo Delovne organizacije komunala, obrtna, vrtnarska in tapetniška dejavnost Sobota so se odločili v decembru 1988. Omenjeno organizacijo so marca 1989 reorganizirali v štiri družbena podjetja, kar je pomenilo konec solidarnosti v prej enoviti DO. Reorganizacija je najbolj prizadela dejavnost izdelave vrvi, tapetnistva in mizarstva.

Po zakonu o stečaju je IS Skupščina občine Murska Sobota 30. oktobra lani podal predlog za uvedbo stečaja, hkrati pa se je začel postopek za njegovo uvedbo. Postopek v nekdanji DO Sobota vodijo po starem zakonu. 22. decembra je namreč začel veljati nov zakon.

Izguba pri poslovanju je zdaj že bistveno manjša. Dolgoročne obveznosti podjetja Sobota, zaradi katerih je šla slednja v stečaj, znašajo 210 konvertibilnih dinarjev.

Stečajni upravitelj Vito Györeck, ki ga je za po-

dročje financ imenovalo Temeljno sodišče v Murski Soboti, je povedal.

»Pripravili smo zaključno bilanco z dne 15. 11. 1989, v izdelavi pa je stečajna bilanca oziroma ocenitev premoženja organizacije, ki je v stečaju. Vsekakor ne gre prezreti, da je vrednost objektov in opreme podjetja ocenjena na 80 milijonov dinarjev.«

Tačas se zadolženi za sanacijo pripravljajo na sestanek z upniki. V času stečajnega postopka so uspeli dodelati vse polizdelke in prodati vse zaloge končnih izdelkov. Stečajni upravitelj je do 29. novembra od 59 zaposlenih zadržal 21 delavcev. V decembru jih je bilo le še 14, v letošnjem januarju pa le še pet računovodskih delavcev.

Za vse, ki so izgubili delo, so primerno poskrbeli. Delavce so obvestili o pravicah, ki jih imajo v stečajnem postopku. Pozitivno je, da je stečajni upravitelj pripravil predloge za sestanek z upniki, s ciljem, da bi podjetje nadaljevalo poslovanje, ki s ciljem, da bi podjetje nadaljevalo poslovanje tudi v prihodnje. Stečajni upravitelj predlaga spremenjeno strukturo proizvodnje, strategijo prodaje, vodenja in upravljanja. Boris Hegeduš

UGODEN NAKUP BELE TEHNIKE ZA DINARJE IN NA POSOJILO BREZ OBRESTI!

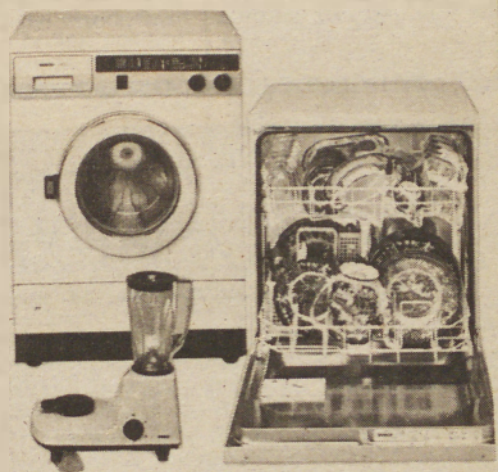
Bosch

pralni in pomivalni stroji, mali gospodinjstvijski aparati: mikserji, mlinčki za kavo, likalniki, mikrovalovne peči...

avtotehna

VSE INFORMACIJE: AVTOTEHNA, VARAŽDIN, Braće Radića 16, telefon: 042/49-466.

LESNINA, Bakovska 1, MURSKA SOBOTA, telefon: (069) 21 739.



Kandidiranje na volitvah

● Blizajoče se volitve prinašajo številne novosti tako za volilce kot za kandidate, ki se bodo potegovali za glavo. V času kandidiranja lahko vsakdo predlaga kandidata za različne funkcije kogarkoli in kamorkoli, lahko se predlaga tudi sam.

● Posamezne kandidate za vse zore skupščin določajo volilci na zborih volilcev ali s podpisovanjem.

● Za družbenopolitični zbor določajo liste kandidatov organizacije delovnih ljudi in občanov, ki so registrirane kot politične organizacije v skladu z določbami, druge organizacije delovnih ljudi in občanov s podpisovanjem, volilci pa na zborih volilcev ali s podpisovanjem. Na listi kandidatov morata

tov večje, kot se voli delegatov.

● Vsakdo lahko kandidira samo v eni volilni enoti in na eni listi kandidatov na volitvah v isto skupščino.

● Kandidate za delegate narodnosti v družbenopolitični zbor določajo samostojno tudi organizacije in skupnosti narodnosti na narodnostno mešanih območjih.

● Kandidate za delegate zbora združenega dela v volilni enoti predlagajo delovni ljudje v podjetjih in drugih organizacijah in skupnostih ter kmetje, obrtniki in delovni ljudje v samostojnih poklicih ter njihove organizacije. Poslej bodo lahko delegati tudi iz poslovnih struktur.

● Kandidate za delegate Zbora krajevnih skupnosti in

Predlog kandidature se vloži pisno na posebnem obrazcu. Vsebovati mora navedbo skupščine in zbora, za katero se vlaga kandidatura, oznako volilne enote, naziv predlagatelja, osebne podatke kandidata — ime, priimek, rojstne podatke, poklic ter stalno prebivališče in zaposlitev. Predlogu mora biti priloženo pisno soglasje kandidata, da je pripravljen sprejeti kandidaturu, lahko pa je priložena tudi kratka obrazložitev.

Predlog liste kandidatov zbora volilcev mora, poleg podatkov iz prejšnjega odstavka, vsebovati tudi ime liste in soglasje vseh kandidatov.

Predlogi kandidatur oziroma list kandidatov se pošljejo predsedniku občinske volilne komisije v roku 30 dni po razpisu volitev. Predsednik občinske volilne komisije je dolžan vse predloge kandidatur oziroma list kandidatov (skupaj z morebitnimi obrazložitvami) poslati najkasneje 38. dan po razpisu volitev vsem zborom volilcev v volilni enoti.

Kandidate za predsednika in člane predsedstva republike lahko predlagajo volilci in organizacije delovnih ljudi in občanov. Predlog kandidature, ki je pisna, posebej za predsednika in posebej za člane predsedstva republike, mora vsebovati navedbo funkcije, za katero se predlaga kandidatura, ime in priimek, datum rojstva, poklic, zaposlitev in naslov stalnega prebivališča oziroma ime in sedež predlagatelja. Predlogu mora biti priloženo pisno soglasje kandidata in izkaz, da je državljan SR Slovenije.

Volilci se izjavljajo o podpori predlogov na zborih volilcev v krajevnih skupnostih ali s podpisovanjem na način, ki ga določa zakon o volitvah v skupščine.

Kandidate za predsednika in člane predsedstva republike lahko predlagajo tudi registrirane politične organizacije, ki imajo same ali združene najmanj 5 tisoč oziroma 2 tisoč 500 članov, kolikor je potrebna podpora za predsednika predsedstva oziroma člane predsedstva. Za te kandidature ni potrebno potrjevanje na zborih volilcev.

Zbore volilcev bodo sklicali od 15. do 19. februarja, potekali pa bodo od 20. februarja do 3. marca.

Lidija Kosi

Odmev na pismo »protestiramo«

V pismu Ljutomerske združene opozicije je več navedb in informacij, ki terjajo pojasnila. Predstavnik Ljutomerske združene opozicije (Miha Magdič, Roman Caf, Rudi Stegmüller in Milan Rus) so sodelovali na omenjeni seji in večkrat sodelovali v razpravi. Gre torej za enakopraven dialog vseh, ki bomo sodelovali v predvolilnih aktivnostih, ne pa za vnaprejšnje zagotavljanje oblasti. Predsedstvo SO je spremembe odloka sprejelo in predložilo SO v razpravo po sklepu predsedstva OK SZDL z dne 4. 1. 1990.

Pripominjamo, da je predsedstvo komiteja ZK že 27. 12. 1989 predlagalo v zvezi z volitvami predsednika skupščine občine naslednje:

— predsedstvo predlaga, da se organizira referendum ali druga oblika osebnega izjavljanja do kandidatov za predsednika SO in predsednika izvršnega sveta (po 24. 4. 1990). Osnova za opredeljevanje naj bodo programi kandidatov.

Pri tej zahtevi bomo vnaprej vztrajali in zahtevali tudi primerno spremembo Odloka. V javni razpravi o ustavnih spremembah v poglavju o volitvah ni bila upoštevana pripomba, da je potrebno zagotoviti neposredno izjavljanje občanov, posebej za najodgovornejše funkcije, čeprav smo v primeru kandidatov za člana predsedstva SFRJ in Slovenije takšne oblike že izvedli. V tem primeru gre torej za širši in ne samo za občinski problem.

V prihodnje bi bilo koristno, da se vsi, ki na neki način sodelujejo v skupščinskem sistemu, vključimo v javne razprave ter na tak način pravočasno omogočimo sprejetje pomembnih aktov.

Občinski komitej ZKS je na 3. seji dne 19. 1. 1990 vztrajal, da se po 22. aprilu med izvoljenimi delegati opravi oblika neposrednega izjavljanja do najodgovornejših funkcij v občini. Sekretar OK ZKS: Boris PREJAC

Na osnovi sklepa časopisno-radljskega sveta Vestnika in radia Murska Sobota slovenski program na seji 28. julija 1988 si Uredništvo pridržuje pravico, da v skladu z Zakonom o javnem obveščanju, sprejeto vsebinsko zasnovano Vestnika in v skladu z materialnimi možnostmi objavijo posameznega pisma, mnenja ali stališča odloži, pisno skrajša, ali samo povzame družbeno pomembne odlomke. Kopij tekstov ne objavljamo.

Objava pisma, mnenja ali stališča še ne pomeni, da se uredništvo z vsebino strinja.

Odprto pismo vodstvu DO Agromerkur

Ker se je vodstvo DO Agromerkur v prejšnji številki Vestnika (25. januarja 1990) z odprtim pismom napotilo k podružnici Kmečke zveze Slovenije v M. Soboti in v njem omenilo mene kot pisca članka v Večeru (17. januarja 1990), se tudi sam oglašam z odprtim pismom z željo, da bodo odgovori na postavljena vprašanja tudi predstavljeni širši javnosti.

V odprtem pismu opozarjate kooperante, da pozabljajo, pod kakšnimi kreditnimi pogoji je bila večina objektov (za rejo piščancev seveda) zgrajena. In prav ti pogoji zanimajo tudi mene pa verjetno še koga. Zatorej pričakujem javni odgovor na naslednja vprašanja:

1. Od kod sredstva, ki so bila dodeljena bodočim kooperantom za gradnjo objektov:

— iz blagajne federacije — iz blagajne občine M. Sobota
— iz blagajne republike SRS — iz blagajne DO Agromerkur

2. Po kakšni obrestni meri so bila posojila dodeljena?

3. V kaj so se stekla vrnjena sredstva posojil, ki so jih kooperanti plačali?

4. Ali kateri od kooperantov posojila ni vrnil (ni plačal)?

5. Ali so kooperanti ob podpisu najemanja posojil za gradnjo objektov podpisali tudi pogoj, da bodo določeno število let dobivali vrnjen le del amortizacije?

Z odgovori na postavljena vprašanja boste lahko širši javnosti prikazali tisti del vašega dela, ki marsikomu v naši družbi, še zlasti vašim kooperantom ni bil nikoli predstavljen na primeren način. Sam k sreči nisem vaš kooperant in to tudi nikoli ne bom, kljub temu pa sem prepričan, da bi kot kupec piščančjega mesa lahko tega kupil ceneje v naših prodajalnah in da bi cena pri nas ne bila višja kot v sosednji Avstriji. Lep pozdrav in brez zamere! V pričakovanju vašega cenjenega odgovora

Filip Matko, Ravenska c. 3, 69231 Beltinci

Pripombe k članku ob desetletnici sodelovanja z Nizozemci

Ne bom se spuščal v podrobnosti, ki so navedene v navedenem članku, ker bi bilo preobširno, da bi lahko javnost zvedela resnico o kooperaciji z Nizozemsko. Odgovoriti želim le na izjavo v članku, da so jugoslovanski partnerji dokazali dovolj gibčnost.

Sposojati si blago in potem to blago prodajati tudi s 300 odstotki negativne razlike, je dejansko velika gibčnost in sposobnost. Tudi to je gibčnost, da so te avanture plačali skrbni in skromni kmetje, brez tega, da bi za to vedeli. To je dokaz, da so se zmeraj ljudje, ki si dovolijo manipulirati s kmečkimi ljudmi, kakor si tudi dovolijo podcenjevati vodstva družbenopolitičnih organizacij.

Bogati Nizozemci bi lahko za takšen nakup blaga dajali KZ Panonki blago zastoj, pa se ne bi mogla pokriti velika negativna razlika. Nizozemski partnerji sodelujejo le z jasno izračunanim profitom. Če bi poslovali tako, kot KZ Panonka, bi v zelo kratkem času propadli. V KZ Panonka, kjer se še gospodari po realističnih načelih in ker je združena lastnina lastnina vsakogar in nikogar, se lahko tako posluje. Važno je le to, da si posameznik na račun sodelovanja z Nizozemci ustvarja kariero. Z lažno reklamo in propagando pa se potem zavede javnost, da se prikrije razsipnost.

Vsak, ki bi si upal v KZ Panonka zaustaviti tako razsipnost, ga doseže to, da po stalinistično-boljševski metodi postane v drugi mrtev objekt s popolnoma poteptanim človeškim dostojanstvom, potem pa je odstranjen s položaja ali organizacije, z utemeljitvijo, da nima moralnopolitičnih kvalitiet, ker je zahteval in branil red in zakonitost v poslovanju.

Viktor Banko, Noršinci

Nezadostna pri krivdi učitelja

Končalo se je prvo polletje. Nekateri otroci imajo nezadostne ocene. Ste se kdaj vprašali, kaj je temu vzrok? Ste kdaj pomislili, da je lahko kriv tudi kdo drug? Na Srednji družboslovni in ekonomski šoli Murska Sobota je to mogoče.

Ko smo se bolj poglobili v neki primer, smo spoznali, kako krut in nečloveški je lahko pedagoški delavec — od vrha do učiteljev. Sklicujoč se na priče in akterje dogodka, smo se lahko prepirali, kako žaljiv je lahko pristop do učenca, s kakšnimi žaljivimi izrazi nastopa, kako učitelj, vključno z ravnateljem, krši Pravilnik o ocenjevanju, kako si lahko ponižan in izigran, če napiše pritožbo, da se z njeno oceno ne strinjaš.

Vedite, dragi starši, če je vaš otrok trn v peti učitelja, ga pred nezadostno oceno učitelja ne bo rešilo nobeno znanje. Upaš lahko le, da se te bodo usmili ali pa bo posredoval pedagoški svetovalec Zavoda za šolstvo, ki smo ga seznanili, kaj se dogaja na tej srednji šoli.

ln če ti vodilni delavec šole predlaga, da če ti kaj ni všeč, imaš šolo v Ptuj, Celju ... je to prav?

— ar

SOBOTA — NE MURSKA

Že pred precej leti je prof. Vilko Novak sprožil vprašanje o pravilnem imenovanju našega mesta. O tem so govorili tudi drugi, Pomurskemu vestniku pa sem tudi sam poslal prispevek, ki pa ga niso objavili, niti o tem niso nič več pisali. Vprašanje verjetno ni bilo dovolj aktualno in pomembno, ne vem, ali iz političnih ali iz drugih razlogov. V svojem pisanju sem predložil predvsem način in postopek, po katerem bi bilo preimenovanje mesta upravno in administrativno najmanj oteženo.

Pred kratkim v našem Vestniku, včeraj pa je bilo vprašanje o preimenovanju Murske Sobote v Soboto obravnavano tudi v regionalnem programu Televizije Ljubljana (ob 18. uri na 2. programu).

Vprašanje je torej spet aktualno, zato se, kot star Sobočanec, oglašam tudi sam:

Znano nam je, da smo mi in naši predniki, torej tukajšnji domorodci, nazivali našo Soboto s Soboto že od davnih časov. Tako jo nazivamo tudi danes! »Gremo v Mursko« rečejo Nesobočanci, mi povemo zmeraj: »Vračam se v Soboto!« (* naglasom na prvem zlogu). Naziv Murska Sobota so nam pripeli v tisočletni okupaciji Madžari, kajti to so morali storiti. Na Madžarskem je namreč več Sobot (Rimaszombat, Felsőzombát in morda še kakšna), zato so morali tudi našo Soboto opisati in označiti s pridevnikom. Ker leži naše mesto v bližini reke Mure, so jo označili s to reko, zato so skovali Muraszombat. (Szombat pomeni v madžarščini namreč soboto).

Leta 1918, ob odcepitvi Prekmurja iz Madžarske in ob formiranju Jugoslavije, so takratni možje naziv našega mesta enostavno prevedli iz madžarščine, namesto da bi mu nadelo staro veljavno domače ime!

In ker v Jugoslaviji ni več Sobot, lahko mirne duše naziv našega mesta skrajšamo na eno besedo, to je na pravadno domače ime Sobota. Končno pa menim, da lahko poimenujemo svoj kraj le njegovi prebivalci, domačini! To je le njihova pravica!

V kratkem (aprila letos) bomo imeli splošne volitve. Le zakaj ne bi hkrati in z istimi stroški izvedli tudi med občani našega mesta ali morda občine referendum, na katerem bi se dokončno izjasnili, ali hočemo živeti v Murski Soboti ali v Soboti?

Enako vprašanje lahko postavimo tudi za Gornjo Radgono, pa še za kak kraj, ki je po svojem glavnem poimenovanju edini v državi. Ker imamo v Jugoslaviji le eno Radgono, pridevnik lahko Gornja brez kakršne koli škode odpade! Le zakaj naj bodo nazivi dolgi, če jih lahko skrajšamo! Le zakaj naj nekomu pravimo individualni kmetijski proizvajalec, če mu lahko povemo enostavno kmet, pa tega pridelovalca hrane s tem nič ne užalimo! Saj to je poklic, in to zelo pomemben, čeravno mu že dolga leta ne priznamo pravega statusa v njegovi pomembnosti!

Na osnovi odločitve na referendumu je potrebno ljudsko odločitev le izjaviti: ali bomo živeli v Murski ali pa le v Soboti. Od takrat naj se v tekočem poslovanju in pri izdaji listin in drugih aktov uporablja le naziv Sobota, seveda, če se bodo občani za to odločili. Vsi dotlej izdani dokumenti in listine pod nazivom kraja Murska Sobota naj ostanejo v veljavi do izdaje novega istega dokumenta, to je do konca njegove veljavnosti. Tu mislim predvsem na osebne izkaznice, potne liste ipd. Menim, da na ta način stroški v zvezi s poimenovanjem kraja ne bi bili bistveni. Ker so vse črke iz besede »sobota« že dokaj izčrpane, lahko ostane tudi avtomobilska registracija v doslej veljavni dveh črkah MS. V primeru take želje pa se lahko preide, recimo v obdobju desetih let, na drugo oznako: morda na oznako s tremi črkami SOB, na primer. Toda to ni niti pomembno. Menim, da v zvezi s poimenovanjem, kraja stroški ne bi bili bistveni, vseeno pa bi dobilo naše mesto ime, ki so mu ga postavili njegovi domorodci že v davnih časih! Do tega imena ima tudi pravico!

Sobočanec Franc Gvrdi

»OBLJUBLJAM BOLJŠO PRIHODNOST«

Če me bo ljudstvo izvolilo za predsednika Slovenije, imam posebno prednost, ker sem iz revne družine in tako znam ceniti delovnega človeka. 25 let sem živel v kapitalizmu in 25 let v komunizmu, tako da znam primerjati, kaj je boljše, opravljal sem dela od čistilca ulic do specialista za umetne ledvice ter prišel do pisatelja.

Zmanjšal bom vojsko za 80 odstotkov in denar namenil za zdravstvo, delavcem bom dal možnost, da postanejo delničarji in lastniki tovarn, kmetom bom vrnil, kar jim je zaplenila agrarna reforma,

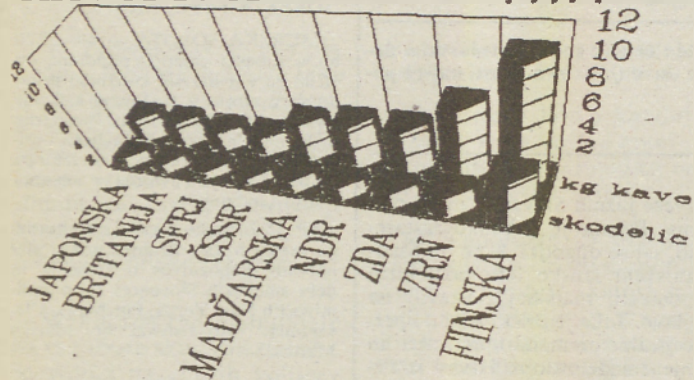
zdravnikom bom omogočil zasebne ordinacije, dovolil zasebne šole, predvsem obrtne in gimnazije. Omogočil bom zasebne tv in radijske postaje in časopise brez cenzure. Prepovedal bom atomske centrale, zmanjšal nepotrebno cestno in mestno razsvetljavo, ukiniti krajevne skupnosti, omogočil bi, da bi voditelje tovarn volili delničarji. Tisti, ki želijo, bi lahko v šoli obiskovali verouk. Za vse, ki so povzročili škodo slovenskemu ljudstvu, bi zahteval sojenje.

Ivan Kramberger, Negova

KOLIKO KAVE POPIJEJO PO SVETU?

KAVOPIVCI

Koliko kave popijejo po svetu



Jugoslovani se imajo za velike pivce kave. Vendar pa pogled v statistiko pokaže, da jih mnogi prekašajo. Največ kave popijejo Finci, potem državljani ZR Nemčije, ZDA in NDR, slede Madžari, Britanci in Japonci, šele nato so na vrsti Jugoslovani. Graf prikazuje uživanje kave po svetu, posamezni stolpci pa, koliko kilogramov surove kave porabijo letno na prebivalca v posameznih državah in koliko skodelic kave na dan popije posameznik, statistični seveda. Za primerjavo še zapišimo, da Poljak spi samo eno skodelico kave na vsake tri dni, državljani Sovjetske zveze pa eno skodelico na vsakih 14 dni. Vendar poraba kave v vzhodnem bloku že narašča.

V ZDA božiček posebne vrste

Združene države Amerike je med božičnimi prazniki zajel val hladnega zraka. Sneg je pobelil celo nasade južnega sadja na Floridi in kar 129 ameriških mest je imelo rekordne temperature pod ničlo. Eden izmed časopisov se je pred božičem pošalil, da Božička ne bo, češ da mu je topleje na Severnem tečaju.

New York pa je kljub tridesetim stopinjam pod ničlo obiskal Božiček posebne vrste. To je bil igralec Paul Newman, ki je skladu New Yorka Timesa za lačne in brezdomce podaril kar 277.000 dolarjev. Ta denar naj bi poleg lajšanja trpljenja in lakote pomagal predvsem pri premagovanju strupene zime. Sleherno noč se namreč najmanj deset tisoč newyorških brezdomcev zatoče v zavetišča, v katerih pa še zdaleč ni dovolj postelj za vse, ki potrebujejo streho. Tisti, ki nimajo sreče, si pomagajo z odvrgljenimi kartonskimi škatlami in starimi odejami. Namestijo jih ob reklih izpuhih toplega zraka, ki prihaja z jaskov in kanalov. Za kakih petnajst izmed njih je letos pomoč prišla prepozno.

Cepljenje ne pomaga več

Virologi čedalje bolj dvomijo o učinkovitosti cepljenja proti ošpicam. Nemir med strokovnjaki je povzročil kanadski virolog Raymond Marusyk, ki je opozoril, da zadnji dve leti v Evropi spet razsajajo epidemije te bolezni, čeprav so bili zdravniki doslej prepričani, da je že izkoreninjena. V razvijenih državah pa še naprej vsako leto za to boleznijo umre dva milijona otrok. Znanstveniki so svoje prepričanje spremenili iz več razlogov. Vse kaže, da boleznijo ne povzroča en sam virus, kot so domnevali doslej, ampak dva. Učinkovitost cepljenja v industrijskih državah sčasoma popusti, ker skoraj ni več naravnih virusov ošpic, ki v organizmu cepljenega otroka spodbujajo nastanek protiteles.

VRNITEV

Osemindesetletni Kijoa-ki Tanaka in enajsetdesetletni Šigejuki Hašimoto, Japonca, ki sta izginila med drugo svetovno vojno, sta se iz malezijske džungle vrnila na Japonsko. Leta 1944 sta odšla v Malajo kot delavca japonske jeklarske družbe.

Ob koncu vojne sta se pridružila gverilskim četam komunistične partije Malaje. Tanaka in Hašimoto sta povedala, da je bilo skupaj z njima še petnajst Japoncev, ki so se skupaj z gverilci borili najprej proti Britancem, pozneje pa proti malezijski in tajski vojski na obmejnem območju.

Po dolgi pogajanji so gverilci minuli mesec položili orožje, takoj zatem pa sta Tanaka in Hašimoto od japonskega veleposlaništva v Bangkoku zahtevala, naj jima omogoči vrnitev na Japonsko. Čeprav nista bila vojaka, jima je letalski vozovnici plačala japonska vlada. Starca pa bosta dobila tudi pomoč, ki jo nevladne organizacije zbirajo za nekdanje vojaške, ki so se desetletja skrivali v azijskih džunglah.

Eden najbolj znanih Japoncev, ki ni hotel priznati japonskega poraza v drugi svetovni vojni, je bil Hiro Onoda. S pomočjo, ki so jo zanj zbrali ob njegovi vrnitvi, si je kupil posestvo v Braziliji.

Vse druge, ki so se vrnila pozneje, pa so v domovini sprejeli precej hladno.

Monetova kuharska umetnost

Vse kaže, da glavni predstavnik francoskega impresionizma Claude Monet (1840-1926) ni bil le mojster svoje umetnosti, ampak tudi veliki ljubitelj galske kuhinje. To je razkril znani francoski kuhar Joel Robinson v knjigi Kuharska umetnost Claudea Moneta. Veliki slikar je z veliko ljubeznijo zbiral kuharske recepte in se tudi sam skušal izpopolniti v kuhanju. Robinson je recepte uredil in jih izdal v obliki kuharske knjige, ki se je uvrstila na seznam francoskih uspešnic.

Po enaindvajsetih letih



Na češkoslovaško se je po 21 letih vrnil striptiz, ki so ga komunistične oblasti prepovedale leta 1968. Nova vlada je njegovo izvajanje spet dovolila. V praškem baru Memphis se je 11. januarja prva slekla dvaindvajsetletna Blanka Stejskalova.

LOČITVE PO NEMŠKO

Ljubezen je slepa, neumna in draga, to se ve. Med tistimi zahodnimi Nemci, ki se v zakonu ne razumejo in se ločijo, si najde vsak osmi novo ljubezen in srečo pri — nekdanjem zakonu. Strokovnjaki za zakonsko življenje so ugotovili, da ločitev povzroča šok, razburjenje, včasih pa tudi erotično spodbudo, ki ponovno združi nekdanje partnerje. Zenske se v ZRN ločujejo zaradi nezvestobe in ohlajene ljubezni svojih mož, moški pa se za ločitev odločajo predvsem zaradi ženske zanemarjenosti.

Japončki

Na Japonskem se rodi zelo malo otrok, vzrok za to pa je manj sklenjenih zakonskih zvez in to, da mladi pari nočejo imeti otrok. Lani je na Japonskem prišlo na svet 1.243.000 novorojenčkov. V primerjavi z drugimi razvitimi državami — ZDA, Veliko Brita-



in MIZARSTVO

Božo Knehtl

Kataloška prodaja
d. o. o.
Razkrižje 27 a, Ljutomer

STA PRIPRAVILA PRESENEČENJE!

- pohištvo prodajamo najceneje
- 20 do 60 % ceneje!
- strokovno oblikujemo
- na željo kupca pripeljemo pohištvo na dom in ga zmontiramo
- za morebitne reklamacije se zavzemamo osebno in jih hitro rešimo
- kupljenemu pohištvu in vašim željam prilagodimo stropove, obloge, stopnišča...
- vodimo kompletno opremljanje slehernega interiera, gostinsko-turističnih objektov, trgovin, salonov...

POTROŠNIŠKI KREDIT!

PONUDBA MESECA:

- vzmetnice (vložki jogi) 50 do 70% ceneje
- zelo kakovostne masivne jedilnice, namenjene prodaji na zahtevna zahodna tržišča, do stopne za vsak žep

Informacije dnevno od 9. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure na tel.: (069) 89 009 ali nas obiščite med 15. in 18. uro, ob sobotah od 8. do 12. ure na sedežu na Razkrižju, 27 a.

Naglo ali z užitkom

Zaeneni McDonald, pojem hitro pripravljene hrane po ameriško, je za pokušino k svojim hamburgerjem dodal na jedilni list, ki je sicer brez fantazije, še štiri vrste italijanskih pic. Poteza je bila utemeljena, saj statistika pravi, da so lani Američani pojedli za 20 milijard dolarjev pic. Račun je bil preprost: Donaldovi verigi hitrih restavracij se je splačalo dati milijardo dolarjev še za pravico do prodaje pic. Kaj bodo na to rekli hamburgerji, McDonaldovi finančni možje še čakajo. Toda ta čas se je ravno v Italiji, domovini pic, razvilo zdaj že mednarodno gibanje proti nagli prehrani. »Slow Food« si je za svoj zaščitni znak izbrala poljka, svojo voljo, da jedi in pijači vrnejo nekdanjo pomembnost in ritualnost, pa so zadnjič dokazali z demonstrativno večerjo, ki si jo je z vso slastjo (in počasnostjo) privoščilo tristo ljudi za dolgo mizo sredi mestnega tega v Salluzzu. Vse, kar so pojedli, so skuhali v bližnjih restavracijah po starih receptih, saj prav gostilničarji na vse kriplje podpirajo to gibanje. Največ privrženec se je takoj javilo iz Pariza. Ameriški »fast food« s pravo nacionalno mržnjo preganjajo v deželah Južne Amerike.

MANJŠA LUKNJA

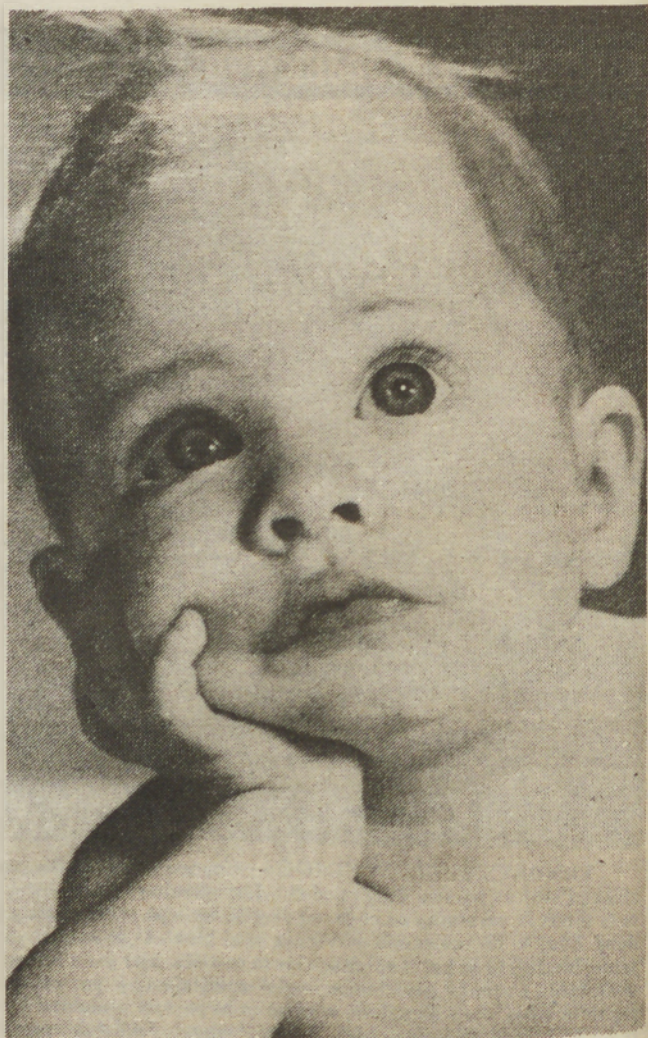
Konec lanskega leta je prinesel v ekološkem pogledu vsaj eno nekoliko razveseljevo vest. Raziskovalci pete italijanske znanstvene odprave, ki bivajo v bazi na Antarktiki, so sporočili, da je po njihovih meritvah mogoče sklepati, da se je ozonska luknja nad belo celino občutno zmanjšala. Nekaj dni za njimi so tudi novozelandski fiziki potrdili, da je res tako.

Ozonska luknja spada med največje ekološke vrage, ki so načeli zdravje našega planeta. Prvi so luknjo v ozonski plasti, ki ščiti vse živo na Zemlji pred nevarnim žarčenjem iz vesolja, odkrili raziskovalci Britanskega antarktičnega zavoda s pomočjo satelitskih posnetkov. Ugotovili so, da se je ozonska plast nad Antarktiko od leta 1977 naprej stanjšala za 40 odstotkov. Presenečeni so tudi ugotavljali, da se stanjšana plast ali ozonska luknja, kot so jo imenovali, iz leta v leto povečuje.

Predlani in lani so s posebnimi raziskovalnimi letali opravili nove meritve, na osnovi katerih so izdelali še natančnejšo sliko propadanja ozonske plasti. Ugotovili so tudi, da manjše ozonske luknje nastajajo tudi na severni polobli. Izmerili so, da je ozonska plast nad najgostejše naseljenimi območji Zemlje (ZDA, Evropa, Sovjetska zveza, Kitajska in Japonska), stanjšana za 2 do 3 odstotke. Razlogov za resno zaskrbljenost več kot dovolj.

Zato je razviti svet že pred več kot dvema letoma sprejel tako imenovani Montrealski sporazum,

HUMOR V FOTOGRAFIJI



Moram priznati, da sem zaskrbljen za prihodnost...

Belečkova restorana penzionistka je decembra dobila 700 milijonov penzij. Njeni bivši sodelavci, pregujeji, so pa dobili v tem času plače 7 milijard klari dinarov. Tež so esie v tisti časaj qda je una delala, pravili „Zelaj malo remne nategnimo na vlagajmo v firmo, karnefe mo ga zaton poplačani.“ Pa so rejsan - ovi. Una ga nirouta prezebla pa lačna z dneva o dem ta živi, pa čaka či kaj keoj dobi ali pa nej. Čifla je tudi, ka so si s fonda za penzije sposoudili preci nejnez za tunel pod Karasankami. No, či tej nejnez naraž ne dobišo, do penzionisti lejko šli o tunel, pa do vo lajali, si je regučo Béla, pa se zamislo nad svojo kmečko penzijo. Bodoči penzionist Dečurci.

NASVET

Kako odstraniti mastne madeže?

Madeže na temnih oblekah zdrgnite z amoniakom in potem še s čisto vodo.

Mastne madeže na knjigah in papirju obilno posipajte s krompirjevo moko in prelijajte s toplim likalnikom. Pod madež položite v dveh plasteh bel pivnik. S kosom vate ovlažite madež z nekaj čistega bencina in ga pokrijte z drugim pivnikom.

Madeže na lesenih tleh pokrijte čez noč s plastjo gline ali ilovice in drugi dan pomijte s toplo vodo.

Mastne madeže na parketu zdr-

gnite z jeklenimi oblanci in potem natrite tla s terpentinom. Nato jih povišajte.

Mastne madeže na usnju naravnih barv debelo pokrijte s kašo iz krede v prahu in gorilnega špirta in pustite posušiti. Potem skrtajte.

Mastne madeže na svilenem blagu zdrgnite z drobtinami belega kruha. Te madeže lahko odstranite samo, če so sveži.

Mastni madeži na žamet: platneno vrečko napolnite z vro-

čim peskom in zdrgnite madež v smeri tkanja.

Mastne madeže na volnenem blagu potrosite s krompirjevo moko ali kredo v prahu. Pustite, da vsrka maščobo in potem skrtajte. Splaknite s toplo vodo.

Mastne madeže na preprogi zdrgnite s tetraklormetanom, pri tem vedno znova uporabite čisti del krpe. Potem pokrijte madež s suhim milom v prahu, dokler se ne posuši. Skrtajte ali posesajte.

TELEVIZIJA GRE NA ŽIVCE

Če vas ob gledanju televizije premaga spanec, tega ni kriv program, kot smo doslej zmotno verjeli. Mogoče smo le sedeli preblizu televizijskega zaslona. Dunajski znanstvenik dr. Hugo Hubaček je odkril naslednje. V bližini televizijskega zaslona so električna in magnetna polja, ki lahko vplivajo na človekov živčni sistem. Nekateri ljudje se odzovejo na delovanje teh polj tako, da čutijo nezaustavljivo zaspanost. Zaradi utrujenosti potem prespijo vso noč, vendar so zjutraj izčrpani. Profesor Hubaček zato svetuje: ko gledamo televizijo, sedimo vsaj tri metre od zaslona. V tej oddaljenosti so žarki šibkejši, vpliv na živčni sistem pa manjši.

NASVET

Zazvoni telefon, oglasite se in pozabite, da se na štedilniku nekaj kuha. Zjokali bi se, ko zagledate počrnelo kozico. Nalijte za prst vode, potresite po njej sredstvo za odstranjevanje vodnega kamna in pustite, naj se odmakaj nekaj ur. Lonec bo rešen.

Kuhajte z nami



LEŠNIKOV KOLAČ

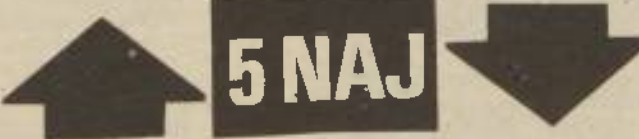
Z lešniki lahko pri peki pogosto nadoknadimo vedno dražje orehe. Svojo pravo, bogato aromatičnost pa popolnoma razvijejo le, če jih pred mletjem rahlo opražimo. Kako to naredimo, smo zapisali v enem od prejšnjih receptov.

Potrebujemo: 13 dag masla ali margarine, 25 dag sladkorja v prahu, 13 dag lešnikov, 35 dag bele moke, 4 jajca, 1 pecilni prašek, malo mleka (običajno 4 do 5 žlic, odvisno od moke, ki je bolj ali manj suha). Pecivo pečemo v dolgem rebrastem ali okroglem (ki ima v sredini tulec) pekaču. Model dobro in natančno namažemo ter potresemo z ostro moko.

Priprava: Margarinu ali maslo močno spenimo. Šele potem dodamo sladkor in rumenjake. Mešamo. Ko masa naraste, se poenoti in je rahla, dodamo lešnike in moko, presejano s pecilnim praškom. Umešamo še mleko. Testo naj bo tako gosto, da se v večjih kosih trga s kuhališčem. Češki dodamo še kakšno žlico mleka. Rahlo umešamo čvrsto stepen sneg 4 beljakov. Kolač pečemo pri zmerni temperaturi okrog 200° C.

Pecenega in popolnoma ohlajenega lahko prelijemo s čokoladnim ledom.

RADIO MURSKA SOBOTA



Glasbena lestvica Radia Murska Sobota, ob petkih v oddaji 21 232.

1. Julija — Magnet
2. Girl, I'm gonna miss you — Milli Vanilli
3. Dobra mrha — Don Mentoni
4. Another day in Paradise — Phil Collins
5. Lambada — Kaoma

Oddaja 21 232 nastaja s sodelovanjem s hi-fi videostudijem na Kidričevi 21, 69000 Murska Sobota.

Oddaja 21 232 nastaja s sodelovanjem s hi-fi videostudijem na Kidričevi 21, 69000 Murska Sobota.

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21 232 je na sporedu Radia Murska Sobota (UKV 87,6 MHz ali SV 648 kHz), ob petkih od 18.00 do 19.00.

POSTELJA KOT ZIBELKA



Dojenčki imajo pogosto preglavice s spanjem. V odmaknjenih časih so starši vedeli, kako najlaže umirijo otroka, ki joče, namesto da bi spal. Dojenčke so takrat polagali spat v zibelke, danes pa nemirneže ure in ure prenašajo na rokah. Toda lažje je zibati otroka, ki leži v postelji, kot ga ujkati v naročju ali nositi po sobi. Posteljo-zibelko vam lahko izdela mizar. Ležišče je veliko kot pri normalni otroški postelji 60 x 120 centimetrov. Zibel mora biti narejena tako, da se zagoddi, če nočemo, da bi se otrok zibal. Kdor želi, lahko vse skupaj postavi na koletesca. Posteljica ima še eno prednost — štiri navpične palice lahko izvlečemo. Če potisnemo posteljico k zakonski postelji, starši kar lažje lahko odenejo otroka, pa tudi malček skozi okence zleze k njim.

ČE PES NE PRITEČE, KO GA POKLIČEMO

Ni psa, ki bi bil samotarski, in na to dejstvo se moramo opreti. Psi so v naravi živeli v krdelih. Če nas pes ne uboga, je to povezano z vzroki, ki jih zlahka odpravimo.

1. Ob koncu sprehoda pokličemo psa, ga vzamemo na vrstico in odvedemo domov. Pes povezuje ukaz »Pridi!« z neprijetnostjo — konec je norenja. Psa tudi med

sprehodom od časa do časa pokličemo k sebi, ga pohvalimo in pobožamo.

2. Psa okregamo, če se je na naš klic predolgo obiral. Toda pes, ki priteče, pričakuje, da ga bomo pohvalili. Kazen ga spravlja v negotovost, in če ga kaznujemo, nas samo še manj uboga.

3. Psa pogosto pokličemo nekajkrat zapored. To zanj ne pomeni nič drugega, kot da mu pokazemo, kje smo. Zato velja: pokličimo ga zmeraj samo enkrat. Če ne bo odziva, se mu skrijmo. Morda bo nekaj časa trajalo, preden bo pes opazil, da smo izginili. Toda ko nas bo spet našel, bo vesel in se bo prihodnjič manj obiral.

DOBRO JE VEDETI

NEGA TKANIN

V Zvezni republiki Nemčiji so na primer izračunali, da v 17 milijonih gospodinjstev uporabljajo za več kot 12 milijard mark perila. Strokovnjaki pravijo, da porabijo za njegovo vzdrževanje in nego na mesec čez četrtilijarde mark. To je dokajšnje premoženje in skrbno ravnanje z njim je nedvomno narodnospodarska nujnost.

Tekstilne surovine so danes tako številne in postopki izdelave tkanin tako raznovrstni, da kupec pogosto ne more ugotoviti, kakšna vlakna ima pred sabo. Poleg tega imamo mešanice, pri katerih je tudi strokovnjaku brez pripomočkov težko, če ne celo nemogoče ugotoviti uporabljeni material. Nega perila pa zahteva, da ga poznamo. Tekstilna trgovina mora zato opozarjati porabnike, kako naj uporabljajo in negujejo kupljeno blago. V tujini čedalje pomembnejše organizacije porabnikov in gospodinjstev skupaj z drugimi zainteresiranimi zahtevale označevanje tkanin glede pranja in likanja. Ustvarili so mednarodne vsivne etikete, ki s simboličnimi posodami za pranje, likalniki in čistilnimi simboli kažejo, ali in kako naj določeno tkanino peremo, likamo ali čistimo. Seveda so navedene temperature pranja samo povprečne in so mogoča nihanja navzgor in navzdol.

Koliko toaletnega papirja porabimo?

Poraba higienske papirne konfekcije je tudi merilo razvitosti oziroma ravni higijene.

V ZDA porabijo na prebivalca na leto 18 kilogramov toaletnega papirja, robčkov in papirnatih brisač, na Švedskem 14 kilogramov, v ZRN in Veliki Britaniji po 10 kilogramov, v Avstriji 7, v Italiji 6 kilogramov (enako količino porabimo tudi v Sloveniji), v Jugoslaviji pa le 2,5 kilograma.

KAJ JE ZA MOŠKE LEPO?

Nič nenavadnega ni, da si moški želijo žensko, ki je na zunaj privlačna. Vzorčna raziskava je ugotovila, kako se vrstijo moške želje. Čisto na vrhu seznama so plavi lasje ali vsaj temno plavi, saj se zanje navdušuje kar 60 % moških. Rjavolasko si želi 17 % moških in žensko s črnimi lasmi 13 %. Z barvo las namreč moški povezujejo nekatere lastnosti: plavalaska naj bi bila zvesta, rjavolaska mehka, črnolaska pa strastna.

Moški se izredno hitro ujamejo na modre oči (53 %), rjavve oči pritegnejo 28 %, zelene pa 14 % moških. Večini moških so všeč ženske s skladno postavo, visoke približno 170 cm.

Vse jim je odpuščeno, saj neki drug podatek pravi, da je 60 % moških zadovoljnih z žensko, ki jo imajo radi.

NAREDI SAM

KAKO POPRAVLJAMO IGRAČKE



no dolgo iglo povlečemo malce širše elastiko skozi punčkin trup. Elastiko potem pritrdimo na roke in noge. Da je elastika primerno napeta noge ali roke večkrat zasunkamo vsako v nasprotno smer. Nato vstavimo roke ali noge v vdolbine na trupu.

ZA VAS . . .

Radi bi shujšali, a si ne moremo kaj, da ne bi kar preprosto izropali hladilnika. Pravijo, da poteši lakoto napitek, ki vsebuje tudi precej vitaminov. V lonec zavremo vodo in vržemo vanjo olupljeno pomarančo in tri limone.

Vrejo naj deset minut, nato dodamo dve žlički medu, dobro zmešamo in popijemo kozarec tekočine, kadar nas zvija lakota.

Svet prve gostilniške sobe

Svet človeka je tako različen in spremenljiv. Lahko je neizmerljivo širok, da se zabriše njegovo obzorje ali pa se potuhnjeno skrči prej, ko človek to začne in sprevidi.

Ljudje okoli njega so videli, kako se ruši njegov svet in postaja vse ožji in ožji, a nihče mu tega ni povedal v obraz.

Ko je njegov svet izgubljal moč širine in izginjal v nič, si je še upal in mogel v tisto tretjo gostilniško sobo, kjer so bili okoli mize leseni stoli z oblazinjenim sedežem in na mizi pogrnjeni snažni prti. V tej sobi je sedel vzravnan, saj je še imel veljavo, še si je lahko privoščil izbranejšo pijačo, častil druge.

Zavedal se je svoje moči, če je bil v nji, ki pa je zbledela, ko je stopil v drugi svet zunaj gostilniških vrat. Zato ga je mamilo biti tam, kjer je obvladal svet.

Toda biti v tretji sobi gostilne je terjalo svoj davek, del človekovega sveta. Pristal je v drugi sobi, kjer so bile mize brez namiznih prtov. Vedno je sedel tako, da je gledal v sobo, ki jo je zapustil, in si dopovedoval, da pač ni pomembno, kje sedi, le da ima nekoga zraven sebe, s katerim se lahko pogovarja, in ki ga želi poslušati. Pa so se ga začeli izogibati tudi ti, ki jim je lahko kaj pripovedoval in morda še plačal pijačo. Pristal je v prvi sobi, kjer je bila na najdaljšo steno prislonežena točilna miza, z majavnimi stoli, z mizami, ki so bile lepljive od steklenic in razlite pijače, s pepelniki, polnimi cigaretnih ogorkov. Če je bil pred časom še vzravnan v tisti najboljši sobi, je bil sedaj drug človek. Postal je tak kot drugi iz prve sobe, neobritega obraza, razkuštranih las, skritih pod kapo, ki se je rahlo svetila od umazanih. Hlače, potisnjene za škornje iz gume, ter zmečkan suknjič. Obraz je kazil krč, ki je popustil po litru, četudi najslabšega. Takrat mu je postalo vse lepše in prijaznejše v malem svetu prve gostilniške sobe, ki je bila polna cigaretnega dima, vonja po alkoholu in stritih človeških figur. V tem je pozabil, da je samo to njegov svet, da je izgubil tistega, ki je za gostilniškimi vrati.

Da ima vsaj tega!

—h

Nada v Radinu

Naravno zdravilišče Radenci je bogatejša za novo ponudbo, ki so se je razveselili tako domači kot tuji gostje. Lastnica pravi, da bodo v novi trgovini res same kakovostne stvari.

Dolgoletna želja, ki je postala močnejša v minulemu letu, se je končno uresničila. Nada Šantl, ki je bila prej zaposlena v Naravnem zdravilišču Radenci, je v hotelu Radin odprla trgovino Nada, kjer bo prodajala spominko, unikate in darila — kakor je zapisano na steklu. Vendar to ne

umetne obrti predvsem iz pokrajine ob Muri (lectarski, lončarski in ličarski izdelki), prav tako pa najboljše slovenske stvaritve, kot so belokranjske vezenine, idrijske čipke, ptujski kurent in drugo. Gostje bodo lahko kupili tudi domačo slivovko in medico, prodajala pa bom tudi svoje izdelke.

Gostje pomurskih zdravilišč do sedaj niso mogli kupiti takšnih izdelkov v trgovinah, ki so jim bile na voljo, na tržnicah pa vemo, kaj se prodaja.



Nada Šantl v novi prodajalni v hotelu Radin, ki jo je uredila in opremila s pomočjo Angelce Dokl in Anice Žula, pri izboru spominkov pa ji je pomagal etnolog dr. Janez Bogataj.

bo navadna trgovina. Njena ponudba bo nekaj posebnega, ker bodo izdelke dobavljali obrtniki oziroma ljudski umetniki, ki obvladajo spretnost pletenja iz šibja, slame in ličja ter oblikovanja iz gline. Nada Šantl je o ponudbi dejala:

»Ponudba temelji na domačnosti in izvirnosti. Tu naj bi našli svoj prostor izdelki domače in

Nada Šantl je tudi sama zelo spretna v pletenju, vezenju, kvačkanju in drugih ročnih spretnostih. 1987. je dobila prvo priznanje za izvirni spominek prleško Micko iz ličja. To ji je bila velika spodbuda. Tudi na lanskem Gostinsko-turističnem zboru je dobila podobno priznanje — tokrat za spominek, ki je v bistvu pletena košarica s suhim sadjem. Bernarda B.-Peček

IVER Z GORIČKEGA

Spokojno je bilo Goričko sončnega januarskega dne, s svojim mirom je prevzelo človeka, ublažilo njegov nemir, ki ga je prinislo v sebi iz urbanega sveta, nemirnega v pridobitništvu in boju za oblast. Gozdovi in polja, pokopališče z zvonikom vrh hriba ali na razpotju — vse je mirovalo v hladu, zapuščenosti od človeka. Prava idila za boeme in sanjače, pokrajina, ki je ostala deviško zapuščenost, pozabljenost tam, kjer rešujejo pomembna vprašanja, in pri tistih, ki so pomembni ljudje. Tako pa je ostal svet skoraj brez mladega življenja in za vedno zaklenjena in pribita vrata — so Goričko.

Illovna zemlja pa je le imela toliko moči, da je priklenila nekatero, ostali so, ker so del tega sveta, in živijo, čeprav v potu trdega dela.

Skoraj vsaki vasi tega hribovitega sveta pripada več bregov in na vsakem je strnjenih nekoliko hiš, katerih dvorišča ne poznajo ograje lastništva in je obiskovalcu domače in ima občutek, da je vedno dobrodošel. Tudi Bokračji so gorička vas in na številki sedemnajst stanuje Emilija Celak. Bela hiša s sadovnjakom pred okni in dvorišče, kjer ima vse svoje mesto, to je njena domačija. Kako drugače bi lahko začeli



Emilija ima zvestega prijatelja, Lesija.

kot z vprašanjem, kako kaj živi.

»Tak se ta mantran. Imam nekaj zemlje, precej pa sem jo dala v najem, vendar mi za delo še vseeno ostaja dovolj. V hlevu imam tri glave, kaj tudi skrim za prodajo.«

V goričkih vaseh sosedje se poznajo sosedja, ko treba pomagati pri delu, in tudi Emilija zaprosi za pomoč sosedje.

»Največ pa mi pomaga Malika.« Tudi Amalija ali po domače Malika se nam je rada pridružila

Milan Petek:

Od 0,5 dl do 60 litrov

Mogoče vas pot redko zanese v Bučkovec in škoda, da je tako. V teh odročnih krajih lahko srečate tudi kakšnega zanimivega človeka, kot je recimo Milan Petek, ki že 45 let plete košare iz šibja in opleta najrazličnejše steklenice.

Obisk pri njem je koristen, poučen in zanimiv.

»Res je, da se s pletenjem ukvarjam že tako dolgo. Prejšnja leta sem to počel v glavnem pozimi, ko ni bilo dela na polju in ta-

od 0,5 dl do 60 litrov. Večjega od 60 litrov še nisem imel in manjšega od 0,5 dl tudi ne. Letno jih spletem okoli 150.«

Omenili ste »krbulo«. Kaj je to?

»To je čisto navadna košara, ki jo kmetje porabijo za prenašanje vsega: repe, krompirja, pre-moga, drv... To je navadna košara z dvema ročajema.«

Izdelujete pa tudi druge stvari?



»Od rezanja šibja do končnega izdelka je dolga pot. Z voljo se vse da. Tako lahko opletemo tudi 0,5-decilitrsko ali pa 60-litrsko steklenico. Vse to sem že oplel.«

pri potokih, mlakah in drugod. Šibe narežem in potem se odločim, kaj in koliko bom porabil za belo posodo in kaj za drugo. Tisto, kar je za belo posodo, skuham in obelim. To šibje potem pustim na trati nekaj dni, da se uleže in ohrani svojo barvo. Drugo pa pletem iz šibja, kot je. Tu potem pride do lepih svetlo-temnih kombinacij.«

In kaj je potrebno za pletenje?

»Veliko potrpežljivosti, saj na začetku nikakor ne zmoremo pletati šibja v takšni obliki, kot smo si želeli. Le vaja dela mojstra, zato pa moraš imeti veliko potrpežljivosti in vztrajnosti. Ko ti čez nekaj časa začnejo uspevati

»Seveda pletem tudi košare, s katerimi gospodinjke nakupujejo.

To je tista košara z enim ročajem, izdelujem tudi košare za perilo, pletem male košarice za spominska darila...«

krat je tudi sezona pletenja, zadnje čase pa je naročil toliko, da pletem tudi poleti. Tudi leta so tu, grem proti 60. in tako imam tudi več časa za to delo, kajti dela na polju ni več toliko.«

Kaj pa pravzaprav pletete?

»Pletem skoraj vse: pleterke, krbule, glaže (pletanke) — vse



Zimski dnevi so sicer kratki, so pa večeri toliko daljši. Redki so, ki si ob teh dolгих urah najdejo koristno delo. Pri Petkovih v Bučkovcih ga nikoli ne zmanjka, saj je naročil za košare, pletanke in druge lične stvari iz pletenega šibja preveč.

Skratka: veliko je tega, kar pletete v tej vaši sobici. Kakšen pa je postopek od začetka do konca?

»V glavnem uporabljam pinto-vec, to je rumena vrba, ki raste

oblike, potem dobiš vedno več veselja do pletenja.«

In kot smo rekli: čeprav so Bučkovci odmaknjeni, pa se obisk splača.

Dušan Loparnik



DOMAČNOST — Mnogi radomerčani prispevajo k lepši podobi svojega kraja. V prizadevanja turističnega društva so se vključili tudi Weisovi; gospodinja Ana nam je pojasnila, da so na stolu pred hišo tele posode: lonec, dokel, lonec za maslo, imenovan žmac; posoda, v katero molzejo mleko — žehtar, potem kanta za prenašanje mleka v zbiralnice in seveda stolček, na katerem se sedi, ko molzemo. Okrog teh (zdaj okrasnih) predmetov je poleti pri Weisovih veliko rož, še lepše pa bo spomladi, ko bodo uredili pročelje hiše. Pa še nekaj je: vsi Weisovi (mlada in stara družina) so zelo zelo gostoljubni, kar smo občutili ob krajšem postanku tudi mi.

Foto: S. Sobočan

FORTUNA

MURSKA SOBOTA, d. o. o.
Naselje Prekmurske brigade 32
69000 MURSKA SOBOTA
Telefon: (069) 26-338, 25-004, 24-504

VABIMO K SODELOVANJU

vse zainteresirane obrtnike, gostince, podjetnike in občane. MOŽNOSTI SODELOVANJA:

— grosistična nabava blaga vseh trgovskih strok — finančni inženiring — marketing in ekonomska propaganda — uvoz-izvoz — ZT poslovanje — vodenje poslovnih knjig z računalnikom za obrtnike in podjetja — davčne napovedi.

POKLIČITE NAS IN USTREGLI VAM BOMO PO ZELO KONKURENČNIH CENAH IN V DUHU POSLOVNOSTI.

KORAKI KREPIJO ŽIVLJENJE

Ce bi se sprehajali po cesti med Ključarovi in Križevci ali pa tisti, ki pelje v Lukavce, bi skoraj zagotovo srečali neutrudnega sprehalca, ki se ne ozira na vreme ali letni čas in tako dan za dnem s koraki izmeri zajeten kos poti.

Nikolaj Ganža se je rodil pred 87 leti v Poltavi v Ukrajini. 1920. leta je bil kot ruski vojak iz Krima evakuiran v Turčijo, od tam pa je skupaj z drugimi pripadniki ruske armade prišel v Gevgelijo v Jugoslaviji. Nikolaj se spominja, da je bilo takrat v našo državo poslanih okoli milijon in pol ruskih vojakov. Tako je leta 1921 iz Gevgelije prispel na Šenčur. Nameščen je bil v službo pri finančni straži v Čmureku, in sicer za eno leto. Ker je veliko oral, se je zlasti iz časopisja dokaj hitro naučil slovenskega jezika. Sprva je bilo, kot sam pravi, težko, saj razen tovarišev iz vojske ni poznal nikogar, pa tudi občutek, da je daleč od doma, je bil neprijeten. Naslednja njegova postaja je bila na Hodošu in potem v Apačah, kjer je opravljal delo pri finančni straži. Do konca aprila 1923 pa je bil v službi na gornjeradgonski carinarnici. Prvega maja istega leta je na pobudo lastnika opekarne v Ključarovcih šel delat k njemu in ostal do oktobra 1926. Nato se je zaposlil v opekarni v sosednjih Borecih, in ko je leta 1928 ključar



čarovska opekarne zamenjala lastnika, kupil jo je Hartner iz Murske Sobote, se je Nikolaj zopet vrnil v Ključarovec. Lastnik opekarne v Lukavcih Henigman pa ga je februarja 1929. leta pritegnil v svojo tovarno. Tam je Nikolaj ostal do osvoboditve kot poslovodja. 15. maja 1945 je država zaplenila zasebne opekarne, med njimi tudi lukavsko, Nikolaj pa je bil z odločbo okrajnega na-

čelnika ponovno potrjen za obratovodjo v tem podjetju. Njegova naloga je bila, da spravi v pogon opekarne v Borecih, Lukavcih in Ljutomeru. Seveda je nalogo uspešno opravil in leta 1948 je bil z dekretom industrije gradbenega materiala v Ljubljani imenovan za tehničnega pomočnika direktorja Križevskih opekarn. V njihovem sestavu so bile tedaj opekarne Ljutomer, Boreci, Lukavci, Gornja Radgona in Puconci. To službo je Nikolaj opravljal do leta 1960, ko se je upokojil.

Vedno aktiven Nikolaj se ni spremenil niti po upokojitvi. Več kot sedem let je bil tajnik krajevne skupnosti Križevci, več kot 22 let pa tajnik društva upokojencev v tem kraju. Je tudi član gasilskega društva v Ključarovcih, pri katerem je bil več let tudi predsednik nadzornega odbora. Tako je Nikolaj našel vedno dovolj časa za organizacijo raznih dejavnosti upokojencev in gasilcev.

Nikolajeva zgodba pa ni le njegovo delo, saj ima tudi družino. Poročil se je leta 1926 in z ženo sta se 1953. priselila v hišo v Ključarovcih. Pravita, da je bila, ko sta jo zgradila, bolj majhna, vendar so jo pozneje razširili in povišali. Zdaj živita Ganževa še vedno v tej hiši, kjer je ostala tudi ena od njunih dveh hčera, ena pa živi v Beogradu. Čeprav jima zdravje ne služi več najbolje, se ne dasta. Še vedno rada postori-ta kaj po hiši ali okrog nje, vendar sta tudi vnuka že odrasla, pa so tako dobile babičine in dedkove roke nadomestilo že pri marsikaterem opravilu. Tako Nikolaj prebira časopise, več časa mu ostane za sprehode, ki pa se jim mora vedno bolj odpovedovati, ker mu zatekajo noge. Pravi, da zadnje čase raje sede na kolo, čeprav ga vrvež na cesti precej moti. Kljub vsemu pa ostaja pri svojem načelu: »Gibanje je moč in zdravje.«

Lidija Kosi

Ljutomer

Kaj z odlagališčno jamo?

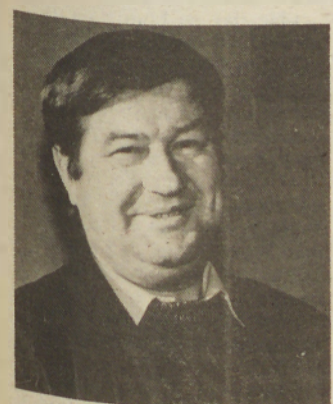
Stanovalec ljutomerskega naselja Juršovka, predvsem tiste iz Askečeve ulice, je nemalo presnetil pogled na neposredno bližino javnega odlaganja smeti. DO Komrada je pri ureditvi prostora posekala dohrsen del drevesnega nasada, odpadki pa se širijo domala do njihovih stanovanjskih hiš. Kot pravijo na komiteju za družbeno planiranje in gospodarski razvoj ljutomerske občine, ima zadevo v rokah komunalni inšpektor, ki bo odločil, ali bo nasad treba nadomestiti ali pa najti kakšno boljše rešitev.

Davorin Topolnjak

Bučkovci

ŠE LETOS 83 NOVIH PRIKLJUČKOV

To, da je telefon dandanes nepogrešljiva sodobna naprava, čuvajo že ptički na veji. Isti čuvajo tudi o nerazvitosti našega (ne samo slovenskega, tudi pomurskega) telefonskega omrežja. Mogoče ste se bralci že naveliča-



Vilko Vajda upa, da bodo krajani še letos lahko telefonirali iz vseh vasi krajevne skupnosti Bučkovci.

milijard (154.000,00 konvertibilnih dinarjev).«

Krajani bodo sami kopali jare in postavljali drogeve?

»Največ bomo morali delati sami, na petetetu pa so nam obljubili, da bomo začeli z deli že meseca aprila, končali pa naj bi še letos.«

Koliko novih naročnikov bo dobilo telefone?

»Dostoj smo zbrali 83 prijav v vseh vaseh naše krajevne skupnosti: Kuršinci, Bodislavci, Drakovci, Moravci in Bučkovci.«

Kakšni pa bodo stroški za posameznega naročnika?

»Težko je reči, vendar pa so nam zagotovili, da ne bo dražje od 3.500 DEM ali okoli 23.000 konvertibilnih dinarjev. To bodo morali krajani prispevati sami.«

Toliko o telefoniji. Res je, da gre za pomembno akcijo, saj je ta krajevna skupnost zelo oddaljena od občinskega središča in bo tako tesneje povezana s svetom.

Dušan Loparnik

Večja ponudba knjig in časopisov

Lendava kot občinsko središče je sicer tudi doslej imela nekaj prodajalnih časopisov, toda kljub temu ponudba ni bila velika. Problematično je bilo zlasti v rudarskem naselju, kjer je bila majhna prodajalna Dela, a so jo pred nedavnim zaprli. Da bi občanom in gostom, ti so v glavnem v hotelu Lipa, zagotovili redno informiranje, je trgovsko podjetje Univerzal odprlo prodajalno v rudarskem naselju. Univerzal urejuje tudi knjigarno in papirnico v Lendavi, kjer naj bi ponudili poleg knjig in izdelkov in papirja še časopise in revije, pisalne stroje in računalnike. Tam bo tudi možnost fotokopiranja različnih dokumentov, v prostorih pa bo tudi razstava galerija. Nedvomno bo imela nova trgovina veliko obiskovalcev, saj bo v centru mesta. Odprli naj bi jo 1. februarja.

Jani D.

POGOVOR Z EVANGELIČANSKIM DUHOVNIKOM LUDVIKOM JOŠARJEM IZ BODONEC

Z VERSKO VZGOJO JE KRIŽ

Več vzrokov je bilo, da sem se podal na obisk h gospodu Ludviku Jošarju, ki je evangeličanski duhovnik v gmajni Bodonci, poleg tega pa ureja Evangeličanski list. Rad bi namreč zvedel kaj več o evangeličanski Cerkvi v Pomurju, pa o gmajni Bodonci, o Evangeličanskem listu, nazadnje pa tudi o samem gostitelju in njegovi družini. Kot je našim bralcem najbrž znano, pri evangeličanih ni celibata (prepoved poroke za duhovščino), pa je tako samoumevno, da si je tudi Ludvik Jošar ustvaril družino.

Morda bi začela najin pogovor kar pri družini. Poročili ste se. Ali vas družinske obveznosti ne ovirajo pri vašem poslanstvu — širiti evangelij?

Mislím, da je »biti mož« in »biti oče« del našega poslanstva, zato bi rekel ravno obratno: pri širjenju nas zakonski in starševski stan spodbuja, kajti življenjska izkustva so povsem drugačna kakor pri duhovnikih, ki so vezani na celibat. Sicer pa izhajam iz kmečke družine iz Gornjih Petrovec. Teologijo sem najprej študiral na katoliški teološki fakulteti v Ljubljani, nato pa na evangeličanski fakulteti v Erlangenu, Heidelbergu in Hamburgu (Nemčija), nazadnje pa še dve leti na Dunaju. Diplomiral sem 1958. leta. Nato sem bil eno leto kaplan v Lendavi in kot tak oskrboval še župniji v Ljubljani in Mariboru. Poročil sem se 1959. leta z učiteljico Klaro, rojeno Beer, ki pa so ji svetovali, naj službo opusti, ker pač duhovnik in učiteljica ne sodita skupaj.

Rodilo se nama je dvojce otrok; hčerka Edith je že pri kruhu, saj je doštudirala za inženirja farmacije, sin Benjamin pa je dijak srednje šole naravoslovno-matematične usmeritve.

Pa se vrniva k vaši Cerkvi! Koliko evangeličanskih gmajn imamo na območju Pomurja in na katerem mestu je gmajna Bodonci?

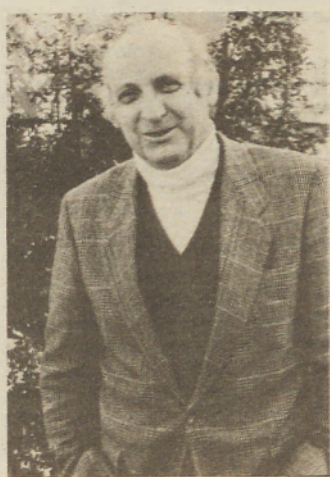
Evangeličanska Cerkve na Slovenskem je majhna skupnost in bolj strnjeno živi dejansko v Prekmurju. Na tem območju je deset cerkvenih občin ali, kakor mi radi rečemo, gmajn, v celem Pomurju pa jih je enajst. In če še dodamo preostalo Slovenijo: tam sta žal le dve. Bodonska gmajna je ena izmed starejših gmajn in je po starosti na četrtem mestu. Leta 1992 bo stara 200 let! Po številu — okrog 1600 članov — pa je na tretjem mestu: za Puconci in Mursko Soboto.

Kdaj so zgradili cerkev v Bodoncih in komu je posvečena? Imate tudi podružnične cerkve?

Sedanja cerkev je tretja po vrsti in so jo zgradili ob menjavi stoletij, in sicer 1899. leta. Kar zadeva vprašanje o posvečenosti cerkve, moram povedati, da pri nas (v Prekmurju) ni navada, da bi bile cerkve komu posvečene, torej, da bi bil kak svetnik njihov zavetnik, ker svetnikov v takem smislu ne častimo. Bodonska gmajna ima zdaj samo eno podružnico, to je kapela v Poznanovcih.

Kako pa je pravzaprav organizirana vaša Cerkve? Imate uvedeno članarino? Kako upravljate svojo gmajno?

Naše cerkvene občine so, tako kot celotna Cerkve, organizirane »prezbiterialno oziroma sinodialno«. To v razumljivem jeziku pomeni, da cerkveno občino vodi cerkveni odbor (prezbiterij), katerega predsedstvo tvori duhovnik in inšpektor. Imamo tudi tako imenovano »najvišje pra-



Evangeličanski duhovnik in glavni urednik Evangeličanskega lista, LUDVIK JOŠAR

vno telo« cerkvene občine, in to je občni zbor. Po navodilih tega občnega zbora se potem cerkvena občina ali gmajna upravlja. Za duhovno skrb članov je seveda odgovoren duhovnik, toda ne izključno on. Materialno se cerkvena občina (gmajna) vzdržuje od prostovoljnih prispevkov njenih članov. Višino prispevka, ki ga želi gmajna od vsakega člana, določijo (po poprejšnjem dogovoru z drugimi gmajnami) občni zbor.

Kako pa je sploh s pripravljenostjo ljudi? So voljni prispevati in kako skrbje za svojo gmajno? Ali tistim, ki ne dajejo redno članarine, res odklonite obrede?

Zelo malo je članov, ki se ne zavedajo odgovornosti do svoje gmajne. Povem naj, da v naši bodonski gmajni le devet družin (s skupaj 27 članov) že vrsto let ničesar ne prispeva za svojo gmajno, vsi drugi pa. Če se zgodi, da »dolжник« želi kak cerkveni obred, na primer pogreb, mu tega ne odklonimo. Naknadno pa zaračunamo pogrebno takso, seveda če ni gmotno ogrožen.

Mnoge cerkve so spet polne, zlasti ob božiču. Je pri vas dober obisk nedeljskih maš? Se morda tudi v vašo cerkev vračajo tisti, ki so se ji zaradi morebitnega boljše-ga položaja v službi izogibali?

Evangeličani nismo pridni obiskovalci božjih služb. Ker cerkvenih zapovedi ne poznamo, je zato obisk božje službe popolna svobodna odločitev vernika. Občasno — ob praznikih — so obiski božjih služb zelo dobri. Začetna demokracija pa še ni bistveno vplivala na porast naših članov, oziroma na ponovno vključitev nekdanjih krščencev ali članov.

Kateri so verski zakramenti v evangeličanski Cerkvi? Morda bi našim bralcem povedali kaj več o konfirmaciji?

Evangeličani podeljujemo oziroma sprejemamo le dva zakramenta: sveti krst in sveto večerjo (Gospodovo večerjo). Po katoliški evharistijo ali obhajilo. »Pogoj« za uživanje svete večerje je konfirmacija po končanem 7. razredu osnovne šole, ki pa ni zakrament. Tudi tu nismo »dogmatični«, ampak »relativni«, kar pomeni, da odrasel vernik, tudi če ni bil konfirman (po katoliško: birman, op. Š. S.), sme pri-

hajati k uživanju svete večerje, saj upamo, da nekaj ve o krščanstvu. Sama konfirmacija pa je posebna svečanost, kjer so mladi verniki sprejeti med redne — polnopravne člane cerkvene občine s pravico uživanja svete večerje, bostva ter sodelovanja pri posvetnem upravljanju gmajne.

Pripadniki evangeličanske Cerkve so tudi v notranjosti Slovenije. Kako pa je tam z versko vzgojo, obredi? Pa tako imenovane božje službe v diaspori na območju Prekmurja (Domanjševci, Pečarovi, Lendava, Selo, Lemerje, Prosenjakovi)?

Z versko vzgojo je križ, kot to radi rečemo; še posebej pa v Ljubljani in Mariboru, kakor tudi tu, kjer smo bolj strnjeni. To pa zaradi tega, ker je verska vzgoja skoraj izključno preložena na ramena duhovnikov. Ti pa s tamkajšnjimi otroki zelo malo časa »živijo«. Vere se dejansko ne da naučiti, ampak jo človek mora doživljati. Tega pa je žal v vsakdanjem družinskem življenju (po mojem) vsepovsod premalo, morda tudi pri nas duhovnikih. Od tistega časa dalje, ko imamo v Ljubljani sedeno duhovniško mesto, je vsak evangeličan, ki želi kak cerkveni obred po redu naše Cerkve, tega lahko deležen. Gmajne, kjer pa ni sedeno duhovniško mesto, so oskrbovane od drugih gmajn. Vsaka gmajna, ki nima duhovnika, ima svojega »administratorja«, ki skrbi za njeno redno oskrbovanje.

Izdajate Evangeličanski list. Kaj prinaša, kolikokrat letno izide, koliko naročnikov imate?

Verski tisk pri nas žal ni bogat. Devetnajsto leto zapovrstjo izdajamo mesečnik Evangeličanski list, ki je naslednik nekdanjega Duševnega lista. Naš list izhaja v nakladi 3 000 izvodov. Vedno vsebuje tudi po en članek v madžarščini, ki je običajno verske vsebine. Pa tudi na splošno je celotna zasnova lista verskega značaja, razširjena na razne novice iz krščanskega sveta. Občasno objavljamo tudi kaka pripovedovanje in zgodbe, seveda, če jih dobimo. Ena stran v listu je vedno namenjena mladim bralcem. Največkrat so to poučne zgodbe.

Evangeličani imate tudi svoj koledar. V njem sodelujete tudi vi. Tako ste tudi v letošnjem objavili daljši prevod.

Res je, tudi v Evangeličanski koledar občasno kaj napišem. Izdajamo ga v 4 000 izvodih, ureja pa ga senior naše Cerkve, Ludvik Novak. V letošnjem koledarju sem objavil prevod dela do-centa dr. Wilhelma Protoscherja, ki predstavlja sliko Marije v Novi zavezi. Podoba Marije je namreč večini naše Cerkve premalo znana. Drugi vzrok za ta zahtevni prevod pa je bila želja, da Marija ne bi bila toliko kot doslej »kamen spotike«, ki katoličane in evangeličane ločuje, ampak »povezovalna« oseba. To pomeni, da lahko obstaja skupni temelj: Marija je bila Jezusova mati in zato vredna spoštovanja vseh.

Bi morda na koncu tega pogovora povedali še o čem, o čemer vas nismo vprašali?

Morda le to, da me veseli, da se nas je Vestnik spomnil in da so minili časi, ko za otroke v šoli cerkev ni smela obstajati. Ko so se namreč učili, kateri so pomembnejši objekti v določenem kraju, so našli: šola, trgovina, zadruga, krajevni urad, pošta, gasilski dom ... Cerkve pa ni bilo (je verjetno ni smelo biti), čeprav je Cerkve to šolo nekoč ustanovila.

Tako bodonski evangeličanski duhovnik Ludvik Jošar. Upam, da je bralec skozi vprašanja in odgovore spoznal sedanjí utrip evangeličanskega dela Goriškega. Cerkve si seveda želi podmladka, kajti, kot je zapisano v prvi številki Evangeličanskega lista: »Vsak otrok prinaša sporočilo, da Bog še ni izgubil veselja nad človekom.«

Pogovarjal se je STEFAN SOBOČAN

Veliko znižanje cen!

UGODEN NAKUP!

- moški plašči
- puloverji
- krila

UGODEN NAKUP!

- usnjena konfekcija: jope, krila, kostimi
- modni dodatki
- delavska oblačila v okviru veleprodaje

B+M

d. o. o.

Murska Sobota

Ciril-Metodova ulica 50

Telefon: 22 219

Za prvo osemletko proti kanalu



SLAVICA URAS

PIŠE: FRANČEK ŠTEFANEC

RIŠE: ŠTEFAN ČERVEK

«Moraš? Ti bom že dal moraš! Če vam hočejo kazati tisti kino, naj vam plača šola... Samo stroški so s tabo...» je govoril in že odpiral svojo omario; pomolel mi je še več denarja, kot sem prosil in besedoval.

«Na, vzemi, da ne boš govoril, da sem gajc... Samo to ti povem, če se boš še potepal, denarja nikoli več ne boš dobil...»

«Hvala lepa! Hvala lepa!» sem hitel in se ves srečen izgubil iz prednje hiše.

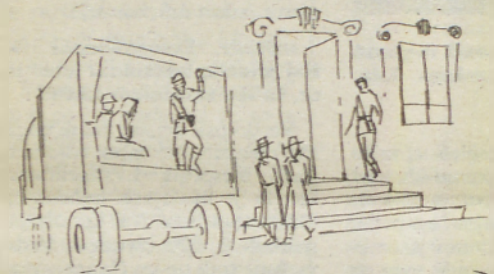
Peš smo šli šolarji po veliki cesti skozi Spodnji Porčič proti Svetemu Lenartu tisto hladno jutro. In le na kino smo mislili, saj predstave na platnu še nismo nikoli videli. V lenarški telovadnici se je nagneto trojiških šolarjev. Minute pred začetkom filmske predstave so bile zame neznansko dolge, polne ugibanja in razmišljanja o tem, kako film nastane in kako se ga prikazuje. O tem so nam sicer nekaj povedali učitelji, a premalo za nas male radovedneže.

Stemnilo se je v dvorani, otroški vrvež, kničanje, klepet so se prevesili v skupinsko začudenje, v skupno oceno.

«Joj, kako je lepo...»

Gledali smo barvni sovjetski film Kamniti cvet. Vile v belih tancih so se sprehajale po pravljicnih gozdovih, med skalami, ob jezerih, bistrih potokih in rekah; proti koncu filma je začel klepetati iz žive skale kraljevič, princ ali kaj je že bil, čudovit kamniti cvet.

Se čisto prevzeti od pravljničnega sveta smo šli po Svetem Lenartu in tisti, ki smo imeli denar, smo šli v pionirsko mlečno restavracijo, ki so jo tiste dni tam odprli samo za otroke. Malinovci smo pili in bili smo srečni. Tiste čase smo veliko brali, da imajo pionirji v Sovjetski zvezi svoje železnice, svoje vlake. In ne samo tam, tudi v Beogradu so zgradili otroško železnico in po njej so se vozili otroci in se šli sprevodnike. In mi smo bili



Prestrašene in objokane so pahnil na kamion.

veseli, da imamo blizu Svete Trojice vsaj svojo restavracijo, če že železnice nismo mogli imeti.

Ob vhodu v Lenart sta iz trojiške in mariborske strani stala ogromna slavaloka, narejena iz desk, okrašena s smrekovimi vejami, vencji, jugoslovanskimi in ruskimi zastavicami, s Titovo in Stalinovo sliko, popisana s parolami. Občudovali smo njuno velikost in razigrano smo se sprehajali sem in tja pod slavalokom, ki je bil postavljen blizu lekarni. In potem smo šli proti domu, dol proti Velki in tovarniš ravnatelj Kržižnik nam je pokazal porušen most čez potok in rekel:

«Ta most je bil postavljen v stari Jugoslaviji. Čez naj bi vodila cesta, bližnjica proti Svetemu Benediktu in Gornji Radgoni. Delno je nova cesta že narejena. Most so porušili Nemci, da ne bi mogli proti koncu vojne čez Rusi s tanki... Če bo ta cesta, ta bližnjica kdaj narejena, bo Sveta Trojica za vse večne čase odrezana od sveta...»

V dolini Ročice se je ljudstvo še vedno ubadalo z zemljo, z mletjem in molilo, da bi mu Bog poslal: zdaj lepo vreme in drugič dež. Zgoraj v trgu so zidali nemški ujetniki transformator in postavljali drogove, električne žice so preplede pokrajino in luč, svetla, bleščeča, je zasvetila po domovih.

«To nam je dala nova, socialistična Jugoslavija...» so govorili govorci na mitingih.

Iz razredov, pisarn, trgovin, pročelij hiš so čez noč izginile Stalinove slike, parole o bratski Sovjetski zvezi in ruske zastave. Šepetalo se je o informbiroju, a nihče v dolini Ročice ni prav vedel, kaj to pomeni.

«Politiko je bolje pustiti ob strani... Od nje ni haska...» so govorili ljudje.

V nacionalizirani Kirbiševi usnjarni so strojili kože še nekaj časa po vojni, potem so jo nenadoma zaprli. Sveta Trojica je izgubila svoj edini verštat za vse večne čase. In Kirbiš, nekdanji lastnik, si je na starost hotel služiti penzijo v Pinhovo usnjarno k Svetemu Lenartu. Dan za dnem je pešal čez travnike in njive, tja in nazaj. Po vročini, po dežju, po snegu, po mrazu je hodil in preklinjal med hojo novo oblast. In sam s seboj je govoril.

V šoli sem risal in pisal za stenčes. V gornji levi kot zidnega časopisa sem risal tovarne z visokimi in vitkimi dimniki.

«Graditi moramo težko industrijo... Ta bo dajala kruh našim delovnim ljudem...» so govorili po sestankih.

In kmečki fantje iz Zgornjega in Spodnjega Porčiča, iz Zgornje in Spodnje Senarske, Gočove, od Svetega Ruperta, so odhajali v Maribor in Ljubljano in bogsigavedi kam v industrijske šole, v tovarne.

Kmetje so dajali zemljo v zadrage. Trava je začela preraščati njive, brane in plugi so rjaveli ne-

pospravljani po delu, na njivah jih je grizel čas. Delo v zadrugah ni steklo, kot so predvidevali aktivisti. Premalo se je delalo in zemlja je opustela, pogrešala je ljubezen, marljive, grude željne kmetove roke. In hlevi in skednji so se začeli poridirati. Omet je začel padati s hiš.

Koloradskega hrošča smo iskali po krompiriških po nedeljski pozni maši. Za nagrado se nam je šlo. Pa ga nismo našli, škodljivca, hrošča, ki mu tako tekne krompirjevo ščavje in ki naj bi ga poslali v socialistični svet naravnost iz kapitalizma. In ko se je pojavil, ga je bilo iznenada veliko, povsod preveč. Sprva smo ga pobirali z rokami, kot borovnice v trojiški Dobravi, nato smo ga štupali s strupi.

«Frdamani antikristi...» so govorili ljudje v dolini Ročice o tistih redkih, ki so se tista leta včlanili v partijo, ki so nehali verovati v Boga. Življenje je sicer teklo v miru, v večni borbi za skromno preživetje.

In ženili so se mladi. Z registriranimi, starimi, zarjavlimi kolesi so se vozili fantje iz Trojice k dekletom v Osek, k Svetemu Benediktu, v Biš. In pismo je prispelo tiste dni iz Hrvaške. Francika Fras ga je pisala mami Katiki. Veselo novico ji je sporočila. Odločitev, da se bo zares poročila s tistim mladim lekarnarjem. Pisala je:

«Ljuba mama! Ob mojem zadnjem obisku pri vas so mi očim Tirzek obljubili, da mi boste poroko pripravili pri Sveti Trojici. Mojemu fantu sem to povedala. Zelo je bil vesel, ima pa veliko prošnjo. Želi, da bi naju poročil mariborski škof Držečnik. Ljuba mama! Ne čudite se. Moj izvoljenec in sedanj mariborski škof sta bila med vojno skupaj zaprta in sta ostala dobra prijatelja...»

Pri mlinu smo bili potem vsi nervozni, živčni in ponosni obenem. V trojiški cerkvi škof doslej ni še nikogar poročil. In seveda še tudi pri mlinu nikoli ni bil. Izpolniti je bilo potrebno obljubo, da bo poroka pri Sveti Trojici. Francika je kmalu dobila mamino pismo z vabilom, naj pripotuje z ženinom čimprej na obisk, da se dogovorijo o poroki.

Peš smo se odpravili na poročni dan: nevesta z ženinom, starši, sorodniki in drugi svatje. Od mlinu smo šli gor po gasi k cerkvi, brez muzikantov. Lepo, sončno popoldne je bilo in po trgu se je slišalo trobentanje trškega bošnarja, pastirja, ki je gna čredo krav na popoldansko pašo na trojiško gmajno. Teta Katika se je zdrznila. Glas trobente ji je odprl staro bolečino. Obudil ji je spomin na Francikino rojstvo, na prvo poroko v Mariboru, na prvega moža Franca Frasa iz Očeslavec. In dogodki, spomini so se začeli bliskovito vrstiti. Kočija, v kateri je objemala umirajočega Franca, je zdrvela po prašni cesti in slišala je Francov šepetajoči glas:

«Katika... Katika... Rad... rad sem te imel...»

«Ti je slabo, Katika?» je zaskrbljen vprašal stric Tirzek ženo, videč, da ji je korak zastal, da ji je bil pogled negotov in žalosten.

«Oh, nič... Nič mi ni. Zamislila sem se... Toliko vsega se je zgodilo v mojem življenju...» je odgovorila.

Desnico si je teta položila na srce. Zapreti je hotela predaleček, iz katerega so začeli uhajati spomini, dogodki, bolečine, trenutki sreče in spet obdobja z enim samim trpljenjem. Dopovedovala si je, da zdaj ni čas za razmišljanje o minulem življenju, da gre zdaj za prihodnost njenega prvega otroka.



In začel je tekati za menoj in brezumno je udrihal po meni.

Tista noč je bila jasna, svetla. Luna se je ponosno šopirila, bila je gizdava na nebu, kot da skuša tekmovali s svetlobno sonca. Ni ji uspelo spremeniti noči v dan — in prav je bilo tako, saj bi drugače odgrnila z doline Ročice sinjebelo tancico, nežno meglico, ki je plavala nad mlinom, nad pokrajino.

Sedel sem v črnem mercedesu, gori ob veliki cesti. V škofovem avtomobilu sem preživel tisto noč, doli v dolini pa je bila poročna pojedina. Pot do mline se je zdel šoferju preveč blatna. Gume bi se umazale, tako je predlagal, da bi rajše zapeljal škofa gori po makadamu; po veliki cesti in dol po Krajncem bregu je lepa trata in tudi daleč ni od tam do mline. Tistih nekaj korakov bi lahko šel gospod škof peš. In tudi šofer je šel potem z njim.

(Nadaljevanje prihodnjič)

križemkražem po naših šolah

Moje misli o Francetu Prešernu

France Prešeren je največje ime slovenske poezije. To je ime, ki je znano vsem jugoslovanskim narodom in še mnogim drugim po svetu.

Spomnim se časa, ko sem prebral njegovo prvo pesem. To je bila pesem O, Vrba, ki se mi je vtisnila v spomin. Takrat je nisem povsem razumel, vendar jo danes, ko vem precej o njegovem življenju, dobro razumem. V tej pesmi je Prešeren izpovedal vso ljubezen do domačega kraja, po katerem je hrepenel v tujini. Mikal ga je širni svet, in ko ga je spoznal, je sprevidel, da je najlepše v rojstni Vrbi, čudoviti gorenjski vasi. Spoznal je sebičnost bogatih ljudi in slab odnos do revnih.

Prešeren je živel v času, ko ljudje niso bili enakopravni. To ga je zelo bolelo, še zlasti pa mu je bilo hudo zaradi vojn. Ker nas te težave še danes mučijo, tudi mi mladi dojemamo njegove verz:

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan...

To so najljepši verz, ki jih poznam, in katerih sem se moral naučiti že v nižjih razredih na pamet. Takrat se nisem vedel, kaj vse to pomeni in pesem je izgubila del svojega smisla. Ko sem jo končno le vedel na pamet, sem bil vesel in srečen. Šele sedaj, v višjem razredu, dojemam, kaj je hotel Prešeren razodeti v tej pesmi. Ljubil je svoj narod, zato ga je tudi častil. Ni maral vojn, preprirov in slabih ljudi.

Oh, kako lepo se je danes spomniti Prešerna! Vedno znova in znova se vračamo k njemu in njegovi umetnosti, še posebej ob slovenskem kulturnem prazniku, ki ohranja Prešernovo pesem mlado, svežo in lepo. Tako spoznavam Franceta Prešerna. Ponosni smo lahko, da se je na naših tleh rodil takšen umetnik. Prešeren je lahko samo eden, nihče drug ga ne more nadomestiti. Mi, mladi, se iz njegovih del lahko še marsikaj naučimo. Ko bomo dokončno spoznali Prešerna in vse njegove pesmi, bomo vedeli, da je vložil v svoje delo mnogo truda, ki ga ni mogoče primerjati z nobenim, še tako dobro plačanim delom.

Dejan Božič, 6. a,
OŠ Veržej

Ali sem/nisem mladinec

Mladinec. Ali je to tisti, ki hodi po sestankih, tisti, ki je dopolnil 15 let in ima izkaznico? Ampak tudi jaz jo imam in potrjuje, da sem lansko leto postal mladinec. Vendar se nič kaj ne počutim mladinsko.

Vsak mladinec ima svoje dolžnosti. Če bi mene vprašali, katere so le-te, bi zelo težko odgovorila. Jaz poznam le učenje, pomoč slabšem učencem in starejšim občanom. Toda te dolžnosti sem izpolnjevala že kot pionirka.

Spremembe v svetu in v naši državi zahtevajo mnogo novega. S težavo razumem stvari, ki se dogajajo okrog nas, s težavo sprejemam nove ukrepe... Vendar sem kljub vsemu mladinska, čeprav ne »prav«. Mislim pa, da so spremembe v slovenski mladinski organizaciji glede imena čisto nepotrebne. Bo mogoče ime »za svobodno mislečega sveta« spregledalo vse težave in probleme? Starejši so včasih res malce krivični. Zakon se je spremenil in zdaj pravi, da si mladinec lahko, če dopolni 15 let. Se pravi, mlajši nismo mladinci kljub izkaznici, ki jo imamo shranjeno v predalu, kljub lepemu sprejemu v to organizacijo, katere se vsi spominjamo. Zakaj nam ne dovolijo uporabljati imena mladinec, če smo to postali?

Alenka Frumen,
Lea Šeroga,
Mateja Lukač,
učence 8. b

Zimska šola v naravi

V ponedeljek zjutraj smo učenci 6. razredov na šolskem dvorišču pričakali avtobus. Polni veselja in razigranosti smo vstopili na avtobus. Udobno smo se namestili in se vrisake odpejali.

Skozi okno smo opazovali slikovito pokrajino, se smejali, za boljše voljo pa smo poslušali še glasbo. Po nekaj urah vožnje nas je avtobus odložil v Žekovcu. Strahoma in hkrati ponosno smo vstopili na gondolo. Opazovali smo iglasti gozd, visoke in strme gore, zaledenete potočke in ugibali, v kateri koči bomo prebivali. V Mozirsko koč, ki stoji na višini 1344 m. Razdelili smo se v skupine, se malce odpočili in jo mahnilo naokrog. Naučili smo se svežega gorskega zraka in uživali v prekrasnih lepotah. Po ogledu okolice smo se vrnili, povečevali in položili trudne glave na posteljo. Zjutraj, po zajtrku, smo se odpravili do bližnjega hotela. Vzeli smo vso potrebno opremo in se začeli vzpenjati po kar strm in visokem hribu. Na vrhu smo se utrujeni spočili. Obuli smo težke smučarske čevlje in si nataknili smuče. Moram priznati, da smo bili v začetku nerodni, vendar smo se navadili na smuč. Tovaršiš so nas vztrajno poučevali o smučanju. Po napornem smučanju, vajah in padcih, smo se le nekaj naučili. Po končanem pouku smučanja smo se spustili po hribu navzdol in dalje do koč. Vsak dan smo imeli dve uri pouka, kjer smo se pogovarjali predvsem o vedenju, o gospodarstvu, trdem življenju v gorah in o drugem. Zvečer smo plesali in se veselili ob raznih družabnih igrah. Hrana je bila odlična. Dan za dnem smo ponavljali razne vaje in si s tem poglabljali znanje o zelo lepem športu — smučanju. V hotelu smo kupili pisma, razglednice, ki so popotovale domov, in spominčke. En dan nam je tovarišica pripravila izlet na hrib Medvedjak. Vzpel smo se na hrib in nekateri s težavo premagovali strmine in ovire. Uživali smo v čistem gorskem zraku. Srečali smo hodeče neže, odlične napovedovalke vremena,

in druge rastline. Na vrhu pa nam je kar sapo jemalo od prekrasnega razgleda naokrog. Planote in hribovje je bilo poraslo z bujnimi iglastimi gozdovi. Strme gore so se skoraj dotikale jasne, sinjmodre neba, po katerem so jadrali oblaki. V dolini so se vile srebrnkaste reke z naselji, polji, travniki. V ozadju pa so se v sončni svetlobi svetlikali vrhovi gor.

Nisem mogla odtrgati pogleda s te prečudovite lepote. Ogledali smo si tudi brunarico pokrito s škodlami. Tovaršica nam je veliko povedala o pastirjih in njihovih čredah. Dnevi so minevali, mi pa nismo mogli pozabiti nepozabnih dogodkov. Postali smo že pravi smučarji. Tovaršiš upravniki nam je pripravili tudi predavanje o alpinizmu in Mount Everestu ter o jamarstvu. Nabirali smo si znanje in vpijali lepote gorskega sveta.

Prisel je zadnji dan našega bivanja v koči in bili smo razburjeni, nemirni in pa tudi veseli, da se bomo vrnili domov. Poslovali smo se od vsega in se z gondolo odpejali v dolino.

Se enkrat sem se ozrla po kraju, ki mi je zelo prišel k srcu in ga ne bom nikoli pozabila. Vesela sem, da sem se naučila smučati in spoznala lepote našega gorskega sveta. Nikoli mi ne bo žal, da sem se odločila za bivanje na Golteh.

Renata Špilak 6. a,
OŠ Stefan Kovač,
TURNIŠČE



PES ME JE UGRIZNIL — Narisal Matej Kociper, 3. razred, OŠ Odranci.

Zima

Zima je prišla,
toda brez snega,
otroci se ga veselimo,
zelo si ga želimo.

Če snega ne bo,
joj, kako bo to hudo!
V izbi bomo sedeli,
pred televizijo čepeli.

Leon Kavaš, 4. raz.,
OŠ Odranci

Moj rojstni kraj

Kraj, v katerem sem se rodila in v njem preživljam otroška leta, se imenuje Biserjane. To je vasica, ki leži vzhodno od Vidma. Znana je širom po Sloveniji, ker je bil tu rojen nekdanji državnik dr. Anton Korošec.

Biserjane so vas urejenih kmetij. Tu živijo dobri gospodarji. Gradijo nove hiše, gospodarska poslopja in vse potrebne stavbe. To je kraj, ki ga krasi tudi cvetje, ki ga vaščani z veseljem gojimo. Lep je moj rojstni kraj, zato sem vesela in ponosna nanj.

Slavica Košar, 4. b,
OŠ Videm ob Ščavnici

Pogovor s prijateljico

Zimske počitnice so se začele. Ponavadi gredo vse družine na smučanje. Tudi Maša in Špela. To sta bili prijateljici, ki sta si venomer pomagali, če je bilo treba.

«Špela, kam boš šla na počitnice?» vpraša Maša.

«Na Roglo, kjer se bomo smučala in sankala!» ji odvrne Špela.

«Jaz tudi. Zgodaj zjutraj bomo šli!» Špela, s seboj prinese punčko in kakšno igro, da se bova lahko igrali.» reče Maša.

«Oh, venomer se pa ne bom igrala, saj nisem kakšen neumen človek! Rajši se bom smučala, kot pa zganjala oslarije!» ji vzklikaje odvrne.

Maša se odpravi na Roglo in venomer nagaja očetu in materi. Na Rogli se sreča s Špelo in vzklikne:

«Kakšen lep sončen dan bo, lahko se bom na lepem belem snegu smučala in gledala krasne gozdove, ki jih bom na bregu videla! Ali se boš ti tudi šla smučat?»

«Ne, jaz se bom pa rajši sankala in upam, da bom spoznala kakšno boljšo prijateljico, vendar ne takšno kakor ti!» ji odvrne Špela.

«Zvečer po večerji bo zabava, a greš z mano?»

«Ne, ne grem, ker vedno kar rečeš, mora biti po tvoje. Rajši grem v kino,» ji zoprnoreče Špela. Drugi dan potrk Maša na vrata. Špela odpre in reče:

«Oh, Maša, včeraj sem bila nesramna do tebe, mi oprostiš?»

«Ja, seveda, ljudje so včasih slabe volje in jim gre vse narobe, veš,» ji reče Maša.

«Maša, se greš sedaj z mano smučat?»

«Ja, grem!» Tako je minilo precej časa. Zadnji dan so se odpravili proti domu.

Ko so prispeli, je bil že večer in tudi luči so se že ugasnile. Tako sta se pozdravili. Maša:

«Špela, adijo, saj se še jutri vidiva, a ne!»

«Seveda, čao in poskrbi, da ne bo tvoj maček lačen!»

Manuela Kerman, 7. b,
OŠ Drago Lugarič, Lendava

K REKREACIJI PRITEGNITI ČIM VEČ ZAPOSLENIH

Sportno društvo Ina Nafta iz Lendave, ki letos praznuje 10-letnico uspešnega delovanja, ima razvejeno rekreacijsko dejavnost, dostopno vsem zaposlenim. O njihovi dejavnosti smo se pogovarjali s predsednikom društva Aleksandrom Maričem.

— Katere aktivnosti ponujate zaposlenim, s čim vse se ukvarjate?

»Sportno društvo v naši delovni organizaciji je bilo ustanovljeno pred desetimi leti na pobudo sindikata, v okviru katerega tudi deluje. V času delovanja smo uveljavili razne aktivnosti, ki so privlačne za zaposlene. Tako delujejo v okviru društva naslednje sekcije: nogometna, kolesarska, plavalna, kegljaška, strelska, rokometna, odbojkaška, košarkaška, namiznoteniška, teniška in šahovska. Poleg tega pa imamo še sekcijo za ribolov in pikado. V zimskem času organiziramo tudi rekreacijo v bazenu in telovadnici.«

NAŠ POGOVOR

— Kakšno pa je zanimanje zaposlenih za rekreacijo? Ali kažejo dovolj zanimanja?

»Človek bi mislil, da se bodo zaposleni, med katerimi ima večina košček zemlje ali vinograda, manj zanimali za rekreacijo, vendar moram povedati, da je prav nasprotno. Zanimanje naših delavcev, in to vseh struktur, za rekreacijo je precejšnje, saj se vanjo vključuje blizu 400 zaposlenih.«

— Kakšne možnosti za delo pa imate? Ali kaže delovna organizacija razumevanje za rekreacijo?

»Brez razumevanja delovne organizacije gotovo ne bi mogli



organizirati številnih aktivnosti. Vsako leto po zaključnem računu dobi društvo določena sredstva, ki so namenjena za rekreacijo. Poleg tega pa društvu pomaga tudi sindikat, tako da nimamo posebnih težav z denarjem. Prevozne stroške, kar je največji izdatek, pa opravlja z avtomobili delovne organizacije.«

— Kakšne pa so vaše nadaljnjše usmeritve v športnem društvu?

»Čeprav nekatere naše ekipe redno sodelujejo v občinskih ligah, želje pa so tudi po tekmovanju v višjem razredu, je naša osnovna usmeritev rekreacija. S tem namenom je bilo društvo tudi ustanovljeno. Seveda pa si želimo, da bi se z rekreacijo ukvarjalo čim več zaposlenih, saj to prispeva k sprostivni in tudi k boljšemu delu.«

Feri Maučec

MALI NOGOMET

NEMČAVCI POMURSKI PRVAK

V Murski Soboti je bilo finale pomurskega prvenstva v malem nogometu. Sodelovalo je pet moštev: Partizan Križevci, Swing Radenci, Čentiba in Nemčavci (občinski prvaki) ter Beltinka. Mura in Nafta pa se tekmovanja nista udeležili. Naslov pomurskega prvaka je osvojilo moštvo Nemčavci, ki bo sodelovalo na finalu republiškega prvenstva na Ptuj.

Rezultati — Križevci:Čentiba 6:2, Beltinka:Swing 4:6, Čentiba:Beltinka 2:5, Nemčavci:Križevci 3:3, Beltinka:Nemčavci 2:3, Čentiba:Swing 2:2, Nemčavci:Swing 2:1, Križevci:Beltinka 0:2, Swing:Križevci 6:4 in Čentiba:Nemčavci 2:4.

Nemčavci	4	3	1	0	15:12	7
Swing	4	2	1	1	15:12	5
Beltinka	4	2	0	2	13:11	4
Križevci	4	1	2	2	13:13	3
Čentiba	4	0	1	3	8:17	1

PRL — veterani

BAKOVCI PRVAK

V nadaljevanju tekmovanja v pomurski zimski rokometni ligi veteranov so igrali: Krog:Toko 19:16, Toko:Polet 23:27 in Bakovci:Krog 20:13. Radgona ni nastopila.

Bakovci	4	4	0	0	69:46	8
Krog	4	3	0	1	56:49	6
Polet	4	2	0	2	68:56	4
Toko	4	1	0	3	64:66	2
Radgona	4	0	0	4	0:40	0

NAMIZNI TENIS

ZONE FICKO OBČINSKI PRVAK

ZTKO in društvo Partizan Ljutomer sta pripravila občinsko tekmovanje v namiznem tenisu za člane posameznih in dvojic. Sodelovalo je 22 igralcev iz 6 društev. Tekmovanje je pokazalo, da mlademu naraščajo posvečajo premalo pozornosti, saj je presenetljivo zmagal veteran Tone Ficko in tako postal občinski prvak pred Novakom (oba Ljutomer) in Vargazonom (Cven), ter Vrbnjakom (Desnjak). Pri dvojicah sta zmagala Ficko-Novak (Ljutomer) pred Vargazonom-Zuničem in Skrgetom-Zuničem (vsi Cven), ter Kraljem-Srkjancem (Ljutomer).

Tekmovanje v občinski namiznoteniški ligi Ljutomer pa se začne 4. februarja ob 8.30 v Ljutomeru.

T. F.

NOGOMET

OKREPITEV MURE, NAFTE IN BELTINKE

Nogometaši Mure, ki tekmujejo v slovenski, ter Nafta in Beltinka, ki nastopajo v območni slovenski ligi vzhod, so že začeli s pripravi za drugi del tekmovanja. Nogometaši Mure vadijo pod strokovnim vodstvom trenerja Zorana Cirkvenčiča in novega tehničnega vodje Zlatka Tkaleca, nogometaše Nafta vodi trenerja Ivan David in Karel Kapun, moštvo Beltinke pa trener Ivan Maučec.

Pomurski nogometni ligaši pa so se v zimskem odmoru tudi okrepili z nekaterimi igralci. Moštvo Mure, ki jo v nadaljevanju prvenstva predvsem zaradi neugodnega žreba čaka zahtevna naloga, se je okrepilo z igralcem Maribora Miloševićem, ki naj bi prispeval k večji učinkovitosti soboškega ligaša. Lendavska Nafta je dobila pet novih igralcev. To so: Palatinuš, Glavina, Horvat in Ratajac, ki so prišli iz sosednjih hrvaških klubov, ter Drvarič s Tišine. Beltinko iz Beltince pa so okrepili: Škaper in Celec, prejšnja igralca Mure, in Radiković, ki je prišel iz Medžimurja. Iz vojske pa se vrata Marič in Voroš.

KEGLJANJE

PORAZ RADENSKE

V prvem kolu drugega dela tekmovanja v prvi republiški moški kegljaški ligi je Triglav iz Kranja v Radencih premagal Radensko s 4958:4942 podrtimi keglji. Za Radensko so nastopili: Drvarič 791, Šalamon 378, Bavec 397, Steržaj 875, Horvat 802, Kovačič 889 in Kučan 810 podrtih kegljev. V naslednjem kolu igra Radenska s SCT v Ljubljani.



Kegljači Radenske tekmujejo na kegljišču v Radencih. Foto: N. Juhnov

USPEH LENDAVČANOV

Na pokalnem tekmovanju Medžimurja v Čakovcu so kegljavnici lendavske Nafta premagali Metalac iz Čakovca s 4847:4670 podrtimi keglji. Najuspešnejši pri Nafti: Horvat 840, Matko 838, Levačič 803 in Radaković 794 podrtih kegljev.

Na pokalnem tekmovanju žensk pa je Union iz Čakovca premagal Nafto iz Lendave s 2366:1974 podrtimi keglji. Najuspešnejši pri Nafti: Žalikova 369, Guldova 355 in Uroševa 338 podrtih kegljev.

V drugem kolu tekmovanja za prvenstvo Medžimurja za ženske pa je Nafta premagala Lepoglavo s 2117:2064 podrtimi keglji. Najuspešnejši pri Nafti: Uroševa 383, Vargova 370 in Guldova 365 kegljev.

V šestem kolu tekmovanja območne kegljaške lige Varaždin pa je Nafta premagala Proleterja s 4858:4813 podrtimi keglji. Posamežno: Radaković 869, Žalik 840, Perc 830, Matko 797, Horvat 760, Levačič 374 in Zupanec 398 kegljev.

M. Žalik

Strelstvo

NA OBČINSKEM TEKMOVANJU 88 STRELCEV

V Murski Soboti je bilo tekmovanje v streljanju z zračno puško. Sodelovalo je 88 strelcev in strelk iz 11 strelskih druščin iz soboške občine.

Rezultati — pionirji — ekipno: 1. Noršinci 515, 2. Cankova 504, 3. Tišina 482; posamežno: 1. Maučec 182, 2. Kerčmar (oba Noršinci) 173 in 3. Flegar (Cankova) 172 krogov; pionirke — ekipno: 1. ABC Pomurka 501, 2. Tišina 484; posamežno: 1. Flegar (Tišina) 171, 2. Matič (ABC) 171 in 3. Horvat 169 krogov; mladinci — ekipno: 1. ABC Pomurka 1081, 2. Noršinci 1080, 3. Tišina 1065 krogov; posamežno: 1. Makari (ABC) 374, 2. Markoja (Noršinci) 367, 3. Trplan (ABC) 365 krogov; mladike — posamežno: 1. Grčar 338, 2. Gašpar (oba Noršinci) 331 krogov; člani — ekipno: 1. Noršinci 1098, 2. Tišina 1096, 3. Panonija 1090 krogov; posamežno: 1. Stefanec (ABC) 375, 2. Bukovec (Tišina) 373, 3. Lj. Špindler (Noršinci) 372 krogov; članice — posamežno: 1. Vogrinčič (Noršinci) 351, 2. Rumež (B. Kidrič) 347, 3. Rengeo (SCT) 343 krogov.

K. Turner

Odbojka

SOBOČANKE V POREČU

Odbojkarice Pomurja iz Murske Sobote, ki tekmujejo v drugi republiški ligi vzhod, so se vrnile z enotedenskih skupnih priprav v Poreču. Med pripravami so Sobočanke tudi odigrale prijateljske tekme z reču. Med pripravami in pionirsko selekcijo Poreča. Odbojkarice Majdanpekoma, Ljubnim in pionirsko selekcijo Poreča. Odbojkarice Pomurja, ki jih je vodil trener Boris Cipot, so v odigranih 14 setih pokazale, da so bile priprave uspešne. Tako bodo dobro pripravljene startale v drugem delu tekmovanja, ki se začne 10. februarja. Sobočanke pa bodo 15. februarja tudi sodelovale na turnirju v spomin na igmanski marš v Foči.

ZMAGAL AGROPLD

V okviru priprav za drugi del tekmovanja v prvi in drugi republiški moški odbojkaški ligi je AK Agroplod Ljutomer pripravil turnir v Križevcih. Rezultati — Agroplod:Veržej 2:1, Veržej:Radenci 1:2 in Radenci:Agroplod 0:3. Vrstni red: 1. Agroplod Ljutomer, 2. Radenci, 3. Veržej. V soboto, 3. februarja ob 9. uri pa bo odbojkaški turnir v novi športni dvorani v Murski Soboti. Sodelujejo ekipe Stavbarja, Mislinje in Ljutomera.

T. F.

STOLPEC UREDNIKA

Sobota tretjič v prvi zvezni ligi?

Kaže, da bo Murska Sobotica, zibelka igre z belo žogico (v pomurski metropoli so namreč leta 1934 prvi v Sloveniji začeli igrati pingpong), tretjič dobila člana prve zvezne namiznoteniške lige. Moška ekipa Sobotice se je namreč prvič po osvojitvi (leta 1930 je bilo v Murski Soboti prvo uradno tekmovanje za prvenstvo Jugoslavije, ko je ekipa Somborja v igri za prvo mesto premagala domačo Muro) avrstila v prvo zvezno ligo leta 1975, vendar je med najboljšimi ekipami v državi igrala le eno tekmovalno sezono. Za ekipo Sobotice so nastopali: Žekš, Vinčec, Gumilar, Horvat, Veren in Škerget. Ponovno so se Sobočani vrnili v prvo zvezno ligo leta 1978, kjer so igrali štiri leta. Za ekipo pa so v tem času igrali: Š. Kovač, Horvat, Veren, Gumilar, Golenko, Frank, Pavič, Škerget, Močan, D. Kovač, Kuzma, Benkovič, Šerger, Maras in Varga. Po dvanajstih letih imajo Sobočani lepo priljubljenost, da se zopet uvrstijo v prvo zvezno ligo. Igralci Sobotice: Unger, Benko, Benkovič, Rihtarič in Ori so namreč po jesenskem delu tekmovanja v drugi zvezni ligi na prvem mestu s prednostjo štirih točk, naslov jesenskega prvaka pa so osvojili brez poraza. Te idealne prilike nikakor ne bi smeli izpustiti iz rok. Najhujša tekme na poti do prve zvezne lige jim bosta vsekakor Doboipromet iz Doboja in Partizan iz Bjelovarja. Prvega so doma gladko premagali, drugega pa presenetili v gosteh. Poleg teh dveh tekmecev morajo Sobočani še k vedno neugodnemu nasprotniku Vitezu, že v prvem spomladanskem kolu pa bodo gostili slovenskega ligaša Strojno iz Maribora. Sobočani so v prvem delu tekmovanja kljub precejšnjim spremembam v igralnem in strokovnem kadru pokazali, da so sposobni obdržati prvo mesto v drugi zvezni ligi in se uvrstiti v najvišji tekmovalni razred. To tembolj, ker je tudi velika želja igralcev za doseg cilja. Na ta način bi tudi najlepše zaznamovali 25-letnico kluba.

Feri Maučec

ŠAH

VODI GORENJE IMO

V Gornji Bistrici je bil tretji turnir tekmovanja v občinski šahovski ligi Lendava. Rezultati — 8. kolo — Kobilje: Gomilica 0:5, Lendava II: Genterovci 2:3, Mala Polana: Gorice 3:2, Lendava I: Bistrica 2:3, Velika Polana: Gorenje 4:1, Renkovci I: Pince 2:3; 9. kolo — Gorenje: Renkovci I 3:1,4:5, Bistrica: Velika Polana 1:5,3:5, Gorice: Lendava I 0:5,4:5, Genterovci: Mala Polana 2:5,2:5, Gomilica: Lendava II 4:1, Renkovci II: Kobilje 5:0; 10. kolo — Lendava II: Renkovci II 2:5,2:5, Mala Polana: Gomilica 2:5,2:5, Lendava I: Genterovci 4:1, Velika Polana: Gorice 3:5,1:5, Renkovci I: Bistrica 1:4, Pince: Gorenje 2:5,2:5. Vrstni red: 1. Gorenje IMO s 35 točkami pred Pincami in Lendavo I po 32, Veliko Polano 29 ter Bistrico in Gorico po 25 točk. Zadnji turnir bo v Genterovcu.

J. Gerencder

PRL — člani

VODIJO BAKOVCI

Začelo se je tekmovanje v pomurski zimski rokometni ligi za člane. Rezultati — Bakovci I:Krog 18:13, Krog:Bakovci II 22:13 in Bakovci I:Bakovci II 30:13. Tekmovanje se bo nadaljevalo v nedeljo.

M. Š.

KOŠARKA

SOBOČANKE NA DRUGEM MESTU

Sklenjeno je bilo prvenstvo v drugi republiški ženski košarkaški ligi, kjer je sodelovala tudi ekipa Pomurja iz Murske Sobote. Mlade Sobočanke so štirikrat zmagale in dvakrat izgubile ter zasedle drugo mesto. Boljše od njih so bile igralke Metke iz Celja, ki so jih premagale doma in v gosteh in se uvrstile v prvo republiško ligo. Prve dve ekipi pa sta bili precej boljši od preostalih. Trener Zlatko Tibaut pa je imel tudi precejšnje težave med tekmovanjem zaradi poškodb nekaterih igralk. Poškodovane so bile Broderjeva, Haklova in Malaciceva, njihova odsotnost pa se poznala pri igri. Uveljavile pa so se nekatere mlade igralke, kar še posebej velja za Brezicevo, Cerovo, Harijevo in Forštaričevno. Sicer pa ekipo Pomurja sestavljajo v glavnem mlade igralke, večina med njimi je še kadetinja, ki so v kadetinski ligi zasedle drugo mesto in se uvrstile v polfinalno republiškega prvenstva, kjer bodo februarja igrala z Ježico in Hrastnikom. Z doseženimi rezultati

so pri Pomurju zadovoljni, imajo pa lepe možnosti, da bodo v novi tekmovalni sezoni, na katero se bodo dobro pripravile, osvojile prvo mesto in se ponovno uvrstile v prvo republiko ligo.

F. M.



Košarkarice Pomurja iz Murske Sobote, ki so v drugi republiški ligi zasedle drugo mesto. Stojijo od leve: Tibaut (trener), Bore, Bohar, Cigan, Cer, Frišič, Brezic, Hari in Čep (teh. vodja). Čepijo: Polončič, Gerič, Drožina, Kolar in Forštarič.

Foto: N. Juhnov

TEHNIČNA
KULTURAPosebna skrb
za nadarjene
učence

Zveza organizacij za tehnično kulturo Murska Sobota, ki je dobila za svojo programsko usmeritev na lanske letnih posvetovanjih in pogovorih družbeno verifikacijo, daje v svojih prizadevanjih poseben poudarek raziskovalno-informativni dejavnosti, zlasti pa delu z nadarjenimi učenci. Z namenom, da bi tehnična kultura zaživela na vseh osnovnih šolah v sotoški občini, so angažirali 26 zunanjih sodelavcev — mentorjev s posameznih področij tehnične kulture. Čeprav gre v tem primeru za določene stroške, sredstev pa Zvezi organizacij za tehnično kulturo Murska Sobota kljub družbeni pomoči in ustvarjanju lastnega dohodka primanjkuje, sklad za nadarjene učence pa še ni zaživel, pričakujejo, da bodo v drugem polletju v večini osnovnih šol uspeli razviti tehnično dejavnost. V prizadevanjih po hitrejšem računalniškem opismenjevanju je Zveza organizacij za tehnično kulturo Murska Sobota že v teh zimskih počitnicah organizirala računalniško šolo. V katero so iz vsake šole povabili dva najbolj nadarjena učenca. To šolo nameravajo nadaljevati v poletnih počitnicah, hkrati pa spremljati razvoj posameznih učencev. Želijo tudi razviti začetke nekaterih raziskovalnih tabornov, kot je, denimo, biološko-ekološki, ki naj bi začel delovati v poletnih počitnicah. Poživitvi želijo delo društva matematikov, fizikov in astronomov ter letos prvič organizirati regijsko tekmovanje iz logike. V svoje vrste pa želijo vključiti tudi razne strokovnjake — inženirje in tehnike, ki jih potrebujejo za posamezne dejavnosti. Prizadevali pa si bodo tudi, da se bodo mladi vključevali v dejavnost posameznih društev, ki uspešno delujejo v okviru Zveze organizacij za tehnično kulturo, hkrati pa se vključevali v iskanje možnosti za reševanje materialnega položaja. Pri zvezi pa imajo tudi strokovno literaturo za različne dejavnosti tehnične kulture. Zveza organizacij za tehnično kulturo Murska Sobota na stečaj odpira vrata vsem mladim in starejšim raziskovalcem, inovatorjem in drugim, ki razmišljajo o tehnično-tehnološkem razvoju.

F. Mauček

TERITORIALNA OBRAMBA

UVELJAVITI DOMOLJUBNO VZGOJO

Političnemu delu tako kot v vseh obrambnih strukturah tudi v teritorialni obrambi dajejo poseben pomen, saj predstavlja visoko moralno-politično stanje temelj za krepitev borbene pripravljenosti pripadnikov. Doslej je to politično delo v teritorialni obrambi potekalo v delovanju partijske in mladinske organizacije, dejavnosti vojaških kolektivov, informativni, kulturni, športni in zabavni dejavnosti, idejno-

političnem izobraževanju pripadnikov in štabov, obnavljanju in prenašanju revolucionarnih tradicij, spoznavanju koncepta splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, in drugem. Skratka, gre za kompleksno dejavnost, ki je prepletena skozi vse aktivnosti in delovanja teritorialne obrambe z namenom: ustvarjanje odnos do lastne države. Tako je bilo. Kaj pa v prihodnosti?

Ocene aktivnosti političnega dela v teritorialni obrambi za lansko leto v Pomurju je pokazala, da so sicer v celoti izvedli načrtovane aktivnosti, niso pa zadovoljni z vsebino in pričakovanimi rezultati. Ugotovili so namreč, da je bilo preveč formalizma in premalo neposrednih aktivnosti pri reševanju posameznih problemov. Premalo je bilo razgovorov s posamezniki in manjšimi skupinami, kjer se problemi najlažje rešujejo. Pri političnem delu je bilo premalo samoiniciativnosti in se je le čakalo na usmeritve od zgoraj. Prave vsebine dela nista našli partijska in mladinska organizacija. Težave so bile pri izbiri kadrov zaradi nepripravljenosti ali neizkušenosti. Prevladalo je prepričanje, da je potrebno takšno politično delo v teritorialni obrambi opustiti ter ideološko partijsko obliko dela zamenjati s sodobnejšo, takšno, ki jo narekujejo razmere družbe in ki bo prispevala k motiviranju pripadnikov teritorialne obrambe k večji domoljubni vzgoji. O tej prenovi že tečejo razprave, narekuje pa jih tudi zakon o političnem združevanju. V prihodnje naj bi v teritorialni obrambi dali večji poudarek delu vojaških kolektivov ter razgovorom s posamezniki in manjšimi skupinami. Naj bo kakor koli. Politično delo v teritorialni obrambi je potrebno organizirati tako, da ga bodo pripadniki sprejeli in bo prispevalo h krepitvi obrambne sposobnosti. F. M.

Izobraževanje gasilcev

Pomurski gasilci nenehno skrbijo za svoje izobraževanje. Tudi to zimsko obdobje so se lotili izobraževanja, zavečajoč se, da samo strokovno usposobljeni lahko uspešno opravljajo naloge in sledijo razvoju tehničnih dosežkov. Izobraževanje poteka v osnovnih organizacijah — gasilskih društvih, občinskih gasilskih zvezah in na ravni Pomurja. Osnovne tečaje za nove člane bodo opravili v okrog 90 gasilskih društvih. Tečaje za nižje častnike obiskuje 62 kandidatov, potekajo pa v Lendavi, Ljutomeru, Gornji Radgoni in Murski Soboti. Za častnika, tečaj poteka v Murski Soboti, pa se izobražuje 32 kandidatov iz vseh pomurskih občin. Izobraževanje poteka v prostem času, to je ob sobotah in nedeljah, trajalo pa bo do sredine marca, ko bodo kandidati morali opraviti izpise za posamezne nazive. Tako usposobljeni gasilski kadri se bodo morali vsako leto dopolnilno izobraževati ter opravljati preskuse, saj čas, v katerem živimo, zahteva od gasilcev ne samo dobro voljo, temveč tudi strokovno znanje. Poleg omenjenih tečajev pa nadaljujejo v Pomurju tudi izobraževanje upravljalcev gasilskih strojev, za kar je prijavljenih 32 kandidatov. Pomurske občinske gasilske zveze bodo tudi pripravile enodnevni seminar za poveljnike gasilskih društev s posebnim poudarkom na ogroženosti in delovanju na kraju nesreče. Ob zadostnem številu kandidatov pa bodo pripravili tudi tečaj za višje gasilske častnike. To je za kadre, ki opravljajo ali bodo opravljali operativne dolžnosti na širših območjih. Sicer pa bodo imeli pomurski gasilci vse leto vrsto javnih nastopov, vaj in tekmovanj. Posebej velja omeniti strokovni pregled pripravljenosti celotnega članstva, ki bo potekal po posameznih gasilskih društvih.

PROMETNA VARNOST

Alkohol v prometu — NE, HVALA!

Udeleženci v cestnem prometu vse bolj spoznavamo, da je prometna varnost na pomurskih cestah slaba, vendar ne samo zaradi slabih cest in zastarele prometne signalizacije — v Pomurju imamo 1050 kategoriziranih cest in le eno semaforizirano. Tudi po kakovosti cest smo močno pod republiškim povprečjem, to zgovorno kažejo magistralna cesta Maribor — Lendava in še nekatere regionalne ceste, ki jih poenostavljeno imenujemo tudi republiške, a so še vedno makadamske (Videm — Lenart in Kuzma — Gornji Petrovec). Vedno pa za prometno varnost niso krive ceste, ampak subjektivni vzroki, ko udeleženci v prometu ne upoštevajo cestnoprometnih predpisov in jih zavestno kršijo. Med najbolj značilnimi prekrški v prometu so uživalci alkohola. Zaradi alkohola ima namreč voznik slabše psihofizične lastnosti (slabši refleks, vid in drugo), po drugi strani pa spodbuja voznika k hitrejši vožnji, izsiljevanju prednosti, neupoštevanju prometnih znakov, vse to pa povzroča prometne nezgode.

Zaradi tega v Sloveniji organiziramo akcijo ALKOHOL V

PROMETU — NE, HVALA! Namen akcije je zmanjšati alkoholizirano med vozniki v cestnem prometu in s tem tudi zmanjšati prometne nezgode. Alkohol je namreč prisoten pri 30 odstotkih prometnih nezgod, kar pomeni, da je v Sloveniji od 551 v lanskem letu umrlih na cestah 165 ljudi umrlo zaradi prisotnosti alkohola.

Podobno stanje je tudi v Pomurju in miličniki so primorani ukrepati zoper 2751 kršiteljev, pri katerih je ugotovljena prevelika prisotnost alkohola. Kljub visokemu številu ukrepov pa je bila prometna varnost na pomurskih cestah lani vse prej kot dobra, saj je umrlo 34 ljudi. Tako bodo tudi pomurski miličniki izvajali poostren nadzor v prometu in ugotavljali prisotnost alkohola. Tako naj bi v akciji, ki se je začela 15. januarja in bo trajala šest mesecev, preverili 100.000 voznikov, ki bodo storili hujše kršitve cestnoprometnih predpisov, še posebej bodo preverjali prehitro vožnjo, nepravilno prehitevanje, vožnjo skozi rdečo luč in uporabo varnostnega pasu. Čeprav bo akcija trajala šest me-

secev, pa bodo rezultate spremljali tedensko in mesečno ter temu primerno tudi prilagajali aktivnosti. Miličniki pa ne bodo brez potrebe »nadlegovali« voznikov in jim ponujali neprijetnih elektronskih aparatov, ki natančno ugotovijo alkohol v organizmu (nekateri večkratni uporabniki ta aparat imenujejo pojoča travica, ker ob pravilni uporabi nežno piska). Da pa v akciji ne bi sodelovali samo miličniki, ki sami prav gotovo ne morejo odgovarjati za vse in sami skrbeti za varnost v prometu, se je v akcijo vključila tudi Zavarovalna skupnost Triglav s simboličnimi nagradami za dobre in povsem TREZNE voznike, priljubljen Nedeljski dnevnik pa z nagradnim kvizom in atraktivnimi nagradami organizacij, ki jim je še kaj do prometne varnosti.

V preteklih dneh, odkar poteka akcija ALKOHOL V PROMETU — NE, HVALA!, je v Pomurju sodelovalo 87 udeležencev v prometu, najštevilčnejši pa so bili vozniki, ki niso uporabljali varnostnega pasu, miličniki pa so preverjali prisotnost alkohola in to ugotovili pri 6 voznikih. Ker pa se prometna varnost v prvih dneh izvajanja akcije še ni izboljšala, bodo miličniki delo pospešili, sicer ne bodo doseženi cilji vseslovenske akcije minus 10 odstotkov prometnih nezgod.

Želim vam srečno vožnjo — vendar brez ALKOHOLA.

Marjan Horvat

POMURSKEMU DRUŠTVU ZA BOJ PROTI RAKU SO PRISPEVALI:

SO M. SOBOTA za pok. očeta sodelavca JOŽETA ROSA, M. Sobota, 25,00 din; AGA LEGEN z družino, Bratolci, za pok. sestro ROZIKO ŽIBERT, Ljubljana, 200,00 din; DRUŽINE TOPLAK, PEČEK, JOVAN za pok. ROZIKO ŽIBERT, Ljubljana, 150,00 din; OLGA GEČ, sošolci-sošolke, za pok. BRANKO FRASPIKO, 200,00 din; ALEKSANDER KERČMAR, avstrijska Radgona za pok. ILONKO KAKAŠ, Prosečka vas, 300,00 din.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Prispevke nakazujte: 51900-678-48545 Pomursko društvo za boj proti raku.

Vse delovne organizacije in druge članice vabimo, da poravnajo članarino za leto 1989. HVALA.

PRIPOROCAMO VAM

UGODEN NAKUP

vseh vrst pijač!

TRGOVINA REHAR,
Moravske Toplice
Dolga ulica 107
Tel.: (069) 48 534

Odpri vsak dan od 8. do 19. ure, tudi ob nedeljah in praznikih.

Trgovina Rehar je prispevala košaro s pijačami za bralca Vestnika, ki sodeluje v kvizu 10 sekund.



ABC POMURKA



MESNA INDUSTRIJA p. o.
Murska Sobota

Komisija za delovna razmerja pri ABC POMURKA — Mesni industriji Murska Sobota na osnovi 7. člena Pravilnika o delovnih razmerjih objavlja prosta dela in naloge

SAMOSTOJNI REFERENT
INVESTICIJ

Pogoja:

— diplomirani inženir gradbeništva — VII. stopnja,
— 1 leto delovnih izkušenj.

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh od objave na naslov:

ABC POMURKA — Mesna industrija, Murska Sobota, Biječičeva 11, 69000 MURSKA SOBOTA.

Na podlagi 16. člena Zakona o evidenci volilne pravice (Ur. list SRS, št. 7/74 in 42/89) ter o Odluku o razpisu splošnih volitev delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in volitev predsednika in članov Predsedstva SR Slovenije objavljamo

RAZGLAS

S KATERIM OBVEŠČAMO OBČANE OBČINE MURSKA SOBOTA, DA PREGLEDAJO SPOŠNI VOLILNI IMENIK IN ZAHTEVAJO POPRAVKE NAJPOZNEJE DO 3. APRILA 1990

Popravek o splošnem volilnem imeniku lahko zahteva občan ustno ali pisno, če on ali kdo drug ni pravilno vpisan na območju volišča, kjer ima stalno prebivališče, če je nepravilno vpisan v volilni imenik ali zato, ker je nepravilno vpisano ime ali drug podatek, ki se nanaša nanj ali na koga drugega. Splošni volilni imenik je razgrnjen na Sekretariatu za notranje zadeve občine Murska Sobota, Alija Kardoša 2 in na krajevnih uradih občine Murska Sobota.

Občane, ki so spremenili naslov svojega stalnega bivališča, pa tega niso prijavili pri prijavnno-odjavni službi sekretariata za notranje zadeve občine Murska Sobota, Alija Kardoša 2, oziroma pri pristojnem krajevnom uradu, prosimo, da to store takoj, najkasneje pa pet dni pred dnem, ki je določen za splošne volitve, to je 8. aprilom 1990.

Opozarjamo vse občane, da je prijavljanje vseh sprememb stalnega in začasnega prebivališča po zakonu obvezno.

Občina Murska Sobota,
Sekretariat za notranje zadeve

Mediji severovzhoda

VESTNIK RADIO NÉPÜJSÁG

MEŠANO PODJETJE EVROP INTERNATIONAL, EXPORT-IMPORT d. o. o., MURSKA SOBOTA, Ciril-Methodova 50

razpisuje

prosta dela in naloge

tajnice

Pogoji: — ekonomska, upravna ali administrativna šola,

— pasivno znanje enega svetovnega jezika in dobro obvladovanje strojeopisja,

— 1 leto delovnih izkušenj

Prošnje pošljite v osmih dneh na gornji naslov.

O izbiri kandidata vas bomo obvestili v 15 dneh po objavi razpisa.

BIM, podjetje za proizvodnjo in obdelavo tekstilne konfekcije, notranja in zunanja trgovina, turizem, špediterstvo in transport, d. o. o., Murska Sobota, Ciril-Methodova 50

razpisuje

prosta dela in naloge

vodje izvoza-uvoza in koordinacija dela.

Pogoji: — visoka šola tehniške usmeritve z magisterijem ali visoka šola ekonomske usmeritve z magisterijem,

— aktivno znanje dveh svetovnih jezikov,

— tri leta delovnih izkušenj

Prošnje pošljite v osmih dneh na gornji naslov.

O izbiri kandidata vas bomo obvestili v 15 dneh po objavi razpisa.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Po veselici so »zapeli« noži

V zadnjem času pri nas ni bilo večjih nasilniških izpadov, kot da so se ljudje pomirili in zaprli sami vase. Žal tako ni bilo na veselici v gasilskem domu v Križevcih na Goričkem, kjer so po dolgem času spet zapeli noži. Tudi prometnih nesreč je več, vzroki zanje pa so: prehitra vožnja in tesno prehitevanje.

Otroci zanetili požar

23. januarja je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju Feliksa Slaviča iz Bolehnečicev. Zgorelo je poslopje veliko 36 x 12 metrov, v njem pa slama, kmetijski pridelki in nekaj kmetijskih strojev. Škoda znaša okoli 200 tisoč dinarjev. Ugotovljeno je bilo, da so požar zanetili otroci.

Prepozno jo je opazil

25. januarja se je zgodila prometna nezgoda v M. Soboti. Petro Meničanin iz M. Sobote se je z osebnim avtomobilom peljal po Titovi ulici proti hotelu Zvezda. Ko je pripeljal do prehoda za pešce, je prepozno opazil peškinjo Franciško Pinter iz M. Sobote. Zadel jo je z avtomobilom in jo hudo poškodoval.

Trčil v kolesarja

26. januarja se je zgodila pro-

metna nezgoda v Turnišču. Voznik osebnega avtomobila Franc Pucko iz Brezovice se je peljal skozi Turnišče proti Renkovcem. Pri avtobusnem postajališču je zaradi neprimerne hitrosti trčil v kolesarja Alojza Koceta iz Nedevice. Kolesar je padel in se hudo poškodoval.

Vžigalnik v otroških rokah je nevaren

27. januarja je zagorelo gospodarsko poslopje Marije Časar iz Markovec, v njem pa seno, slama in nekaj kmečkega orodja. Škoda znaša 150 tisoč dinarjev. Požar je zanetil otrok z vžigalnikom, ko se je igral na skednju.

Zabodel ga je pred gasilskim domom

28. januarja je bila v gasilskem domu v Križevcih na Goričkem veselica. Na njej sta bila med

drugim tudi Alojz Pergar iz Domajnece in Dušan Klemar iz Večeslavca. Močno vinjena sta nadlegovala strežno osebje in druge goste. Po koncu veselice je prišlo pred gasilskim domom do prepira z Rudolfom Bunderlom s Hodoša in Aleksandrom Šanco s Hodoša in že omenjenima Pergarjem in Klemarjem. Pergar, ki je že na veselici grozil z nožem, je v prepiru trikrat zabodel v prsi koš Bunderlo in ga hudo poškodoval. Pergarja so delavci milice priprli.

Tesno prehiteval

28. januarja se je zgodila prometna nesreča v Dankovcih. Voznik osebnega avtomobila Štefan Celc iz G. Petrovec se je peljal proti Mačkovcem. Pri Dankovcih je tesno prehiteval pešca Ludvika Banka iz Dankovca. Zbil ga je v občestni jarek in ga hudo poškodoval. JD

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Konec tedenske prireditve, kulturni in športni dogodki, dobra glasba, miniclipe iz mladosti, moderatorjeva iznajdljivost, to so stalnice petkovskega jutranjega programa). 8.00 Konec jutranje oddaje. 16.00 Uvod v popoldansko oddajo. 16.15 Utrip življenja. 17.00 Aktualno. 17.20 Reklame, glasba. 18.00 21-232.

TV LJUBLJANA

9.00 Zimski počitniški spored: Risanka, Smrkci, Sladoled za plesalce, Kam, kje, kako med počitnicami, Sokoli, Popotovanja po velikih železnih svetih, Risanka. 11.40 Mozaik: V hribih se dela dan, Domovina — nemška nadaljevanje. 15.25 Pripravimo se na smučanje. 15.55 Žarišče. 16.30 Tv dnevnik 1. 16.45 Mozaik: Tednik. 18.00 Spored za otroke in mlade. 19.00 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2.

Ljubljanska banka

Pomurska banka Murska Sobota

dnevnik 2. 19.59 Zrcalo tedna. 20.20 Nafta, angl. dom. serija. 21.15 Plačanci, franc. nadaljevanje. 22.10 Tv dnevnik 3. 22.30 Oči kritike. 23.10 Ciklus filmov F. Fellinija: In ladja pluje, ital.-franc. film (čb).

Program LJ 2:
16.30 Satelitski programi — poskusni prenos. 17.55 Regionalni programi: Studio Maribor. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Človek in glasba. 21.10 Satelitski programi — poskusni prenos.

TV ZAGREB

Prvi program
8.30 Ponovitve, tv v šoli, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zakon v Los Angelesu, 20.55 Zabava vas Hari Džinović, 22.00 Kultura, 23.05 Noč in dan.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Tv v šoli, ponovitve, 14.05 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Lepotica in zver, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derick, 21.20 Dinastija, 22.15 Filmske novice, 22.45 Pesem o smrti (f).

TV MADŽARSKA

8.30 Italijanska simfonija, poljski film. 8.55 Vlak za Istanbul, 3. del. 10.00 Loret, zabavni program. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tekla, uporabni napotki. 17.40 Filmska reportaža. 18.00 Okno, službeni program. 19.10 TV kino, najava filma. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Muhasti letni časi, zabavni magazin. 21.20 Pospetiri, dokumentarni film. 23.20 Tv dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 16.30 Reklame, obvestila, glasba. 17.00 Aktualno s sobotno anketo. 17.20 Strokovnjak odgovarja (kličite na 21-232 ali 21-579). 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV LJUBLJANA

9.00 Spored za otroke in mlade. 10.15 Mladinski spored. 10.40 Jaz ples. 11.35 Večerni gost, ponovitev. 13.25 Peter's pop show. 14.20 Lassic — nov začetek, ameriški film. 15.55 Žarišče. 16.30 Tv dnevnik 1. 16.45 Spored za otroke in mlade. 16.55 DP v košarki. 18.30 Iz tropskega deževnega gozda, dokum. serija. 19.00 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.59 Utrip. 20.20 Žrebanje 3 x 3. 20.30 Kolo sreče. 22.05 Tv dnevnik 3. 22.25 Lepi upi, franc. nadaljevanje. 23.15 Drugačen odnosi, ameriški film.

Ljubljanska banka

Pomurska banka Murska Sobota

Program LJ 2:
16.30 Satelitski programi — poskusni prenos. 18.30 Kako biti skupaj. 19.00 Skupščinska kronika. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Filmske uspešnice: Rdeči, ameriški film. 23.30 Satelitski programi — poskusni prenos.

TV ZAGREB

Prvi program
9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.15 Finale igre ševilke in črke, 21.20 Eleni (f), 23.00 Dnevnik. 23.15 Noč in dan. Nedelja, 4. februarja, 1990

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.05 Mladinski spored, 18.00 Pan optikum, 18.30 Sport, 19.00 Tedenski tv spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Družinski praznik, 22.00 Igra za življenje (f), 23.40 Luping. (f).

TV MADŽARSKA

Prvi program
17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Kraljevo sodišče na Bavarskem, 19.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zoff v Berck, 21.20 Dinastija, 22.15 Filmske novice, 22.45 Pesem o smrti (f).

TV MADŽARSKA

9.05 Spored za otroke. 10.30 Klinika, pon. 6. dela. 11.15 Magazin cultural. 15.00 EP v umetniškem drsanju. 16.35 Šolski zvon. 17.30 Svet videa: Sovjetski video. 18.10 Voščilo Ottu Adamu. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Romunsko-madžarski gala, prenos iz Sportescarnu. 21.20 Pospetiri, 2. del dokumentarnega filma Judite Ember. 22.40 Tv dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

9.00 Nedeljska kuhinja (za vas smo z novim letom uvedli novo, živo dopoldansko nedeljsko oddajo in vam bomo pomagali, da kuhate z nami — tokrat vam ponujamo: prave pol ure uvod in humor radgospodarskega poštarja, ob pol desetih bo srečanje na pomurskem valu in ob pol enajstih kviz »10 sekund«) Konec nedeljske kuhinje je ob 12.00.

TV LJUBLJANA

13.00 Panonski odmevi, 13.30 Minute za kmetovalce, 14.00 Pregled novic, 14.10 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV ZAGREB

8.50 Otroška matineja. 10.10 Lepi upi, ponovitve franc. nadaljevanje. 11.00 Alo, alo, humoristična serija. 11.30 35 let ansambla Stije Kovači. 12.00 Kmetijska oddaja. 14.10 Dediščina Guldenburgovih, nemška nadaljevanje. 14.55 Križkraj. 16.30 Tv dnevnik 1. 16.45 Po sledeh pink panterja, angl. film. 18.50 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Žrebanje Podarim — Dobim. 20.17 Dom za obešanje, nadaljevanje. 21.10 Zdravo. 22.30 Tv dnevnik 3. Program LJ 2:
10.00 Oddaja za JLA, Igrani film. 14.00 Nedeljsko športno popoldne. 19.00 Da ne bi bolelo: Otrok gre v bolnišnico. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.00 Kartoteka Zemlje, amer. dok. serija. 20.30 Pomembno je sodelovati, dokum. oddaja. 21.10 Satelitski programi — poskusni prenos. 21.50 Športni pregled.

TV ZAGREB

Prvi program
9.35 Mladinski spored, 11.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Moreča hiša, 14.00 Nedeljsko popoldne, 16.15 Po letu 2000, 17.05 Nemo goča leta. (f), 18.45 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Dom za obešanje (f), 20.55 Ljubezen s popolnim neznancom (f), 22.35 Dnevnik, 22.55 Sportni pregled, 23.30 Noč in dan.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Ponovitve, 14.05 Mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Neapeljske ljudske pesmi, 21.20 Skrivnostni zakon (opera).

TV MADŽARSKA

8.30 Kraj zločina, pon. 10.05 Upokojenec nikoli nima časa, nemška serija. 10.30 Ponovitve: Teden, Delta. 16.40 Video novice. 16.50 Poročila v romunščini. 16.55 Poklicna posvetovalnica. 17.45 Četrta ure za gospodarstvo. 18.00 Jezikovne uganke. 19.00 Cimbor: Trnjuljica. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Stranke se predstavljajo. 20.15 Družinski krog. 21.15 Panorama. 20.05 Zamozy, 2. del. 22.45 Tv dnevnik.

TV MADŽARSKA

8.30 Kraj zločina, pon. 10.05 Upokojenec nikoli nima časa, nemška serija. 10.30 Ponovitve: Teden, Delta. 16.40 Video novice. 16.50 Poročila v romunščini. 16.55 Poklicna posvetovalnica. 17.45 Četrta ure za gospodarstvo. 18.00 Jezikovne uganke. 19.00 Cimbor: Trnjuljica. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Stranke se predstavljajo. 20.15 Družinski krog. 21.15 Panorama. 20.05 Zamozy, 2. del. 22.45 Tv dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Lep jutranji pozdrav vam bomo posredovali kar prek radijskih valov, obenem pa vam voščimo kar najmanj delovnih in drugih stresov v 6. tednu leta 1990). 8.00 Konec jutranje oddaje. 16.00 Uvod v popoldansko oddajo. 16.15 Športna oddaja. 17.00 Aktualno. 17.20 Reklame, glasba. 18.00 Restviran čas.

TV LJUBLJANA

9.00 Spored za otroke. 9.55 Folklorni ansambl Mimi Marie. 10.25 Mozaik: Utrip, Zrcalo, Memik. 16.15 Žrebanje Podarim — Dobim, ponovitev. 16.30 Tv dnevnik 1. 16.45 Mozaik: Zdravo. 18.10 Spored za otroke in mlade. 19.00 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Tv drama. 21.10 Osmi dan. 21.55 Tv dnevnik 3. 22.15 Človek in glasba.

TV ZAGREB

Program LJ 2:
16.30 Satelitski programi — poskusni prenos. 19.00 Naša pesem. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Žrebanje lota. 20.35 Umetniški večer: Samuel Becket, dokumentarni film. 21.40 Satelitski programi — poskusni prenos.

TV AVSTRIJA

Prvi program
8.30 Ponovitve, tv v šoli, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Moči v zraku (tv drama), 21.15 Poldnevnik, 21.45 Dnevnik, 22.10 Noč in dan.

Ljubljanska banka

Pomurska banka Murska Sobota

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.05 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Lepotica in zver, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov spored, 21.15 Hunter, 22.10 Sibirija (dok. f.), 23.30 S. Templar.

TV MADŽARSKA

Prvi program
21.15 Šiling, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Telo, duh in zaves (dok. f), 23.25 Portret Angelelike Kaufman.

TV MADŽARSKA

8.30 Kraj zločina, pon. 10.05 Upokojenec nikoli nima časa, nemška serija. 10.30 Ponovitve: Teden, Delta. 16.40 Video novice. 16.50 Poročila v romunščini. 16.55 Poklicna posvetovalnica. 17.45 Četrta ure za gospodarstvo. 18.00 Jezikovne uganke. 19.00 Cimbor: Trnjuljica. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Stranke se predstavljajo. 20.15 Družinski krog. 21.15 Panorama. 20.05 Zamozy, 2. del. 22.45 Tv dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Če želite mirno spati, vam bomo posredovali kar prek radijskih valov, obenem pa vam voščimo kar najmanj delovnih in drugih stresov v 6. tednu leta 1990). 8.00 Konec jutranje oddaje. 16.00 Uvod v popoldansko oddajo. 17.15 V živo. 16.45 Obvestila, glasba, 17.00 Aktualno. 17.20 Reklame, glasba. 17.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV LJUBLJANA

9.00 Spored za otroke. 9.30 Šolska tv. 15.55 Žarišče. 16.30 Tv dnevnik 1. 16.45 Mozaik, Šolska tv, ponovitev. 17.50 Spored za otroke in mlade. 19.00 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Odmevi v temi, amer. nadaljevanje. 21.05 Pesem je... 22.10 Tv dnevnik 3.

TV ZAGREB

Program LJ 2:
16.30 Satelitski programi — poskusni prenos. 19.00 Naša pesem. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Žrebanje lota. 20.35 Umetniški večer: Samuel Becket, dokumentarni film. 21.40 Satelitski programi — poskusni prenos.

TV AVSTRIJA

Prvi program
8.30 Ponovitve, tv v šoli, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Moči v zraku (tv drama), 21.15 Poldnevnik, 21.45 Dnevnik, 22.10 Noč in dan.

TV MADŽARSKA

Prvi program
8.30 Ponovitve, tv v šoli, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Moči v zraku (tv drama), 21.15 Poldnevnik, 21.45 Dnevnik, 22.10 Noč in dan.

TV MADŽARSKA

8.30 Kraj zločina, pon. 10.05 Upokojenec nikoli nima časa, nemška serija. 10.30 Ponovitve: Teden, Delta. 16.40 Video novice. 16.50 Poročila v romunščini. 16.55 Poklicna posvetovalnica. 17.45 Četrta ure za gospodarstvo. 18.00 Jezikovne uganke. 19.00 Cimbor: Trnjuljica. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Stranke se predstavljajo. 20.15 Družinski krog. 21.15 Panorama. 20.05 Zamozy, 2. del. 22.45 Tv dnevnik.

TV MADŽARSKA

8.30 Kraj zločina, pon. 10.05 Upokojenec nikoli nima časa, nemška serija. 10.30 Ponovitve: Teden, Delta. 16.40 Video novice. 16.50 Poročila v romunščini. 16.55 Poklicna posvetovalnica. 17.45 Četrta ure za gospodarstvo. 18.00 Jezikovne uganke. 19.00 Cimbor: Trnjuljica. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Stranke se predstavljajo. 20.15 Družinski krog. 21.15 Panorama. 20.05 Zamozy, 2. del. 22.45 Tv dnevnik.

TV MADŽARSKA

8.30 Kraj zločina, pon. 10.05 Upokojenec nikoli nima časa, nemška serija. 10.30 Ponovitve: Teden, Delta. 16.40 Video novice. 16.50 Poročila v romunščini. 16.55 Poklicna posvetovalnica. 17.45 Četrta ure za gospodarstvo. 18.00 Jezikovne uganke. 19.00 Cimbor: Trnjuljica. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Stranke se predstavljajo. 20.15 Družinski krog. 21.15 Panorama. 20.05 Zamozy, 2. del. 22.45 Tv dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Z murskim valom vam bo morda laže vstati. Zato naravnajte radijske sprejemnike na valovno dolžino RMS in se prebujajte z nami!). 8.00 Konec jutranje oddaje. 16.00 Uvod v popoldansko oddajo. 16.15 Gospodarske teme. 16.45 Obvestila, glasba, 17.00 Aktualno. 17.20 Reklame, glasba. 18.15 Poslušamo vas (na številki 21-232 in 21-579).

TV LJUBLJANA

9.00 Spored za otroke. 9.15 Tv drama. 10.00 Odmevi v temi, ameriška nanizanka. 15.15 Žarišče. 16.30 Tv dnevnik 1. 16.45 Mozaik. 18.05 Spored za otroke in mlade. 19.00 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Prešernova proslava, prenos iz CD. 20.50 Film tedna: Notranji dolg, argentinski film. 22.25 Tv dnevnik 3. 22.45 Ropot.

TV ZAGREB

Program LJ 2:
16.30 Satelitski programi — poskusni prenos. 17.40 Svet športa. 18.30 Mostovi. 19.00 Divji svet živali: Pičiči sončnega boga. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Minkus: Don Kihot. 22.00 Svet poročja. 23.00 Satelitski programi — poskusni prenos.

TV AVSTRIJA

Prvi program
8.30 Tv v šoli, ponovitve, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Gibljive slike: FEST 90, 22.35 Dnevnik, 23.00 Noč in dan. Četrtek, 8. februarja, 1990

TV MADŽARSKA

Prvi program
9.00 Ponovitve, tv v šoli, 13.55 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Lepotica in zver, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dediščina Guldenburgov, 21.10 Moje življenje z Elvisom (f), 22.40 Nora isija (f), 0.05 Rožnata serija.

TV MADŽARSKA

Prvi program
17.00 Vzgojna oddaja, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Alf, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Argumenti, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Sport, 23.30 Nevarni odpadki.

TV MADŽARSKA

9.00 Morja in pustolovščine. 9.45 Angleščina. 10.15 Studio '90, pon. 17.00 Video novice. 17.10 Poročila v slovaščini. 18.15 Robert Rátonyi show. 17.45 Evropske manjšine, Baski. 18.15 Novi reflektor. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Stranke se predstavljajo pred volitvami. 20.15 Ti mladi, madžarski čb fil. 21.55 Novi svet, zunanja politika. 22.40 Tv dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (tudi to jutro ne bo manjkalo svežih pomurskih novic, ki vam jih bo sporočila prijateljica jutranja gostiteljica. Lahko pa tudi sodelujete, potrebno je le zavrteti telefonsko številko 21-232!). 8.00 Konec jutranje oddaje. 16.00 Uvod v popoldansko oddajo. 16.15 Kulturna oddaja. 16.45 Obvestila, glasba, 17.00 Aktualno. 17.20 Reklame, glasba. 18.00 Staro nova godba.

TV LJUBLJANA

9.00 Spored za otroke. 9.25 Šolska tv. 10.10 Mostovi. 15.10 Mozaik, Mostovi. 15.40 Prešernov dan. 15.55 Žarišče. 16.30 Tv dnevnik 1. 16.45 Mozaik, ponovitev. 18.00 Spored za otroke in mlade. 19.00 Prešernov dan. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Paracelsus, angl. nadaljevanje. 20.55 Tednik. 22.00 Tv dnevnik 3. 22.20 Komedija na slovenskem odru — S. Grum: Dogodek v mestu Gogi.

TV ZAGREB

Program LJ 2:
16.30 Satelitski programi — poskusni prenos. 18.00 Regionalni programi: Studio Ljubljana. 19.00 Alo, alo, humoristična nanizanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 V hribih se dela dan: Kontrasti na Vršču. 21.05 Plesni nokturno: Mokronožci. 21.20 Pisma, dokum. oddaja. 22.00 Svet na zaslonu. 22.30 Satelitski programi — poskusni prenos.

TV AVSTRIJA

Prvi program
8.30 Ponovitve, tv v šoli, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 ZIP — politični magazin, 21.05 Kviz, 22.20 Dnevnik, 22.45 Noč in dan.

TV MADŽARSKA

Prvi program
9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.10 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Lepotica in zver, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Glasbeni senik, 22.00 Videoteka, 23.05 Ura trdih mož (f).

TV MADŽARSKA

Prvi program
19.30 Čas v sliki, 20.15 Notranjepolitična oddaja, 21.05 Spomini, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Klub 2.

TV MADŽARSKA

9.05 Balet. 9.40 Szia, mami! 10.10 Upokojenec nikoli nima časa, 2. del. 10.35 Telovadba za invalide. 16.45 Panonska kronika. 16.55 Poročila v srbohrvaščini. 17.05 Tretji kanal. 17.50 Lepi madžarski plesi. 17.55 Kozmos, dokumentarna serija. 19.15 Žrebanje lota. 20.05 Stranke se predstavljajo. 20.05 Sosedje, 73. del Tv romana. 21.00 Ozadje vesti. 21.45 Videoklipi. 22.15 Krogla v srce, Tv film. 23.50 Tv dnevnik.

Prešernov dan — slovenski kulturni praznik

Televizija Ljubljana bo tudi letos, kot vsako leto, na predvečer slovenskega kulturnega praznika prenašala iz Cankarjevega doma slovesnost ob podelitvi Prešernovih nagrad. Na sam Prešernov dan bo podelila kulturni spored neposredno iz Celja, v katerem bomo spremljali kulturno življenje tega mesta. Uredništvo otroških in mladinskih oddaj se praznovanju pridružuje z izborom treh Ex Librisov, ki tako ali drugače predstavljajo znamenita imena iz naše kulture. Tako bomo svet opere spoznali prek znanega slovenskega basista Ladka Korošca, gledališče nam bo predstavil igralec Jurij Souček, v oddaji na predvečer praznika pa bomo obudili spomin na enega največjih slovenskih igralcev Arnolda Tovornika.

V uredništvu glasbenih in halcih oddaj pa so v počastitev Prešernovega spomina pripravili mali koncert — izbor Prešernovih glasbenih pesmi iz kasete Pusti pevca peti, ki je izšla pri Prešernovi družbi. Prvi je uglasbil Jani Golob, zapela pa jih bo Jerca Mrzel.

ODSLEJ VSAK PETEK TELE M

Novinarji in sodelavci Studia Maribor so gledalcem oddaje Regionalni programi TV Ljubljana — Studio Maribor že na samem začetku letošnjega leta postregli z nekaj novostmi. Tako ima oddaja od 1. januarja dalje v programih slovenske televizije nov stalen prostor — na sporedu je vsak petek od 17.55 do 19.00 na II. programu.

Ob koncu tedna se različna dogajanja tudi na našem koncu ne

kako zaključujejo. Zato lahko ob petkih ponudimo celovitejšo podobno dogodkov v minulim tednu kot prej, ko smo oddajo pripravljali sredi tedna,« pojasnjuje urednik Regionalnih programov — Studio Maribor Francček Jauk.

Novo je tudi to, da posredujejo gledalcem vsak teden eno uro informacij iz Podravja, Pomurja in s Koroske. Oddaja je mozaična, med informacijami pa ne manjka tudi satire, humorja in glasbe. Tretja novost je novo ime, s katerim se »mariborska kronika« odslej predstavlja: TELE M. Izbrali so ga izmed 300 predlogov številnih gledalcev širom Slovenije, njegov avtor pa je Ljubo Kozic iz Kranja.

SOBOTA, 3. februar
LJ

LASSIE — NOV ZAČETEK

(Lassie — New beginning)
ameriški barvni film, 1987

Režija: Don Dhafeey

Po filmih Lassie se vrača (1943) ter Pogumen kot Lassie (1945), predstavlja TV Ljubljana novejši televizijski film Lassie — nov začetek, ki je bil posnet 1978. Tudi tu so posegli po že preverjenem dramaturškem obrazcu: Lassie mora v zivalsko zatočiš



TOVARNA MLEČNEGA PRAHU p. o.

MURSKA SOBOTA

TOVARNA MLEČNEGA PRAHU, p.o. Murska Sobota

razpisuje po sklepu delavskega sveta podjetja dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJE GOSPODARSKO-RAČUNSKEGA SEKTORJA

za 4 leta

Pogoji:

1. stopnja ekonomske fakultete ali višja ekonomska šola — VI. stopnja strokovne izobrazbe,
 2. štiri leta ustreznih delovnih izkušenj.
- Kandidati naj pošljejo prošnje z dokazili v 10 dneh od dneva objave na naslov:
- Tovarna mlečnega prahu, p.o., Murska Sobota, Lole Ribarja 6 — za razpisno komisijo.
- Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 45 dneh od dneva objave



SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
gradbenik p. o.
LENDAVA

Delavski svet Splošnega gradbenega podjetja Gradbenik, p.o., Lendava

razpisuje

v skladu s statutom podjetja dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. Direktorja podjetja

- splošni pogoji
- a) visoka ali višja izobrazba gradbene oziroma ekonomske smeri
 - b) da ima najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri delih in nalogah s posebnimi pooblastili
 - c) da predloži ustrezen program poslovne politike

2. Vodje komercialnega sektorja

- splošni pogoji
- a) višja oz. srednja izobrazba gradbene smeri
 - b) da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj pri podobnih delih in nalogah
 - c) da ima strokovni izpit za vodenje objektov

3. Vodje proizvodno-tehničnega sektorja

- splošni pogoji
- a) visoka ali višja izobrazba gradbene smeri
 - b) da ima najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na podobnih delih
 - c) da ima strokovni izpit za vodenje objektov in preskus znanja iz varstva pri delu

4. Vodje ekonomsko-finančnega sektorja

- splošni pogoji
- a) visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri
 - b) da ima najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri podobnih delih

5. Vodje splošno-kadrovskega sektorja

- splošni pogoji
- a) visoka ali višja izobrazba pravne ali druge ustrezne smeri
 - b) da ima najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri podobnih delih

Izbrani kandidati bodo imenovani za 4 leta.

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati za razpisana dela in naloge izpolnjevati še splošne pogoje, določene z zakonom, ter imeti organizacijske in vodstvene sposobnosti za opravljanje tistih opravil.

Ponudbe z dokazili za razpisana dela in naloge naj kandidati pošljejo v 15 dneh od dneva objave na naslov:

SGP Gradbenik, p.o., Lendava
Kranjčeva 6, 69220 Lendava
(za razpisno komisijo)

O izidu razpisa bodo prijavljeni kandidati obveščeni v 15 dneh po končanem postopku.



ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je po krajši bolezni zapustila draga mama, tašča, babica in prababica

Irma Kerčmar

roj. Gergar
iz Domanjševac

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli besede sožalja, darovali vence in šopke ter drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na vrt počitka.

Hvala g. duhovniku Balazicu za gantljivo opravljeni obred, pevcem žalostink, govorniku krajevne skupnosti tov. Sancu in gasilcem.

Vsem skupaj in vsakemur posebej — iskrena hvala.

Zaljubljeni: sin Karel z ženo Irmo, vnukinje Zita, Cvetka, Erika in Irma z družinami

kino

SPORED FILMOV V KINU PARK
M. SOBOTA od 2. do 8. februarja
2. febr. ob 17. uri amer.-hongkong. film OBRAČUN V HONGKONGU.
TUDI TOKRAT ZA LJUBITELE VRATOLOMNOSTI! JACKIEJA CHANA!

2. febr. ob 19. uri amer. erot. film DESERT S SMETANO — trda erot. film OBRAČUN V HONGKONGU.
3. febr. ob 19. uri amer. erot. film DESERT S SMETANO — trda erot. film OBRAČUN V HONGKONGU.
4. febr. ob 15. in 17. uri amer. hongkong. film OBRAČUN V HONGKONGU.

5. febr. ni KINOPREDSTAV!
6. febr. ob 17. in 19. uri amer. srhljivka NEVARNE IGRE — HIŠA IGER. Režija: David Manet, vloge: Lindsay Crouse, Joe Mantegna. DOMISLJEN, NAPET FILM Z IZVRSTNIM SCENARIJEM IN ODLIČNO IGRO!

7. febr. ob 17. in 19. uri amer. srhljivka NEVARNE IGRE — HIŠA IGER.

8. febr. ob 17. in 19. uri amer. uspešnica COCKTAIL. FILM, KI OŠVAJA STARO IN MLADO! TOM CRUISE, BRIAN BROWN IN ELISABETH SHUE V FILMU, KI NE SME MIMO VAS!

Kino KUD ŠALOVCI

3. febr. ob 19. uri amer.-hongkong. film OBRAČUN V HONGKONGU

Prodaj

MOTORNA VOZILA

PRODAM

LADO 1500 S ugodno prodam. Dokležovje 6 a. M-6302

DIANO, registrirano, obnovljeno, prodam. 77 307. M-6303

ZASTAVO 128 SKALA 55, staro 13 mesecev, prodam. Križevci 69 v Prekmurju. M-6307

LADO 1200, stari tip, z dodatno opremo in rezervnimi deli prodam po ugodni ceni. Jeneš, Bratonce 41 a. M-6308

ZASTAVO 101 VOZNO, neregistrirano, prodam. Lipovci 49. M-6309

LADO RIVO prodam. Nemčavci 37. 6310

MERCEDES 200 D, letnik 1977, prodam. Franc Kerec, Vanča vas 47, p. Tišina. M-6311

LADO SAMARO, staro dva meseca, prodam. 25 409. M-6312

ZASTAVO 101, letnik 1977, obnovljeno, prodam. Stefan Titan, Bakovci, Vrtna 19. M-6311

ZASTAVO 101, letnik 1985 novembra, prodam. Rakičan, Prešernova 33. M-6316

OPEL ASCONO 1.6 LS 75 PS, letnik 86/10, dobro ohranjeno ugodno prodam. Pucko, J. Kramarja 24. M-6319

FIAT 126 P, star dve leti, prodam. Ploj, Lenina 2, G. Radgona. M-6323

BMW 520 prodam. Potrošnik, diskont, Murska Sobota. M-6323

LADO 1300 S, staro 7 let, ugodno prodam. Kerec, Cankova 14, 76 676 — POPOLDAN. M-6327.

ZASTAVO 750 LE, registrirano do januarja 1991, prodam. Kot 3 b pri Lendavi — po 15. uri. M-EP

YUGO 45 A, karamboliran, prodam. Vrtna 15, Bakovci. M-6281

ZASTAVO 101, letnik 1978, prodam ali zamenjam za prikolico za avto. Curič, Žitki 103 b. M-6283

GRADITELJI POZOR!

Izdelujem strojne nosilce vseh velikosti, zelo ugodne cene, dobava takoj. Večjo količino dostavim na dom brezplačno, cena z jamčeno. Informacije: Željko P., Novo Selo Rok, R. Končara 16, 42200 Čakovec, telefon: (042) 811 685.

ZASTAVO 55 GTL, letnik 1986, prodam. 22 391 po 16. uri. M-6286

MOPED AVTOMATIK, dobro ohranjen, ugodno prodam. 22 074, Kristjan Prostran, Alija Kardosa 8. M-6287

DVA VOLKSWAGNA, eden vozen, zamrzovalno skrinjo, 210 l, in pralni stroj gorenje prodam. Đuričić, Pannonska 7 a, Beltinci. M-6289

RENAULT 5 GL, star 3,5 leta, prevoženih 35.000 km, prodam. 76 067. M-6291

ZASTAVO 750, letnik 1980, registrirano do januarja 1991, prodam. Bara, Gibina 54. M-6292

ZASTAVO 101 L, letnik 1978, prodam. Jože Obal, Pertoča 6. 78 674. M-6294

ZASTAVO 101, letnik 1984, registrirano do januarja 1991, prodam. 24 569. M-6208

Trženjsko

oglaševanje

z Vestnikom

in v Vestniku!

MERCEDES 220 prodam. 87 517. IN-17853
RENAULT 12 prodam. 87 284. IN-17860
SKODA 120 LS prodam. 68 015 — dopoldan. IN-17862
FIAT 126 P, letnik 1988, prodam. 24 233. M-6234
OPEL KADETT 1.2, letnik 1981, pet vrat, prodam. Alojz Žilavec, Korovci 34 a. M-6236
ZASTAVO 101, letnik 1987, prodam. Gaberje 19. M-6242
ZASTAVO 101, starejši letnik, prodam. 76 681. M-6246
ZASTAVO GTL, letnik 1985, prodam. Zvonko Bohar, Kramarovi 3, p. Rogoševci. M-6247
MERCEDES 11-13 TURBO, keson 6,20 prodam. 21 817. M-6253
AVTOMATIK A 3 SL, nov, prodam 18 % ceneje. Franc Zagorac, Severjeva 1, M. Sobota. M-6255
ZASTAVO 128 1.1 GX, november 1987, prodam. Gregorčičeva 43, Beltinci. M-6260

MED VOŽNJO SE SPOČNITE!

PRI ELBLU VAS PRIČAKUJEJO!

Spodnji Žerjavci tel. (062) 742 121

● KOSILA ● PICE ● DOMAČE VINO

ZASTAVO 101, letnik 1981, prodam. 81 366. IN-17844
126 P, letnik 1978, prodam. Anica Trajbar, Mota 31, Ljutomer, 71 206, popoldan. IN-17845
ALFA ROMEO 1.5, letnik 1986, in orgle YAMAHA PS 55, zelo ugodno prodam. (069) 62 127. GR-13501
RENAULT 5 TL, letnik 1979, zelo dobro ohranjen, prodam. 74 413 po 20. uri. GR-13507
VARTBURG KARAVAN prodam. Korpič, Budinci 23 a. M-6226

Če želite dodatno zaslužiti, potem pokličite po telefonu št.: 9943 3476 29873
SSI — IMPERIAL

FIAT 132 prodam ali zamenjam za manjše vozilo. 77 124. M-6264
PEUGEOT 305 G.L.D., dobro ohranjen, prodam. 26 480 — popoldan. M-6273
OPEL ASCONO 1.6 D, letnik 1984, ugodno prodam. Naslov in upravi lista. M-6274

TOMOS AVTOMATIK AS MS in nekaj novih rezervnih delov za ZASTAVO 750 prodam. 82 372. IN-17858

OPEL ASCONO 1.9, letnik 1977, ugodno prodam. Lešane 25 a. GR-13510

CENJENE GOSTE OBVEŠČAMO. da poleg drugih jedi postrežemo z

RAZNOVRSTNIMI PICAMI

Za obisk se priporočajo!

Gostilna Jožice Lopert
Dokležovje

RENAULT 16, motor 20.000, registriran do julija, prodam. 25 295. M-6276

KATRCO, karambolirano, po delih, hi-fi glasbeni stolp, CB postajo hygain in računalnik ZX spectrum prodam. Ključarovi 55 b, popoldan ali 87 647. M-6277

POLONEZ 83, registriran do julija, prevoženih 32.000 km, ugodno prodam. Guji, Rankovci 16. M-6280

GOLF JXB, letnik 1986, prodam. 81 879. IN-17852

FORD ESCORT 1.3 CL, letnik 1978, generalno obnovljen, ugodno prodam. Silvo Dominko, Stari trg 9, Ljutomer. IN-17848

OPEL ASCONO 1600 DIZEL, letnik 1985, prodam. 74 652 ali 74 851 — do 15. ure. GR-13511

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1984, prodam. 74 652 ali 74 851 — do 15. ure. GR-13511

VOLKSWAGEN KARAVAN, letnik 1973, zelo ugodno prodam. Tehnični pregled velja do januarja 1991. Plitvički Vrh 36, G. Radgona. GR-13513

ZASTAVO 101, starejši letnik, prodam za 12.000,00 din. 62 208. GR-13515

ZASTAVO 101, letnik 1977, registrirano, ugodno prodam. Gorza, Mota 55 a, Ljutomer. IN-17857

Če še niste, postanite naročnik VESTNIKA...

NAROČILNICA

NAROČAM VESTNIK

Časopis začnite pošiljati od dne

Ime in priimek

Naslov: kraj, ulica, hiš. št.

Podpis:

Datum:

Naročilnico natančno izpolnite s tiskanimi črkami, izrežite in pošljite na naslov: VESTNIK, 08000 MURSKA SOBOTA, Titova 29.

... in to zagotovo ne bo zgrešena odločitev:

- na ceneni način boste spoznali svet okrog sebe,
- prihranili boste več kot 30%
- dobivali ga boste na dom,
- imeli boste do 20% popusta pri storitvah (maši oglaševanja),
- sodelovali boste v nagradnih akcijah za naročnike...

VESTNIK

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Jože Sabjan (odgovorni urednik), Bernarda Balazic, Brigita Bavcar, Jani Dominko, Silva Eory, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnek, Feri Maučec, Stefan Sobocan, Branko Zunc, Endre Gontar (tehnični urednik), Nataša Juhnov (fotografija), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave:

Murska Sobota, Titova 29/I. Telefoni: novinarji 21-383 in 21-064; odgovorni urednik 21-579; glavna urednica in direktorica, naročniški oddelek, računovodstvo in tajništvo 21-064 in 21-383; GPS (trženje) 22-403 in 21-064; dopisništva: Gornja Radgona 74-597, Lendava 75-085 in Ljutomer 81-317. Telefaks 22-419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za I. trimesečje 1990 je 70,00 dinarjev, za delovne organizacije 140,00 dinarjev, za naročnike v tujini 70 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota, 51900-603-30005. Devizni račun pri A banki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk CGP Večer, toz Mariborski tisk Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

USTANAVLJATE PODJETJE? POTREBUJETE AKTE ZA USTANOVITEV?

MI VAM UREDIMO VSE OD PRIPRAVE AKTOV DO ODPRTJA ŽIRORACUNOV!

PODJETJE DEBORAH,
(069) 82 080.

KMETJSKA MEHANIZACIJA

PRODAM

TRAKTOR BELORUS prodam. Titov Vida, Motvarjevi 65. M-6229

TRAKTOR TORPEDO 55 a, 600 ur, prodam. Cena 85.000,00 din. Branko Rituper, Križevci 110 v Prekmurju. M-6237

TRAKTOR ZETOR 25 KS prodam. Izakovič 76, p. Beltinci. M-6254

TRAKTOR ZETOR 6011, 1200 ur, prodam. Bodonci 134. M-6282

TRAKTOR IMT 540 prodam. Pordasinci 16. M-6293

TRAKTOR STAYER 18 s koso prodam. Jože Špilak, Pordasinci 18. M-6295

MOTOKULTIVATOR GORENJE SPECIALI s priključki (freza, kosilnica 130 cm in prikolica) in traktor UR-SUS 335 (35 KM) ugodno prodam. Nežič, Ivanci 50. M-6301

TRAKTOR IMT 533 s kabino in koso dubrava prodam. Pečarovci 36, p. Mačkovci. M-6304

TRAKTOR IMT 560, letnik 1982, prodam. Janez Recek, Jurij 98, p. Rogoševci. M-6305

IMT 35, dobro ohranjen, ugodno prodam. Ivanjševci 9, p. Prosenjakovci. M-6317

KOSILNICO BCS in taktor ZETOR 3511 prodam. (042) 51 074. M-6324

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA na drobno v Odrancih, Mladinska 10

začne poslovati v petek, 2. februarja 1990,

S svojimi storitvami se priporoča

TRGOVINA KAVAŠ

ŽIVALI

DOBERMANI — naprodaj in rezervacija, stari 30 dni, O. ESTER — ROYAL BELL — 4 x CAC, ZXR CAC. PRM. M. Keti, odlična V. 4. Možnost dvakratnega plačila. Josip Palnc, Brezje 10, Murska Sobota. IN-16348

NESNICE MLADE JARČICE. PASMES HISEX, rjave, iz kooperacijske reje, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih dnevnih cenah. Naročila sprejema in daje vse informacije GOSTILNA TIBIJA HORVATA. Nemčavci, (069) 24 393, pri Gradu pa sprejema naročila Dragica Bokan, Grad, (069) 77 686. M-62272

PUJSKE PRODAM. Križevci 114 v Prekmurju. M-6297

NESNICE, mlade jarčice, pasme HISEW, rjave, iz kooperacijske reje, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih dnevnih cenah. Naročila sprejema in daje vse informacije: Gostilna Anice Benčec, Bakovci, Prečna 6 a, (069) 76 070. M-6272

BREJO KRAVO, prodam. Kovacs, Dobrovnik 286. M-MM

KRAVO, brejo, A kategorije, in puhalnik za seno prodam. Beznovci 40. M-6315

BREJO TELICO, kontrola A, prodam. Kerec, Mačkovci 14. M-6320

posesti

Parcelo, primerno za gradnjo, ali nadomestno gradnjo v okolici Gornje Radgone KUPIM. ☎ 74 409. M-OP OBRINA ZADRUGA AVTOPREVOZ Maribor vzame v najem poslovni prostor, pribl. 40 m², v centru ali bližnji okolici Murske Sobotice. Informacije ☎ (062) 23 880, 27 541 — tov. Ralovič ali tov. Puhar. M-NN GRADBENO PARCELO, komunalno urejeno, v okolici Crenšovca prodam. ☎ 70 325. M-6241 PARCELO v Dolini prodam. Tišina 61. M-6261 57 arov njive na lepi sončni legi v G. Slavečih prodam. Naslov v upravi lista. M-6270 PARCELO za gradnjo prodam. Ključne popoldne ☎ (061) 452 058. M-6278 POSLOVNI PROSTOR v Murski Soboti nujno prodam. ☎ 81 235. M-6279 HIŠO in 28 a. parcele, voda, elektrika, v Bodoncih 117 prodam. Naslov v upravi lista. IN-17861

LIKO ZASEBNA TRGOVINA KOLMANIC KROG, MURSKA 14 tel.: 25-364 Obvešča cenjene kupce, da prodaja okna, vrata, obloge, parket, deske, ostrešje ter razno pohištvo na 4- in 7-mesečno posojilo. Priporoča se trgovina Kolmanic.

RAZNO PRODAJ

BARVNI TV GORENJE maraton prodam. Vrtna 10, G. Radgona. GR-13512 OSTREŠJE, 6 x 10 m, kritina salonične plošče, staro 5 let, dvobrazdni plug, visok klirens, trosilnik za umetne gnoj, ugodno prodam. Jože Tomažič, Zagajski Vrh 16, G. Radgona. GR-13516 OTROŠKO POSTELJICO z vzmetnico jogi, športni voziček in stajico prodam. ☎ 82 007. M-17850 MANUELNE ORGLE ELKA, brako prikolico in moped 14 TL, generalno obnovljeno, prodam. ☎ 82 376. M-17854 BARVNI TV GORENJE, star 3 leta, prodam. ☎ 81 714. IN-17856 JESENOV LES, žagan, prodam. Žižki 95 a. M-6227

GOSPODINJE! Če vam zarezovalna storinja toči vodo ali ledeni, pokličite **IZOLACIJSKI SERVIS** P. Hajdinjak, Gornje Slaveče 6, Kuzma (069) 78-271 Popravilo z garancijo na vašem domu.

KOMBI PEČ prodam. Lemerje 40. M-6232 KOMBINIRANI STEDIŠNIK (4 pl. in 2 el.), mizo ter 6 stolov prodam. ☎ 24 621. M-6235 SEDEŽNO GARNITURO prodam. Gomboc, Polana 13, p. Puconci. M-6238 BARVNI televizor prodam. Majc, Rakičan, Cvetkova 12. M-6239 ELEKTRIČNI STEDIŠNIK prodam. ☎ 22 661 — popoldan. M-6240 BALIRANO SENO in obračalnik pannonije prodam. Satahovi 9. M-6244 PRALNI STROJ obodni prodam. ☎ 25 473 po 15. uri. M-6248 HRASTOVE PLOHE prodam. Gra-dišče 40 a. ☎ 46 246. M-6250 MOLZNI STROJ ALFA LAVAL še z garancijo in tribrazdni plug, 12-colni, prodam. Kobilje 47. M-6251 GARDEROBNO OMARO prodam. ☎ 25 548. M-6252

BARVNI TV GORENJE korting, malo rabljen, in vetrobransko steklo za BMW 316 prodam. ☎ 23 423 ali 21 801. M-6256 KOLARSKO izdelan zapravljiček (»bugerka«), neokovan, prodam. Štraki, Noršinci 32, Ljutomer. M-6257 KUHINJSKO RAZTEGLJIVO MI-ZO s štirimi stoli prodam. ☎ 21 087. M-6258 BARVNI TV GORENJE prodam. Fillovci 91. ☎ 76 321. M-6259 MOLZNI STROJ VITREKS prodam za 3.000 din, rotacijsko koso 135 me-njam za 165 in pet za centralno helios prodam. Anton Klemenčič, Sp. Ivanjci 8. M-6268 KRZNENO JAKNO, strižena ovca, temno rjave barve, št. 38, prodam. Naslov v upravi lista. M-6275 INDUSTRIJSKE ŠIVALNE STROJE prodam. ☎ 22 563. M-6298 BARVNI TELEVIZOR in peč na olje prodam. ☎ 21 901. M-6306 BELO REPO prodam. Rakičan, Tomsčeva 35. M-6318

sobe

OPREMLJENO SOBO V MURSKI SOTOTI išče zaposlen fant. ☎ 24-436. M-63000

Kupim

OKROGEL LES ZA OSTREŠJE KUPIM. Informacije na upravi lista. M-SS SUHE HRASTOVE PLOHE, 5 in 8 cm, kupim. ☎ 77-860. M-6263

Zaposlitve

IMATE SVOJ AVTOMOBIL, AM-BICIJE IN SPOSOBNOST SO-DOBNIH KOMUNIKACIJ, ŽELITE USTVARJATI SE ENO KARIERO? Če je tako, pridite 5. februarja 1990 ob 20. uri v kavarno hotela DIANA v Murski Soboti, da se pogovorimo o možnostih zaposlitve. BODITE USPEŠNI! M-6314 AKVIZITERJE ZA PRODAJO ZE-LIŠČNE KOZMETIKE SKL za ob-močje Pomurja. Prijave po ☎ (062) 31-257 v petek od 16. do 18. ure. M-6285 TEKSTILNI TEHNIK s prakso in strojem išče delo. ☎ na upravi lista pod: KVALITETA.

Razno

PREKLIC! Preključujem veljavnost DIPLOME o končani Srednji agroživilski šoli — smer živilska v Mariboru, izdane v šol. l. 1984/85 na ime Igor Vučko, Apače 154. GR-13514

PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala o končanem 1., 2. in 3. letniku ter zaključno spričevala, izdano na CPS v Murski Soboti na ime Srečko Žižek, Očeslavci 33, p. Sp. Ivanjci. M-62262

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala II. letnika, izdanega na SCTPU v šol. l. 1987/88 na ime Robi Marinič, Mladinska 9, G. Radgona. M-6267

INSTRUIRAM IZ MATEMATIKE IN NEMSKI JEZIK za osnovno šolo. ☎ 74-401. M-6284

JAVNOST OBVEŠČAM, da Franc Lenarčič, Ropoča 1, ni lastnik premi-čin in nepremičnin in jih ne sme prodajati. Hermína Lenarčič, Ropoča 1. M-6326

Moški, star 62 let, že 35 let v Ameriki, išče žensko, staro od 50 do 60 let, ki bi bila pripravljena iti z njim v Ameriko. Informacije na upravi lista pod PREKMURKA — SLOVENKA. M-OP

PREKLIC! Preključujem žaljive besede, ki sem jih izrekla Antonu Mertiku iz Turnišča in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Barbara Ternar, Turnišče. M-6321



Povej nam, mož in očka dragi, zakaj odšel si v grob prerani. K počitku leglo je telo, a delo in trpljenje pozabljeno ne bo.

V SPOMIN

9. februarja mineva 2 leti globoke žalosti in bolečine, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Aleksander Lajnsček

iz Fokovec

Usoda je hotela, da si zapustil svoje drage in topli dom, ki si ga ljubil in se zanj žrtvoval. Vsem, ki se ga spominjate in mu prižigate sveče, iskrena hvala.

Žalujoci vsi tvoji



ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je zapustila

Marija Mikola

iz Sebeborca

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti ter ji darovali cvetje in izrekli sožalje.

Hvala g. duhovniku, pevcem in govornici KS za poslovilne besede ob odprtem grobu. Sebeborci, 21. decembra 1989

HČERKA Z DRUŽINO



Niti zbogom nisi rekel, niti roke nam podal, smrt te vzela je prerano, a v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je nepričakovano in brez slovesa zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in tast

Franc Bertalanec

iz Kraš 66

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem Lovskega doma Cankova, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, govorniku KS za poslovilne besede in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoci: žena Emilija, hčerka Marija z možem Ferijem, vnuka Daniel in Tatjana, sestra Marija z družino in brat Jože z družino iz Kanade.



Kako je dom naš tih in prazen, odkar več v njem te dragi ni, odšel si k večnemu počitku, zaprl za vedno si oči. Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi hudega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

Po krajši boleznini nas je v 62. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek in brat

Vendel Žido

iz Čepinca

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za vso pomoč v težkih trenutkih ter vsem, ki so pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Prisrčna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici KS za ganljive besede ob odprtem grobu.

Posebna hvala dr. Kiršnerju za vso zdravstveno pomoč in patronažnima sestrama Anki in Maruši iz Gornjih Petrovec.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoci: žena, sinovi Kalman, Branko in Vendel z družinami ter sestra Helena z družino iz Polane



ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

Franca Franka

upokojenega strojnega ključavničarja iz Murske Sobotice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, nama pa izrekli pisno ali ustno sožalje. Posebna hvala medicinskemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Murski Soboti, gospodu duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoci žena in hčerka



Bilo lepo je — prelepo, skalilo srečo je slovo, slovo za nas, najhujše zlo, spoznali smo, ker tebe, draga mama, več ne bo.

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je po kratki boleznini zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

Ema Novak

roj. Roudi iz Zenkovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli ustno ali pisno sožalje, darovali vence in šopke ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Iskreno se zahvaljujemo g. duhovniku Jošarju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter za odigrano Tišino. Zahvaljujemo se tudi medicinskemu in strežnemu osebju inter-nega oddelka.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoci vsi njeni, ki smo jo imeli neizmerno radi



Odšel si, moj dom je prazen, a spomin na tvoj lik ostane v mojem srcu do konca dni.

ZAHVALA

Nepričakovano me je v 65. letu starosti zapustil moj dragi mož

Ivan Peterka

tržni inšpektor v pokoju iz Murske Sobotice, Vrazova ul. 13

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujem vsem bližnjim in daljnim sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za sočustvovanje, izražena ustna sožalja, telegrame, za darovane vence in cvetje ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala KS Park Murska Sobotica in Zvezi borcev, kjer so mi v tem težkem trenutku stali ob strani. Prisrčna hvala govornikom tov. Merklinu, tov. Šeraku in tov. Drvariču za ganljive poslovilne besede ter godbi na pihala.

Murska Sobotica, 24. 1. 1990

Žalujoci žena Jolanka



Zakaj si moral nam umreti, ko pa s teboj je bilo tako lepo živeti, odkar utihnil je tvoj glas, žalost in bolečina domujeta pri nas.

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je po večletni boleznini nenadoma zapustil naš oče in dedek

Filip Šoštarec

iz Vanče vasi 29

Ob izgubi očeta in dedka se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli tolažilne besede in sožalje, poklonili cvetje, darovali za maše in ga pospremili na njegovi zadnji poti do preranega groba.

Posebno se zahvaljujemo sosedom za pomoč, znancem, sorodnikom, kolektivnu Mure, tozdr Perilo, duhovniku Feslu s Tišine za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS tov. Kerčmarju za ganljive besede ob odprtem grobu in prav tako tudi članom GD Vanča vas.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: hčerka Marjeta z možem Matijo, vnukinja Sonja in vnuk Fredi



ZAHVALA

17. januarja 1990 smo na pokopališču v Beltincih pokopali našo najdražjo

Regino Erjavec

roj. Klepec iz Beltince

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo zdravniškemu osebju bolnišnice v Rakičanu, g. župniku, govorniku in pevcem.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Beltinci, Bern, 17. januarja 1990

ŽALUJOČI: mož Otakar, sin Vladimir in drugo sorodstvo

Gospodje tudi v Gornji Radgoni

Tudi v Gornji Radgoni ustanovili odbor Slovenskih krščanskih demokratov — Namesto naziva tovariš, stroga uporaba gospod in gospa — Krščanska drža je odpuščanje, sprava in pravičnost

V četrtek zvečer, 25. januarja, so tudi v Gornji Radgoni ustanovili odbor Slovenskih krščanskih demokratov. Vse navzoče je najprej pozdravil Franc Moge, seje pa so se udeležili tudi člani izvršilnega odbora SKD iz Ljubljane Matjaž Puc in Vitko Podržaj, predsednik odbora iz Murske Sobote dr. Jože Magdič ter predstavnik gornjeradgonske SDZ in Demosa. Če je bilo v začetku

videti vse nekako previdno strmežljivo in je mnogim naziv gospod le težko šel z jezika, pa so proti koncu seje postali že prav zgovorni in prepričani, da je politično delovanje njihova pravica in dolžnost.

Matjaž Puc (ki je bil včasih novinar, vendar se je »preveč« razpisal o cerkvah), profesor geografije, je opisal nastanek in razvoj stranke Slovenskih krščanskih demokratov. Najprej so se zbirali okrog revije 2000, nato so postali gibanje in v začetku decembra politična stranka. V minulih desetletjih so se navadili na psihično otopelost in dvojno življenje, še sedaj pa je v njih

prastrah. Krščanstvo se je moralo popolnoma umakniti iz družbe, tako da so spreminjali celo krajevna imena. Dr. Jože Magdič pa je pripomnil, da če je nekdo 45 let dežurni krivec, potem potrebuje nekaj časa, da se spet vzravna in združi psihično notranjost z zunanjim svetom. Delovati morajo brez maščevanja, obtoževanj in žaljivk, njihova drža mora biti ponosna, pravična. Puc pa je dejal: »Poklicani smo, da poskušamo moralno prenoviti slovenski narod!« Ujeti morajo zadnji vlak, da bodo sodelovali v volilnem boju skupaj z Demosom.

Bernarda B. Peček

Slovenski krščanski demokrati tudi v lendavski občini

V Turnišču 46 članov

Z ustanovitvijo odbora Slovenskih krščanskih demokratov imajo v občini Lendava 4 opozicijske stranke, ki so vključene v Demos (Demokratska opozicija Slovenije) — Boj za oblast.

Ustanovne skupščine Slovenskih krščanskih demokratov v Turnišču se je udeležilo čez 100 občanov iz krajevne skupnosti Turnišče in sosednjih. Štefan Kociper je obširno predstavil politični program te stranke, Janez Sraka pa pogoje Cerkve na politično organiziranje vernikov. Zadržkov ni. Se več: zdaj je končno priložnost, da ljudje izvolijo prave predstavnike. V stranko Slovenskih krščanskih demokratov se je v Turnišču včlanilo 46 navzočih. Vzrok, da jih ni pristopilo več, najbrž ni v njenem programu, ampak v članarini. Rečeno je bilo, naj bi člani plačevali 1 odstotek od osebnega dohodka, vendar za zdaj članarina ne bi bila obvezna, ampak prostovoljna. Aktivisti Slovenskih krščanskih demokratov pričakujejo, da bodo v kratkem ustanovili odbore tudi v drugih krajevni središčih. Za zdaj pa se je možno včlaniti v Turnišču pri Cirilu Zveru.

Slovenski krščanski demokrati so previdni in ne obljublajo blaginje čez noč. Temeljna izhodišča njihovega programa so: človek — družina — narod — družba — država. Zavzemajo se tudi za svetost spočetega življenja. Torej odklanjajo posege nad življenjem — splav. Sicer pa so na sobotnem 1. kongresu SKD v Ljubljani svoje stališče nekoliko omilili.

S. S.

SINDIKALNO POBRATENE
OBČINE IN GOSPODARSTVO

Temelji so, graditi naprej

Lendavska občina je kot edina iz Pomurja vključena v sindikalno manifestacijo Srečanja bratstva in prijateljstva, v katerih sodelujejo obsejne občine Slovenije in Hrvaške. Bodo tudi gospodarski uspehi?

Iz poročila, ki so ga pred srečanjem predsednikov izvršnih svetov skupščin sindikalno pobratenih občin pripravili v Lendavi, povzemamo, da si gospodarstveniki iz teh občin niso tujci, torej sodelujejo, vendar le na klasični način (nakup, prodaja). Ugodna politična klima torej ni spodbudila skupnih vlaganj in podobnega. To pa ne čudi, saj je večina teh občin revnih in bi jim bil veliko bolj dobrodošel partner iz razvitih območij. Ne glede na te pomisleke in tudi dejstva pa so predsedniki izvršnih svetov izrazili pripravljenost pomagati, kadar se bo pokazal poslovni interes. Tak pa gotovo je že zdaj, le informacij je premalo. Tako smo slišali, da so v Čakovcu pridobili brezcarinsko cono, ki kar vpije po ureditvi določenih objektov in s tem po pridobivanju dohodka, vendar je le nekaj predsednikov IS vedelo zanjo. Ker tudi gospodarstveniki niso na tekočem, kaj se dogaja v posamezni partnerski občini, so na sestanku v Lendavi sklenili, da bodo v začetku vsakega poslovnega leta zbrali gospodarske informacije iz teh 13 občin in jih objavili v posebnem biltenu. Pobuda za sodelovanje pa mora priti z gospodarstva, kajti izvršni sveti bodo imeli odslej drugačno vlogo. To pa ne pomeni, da se predsedniki v prihodnje ne bodo več sestajali. Naslednjič bo to v Slovenski Bistrici.

S. Sobočan



Zunanost kovačnice v Bukovnici

DOBRE KOVAČNICE ŽIVIMO ŠE DANES



V Bukovnici stoji že od leta 1920 lesena kovačnica, v kateri danes kuje železo Alojz Horvat, pred njim pa sta to delala že njegov dedek in njegov oče. Pri Horvathovih so bili dobri kovači in njihov dober glas je segel tudi v sosednje vasi, iz katerih so ljudje prihajali v Bukovnico, čeprav so imeli kovaške delavnice tudi doma.

Nakovalo, nad katerim Alojz vihti klado, je sicer že malce obrabljeno, vendar to mojstru pri delu ne ovira.

Foto: Nataša Juhnov in Matej Fišer



Primež iz leta 1813 še vedno rabi svojemu namenu

Zadnje dejanje akcije GORIČKO 89

Nekoliko z zamudo so pred dnevi v Murski Soboti vendarle opravili zadnje dejanje akcije Goričko 89. Zadnja skupščina je minila v dokaj umirjenem tonu. Ker je to nekako pomenilo tudi konec klasičnega mladinskega prostovoljnega dela v Pomurju — saj je že pred meseci padla odločitev, da akcije več ne bomo organizirali — so nekateri menili, da bi bilo potrebno opraviti analizo opravljenih del v skoraj desetletju in pol, kolikor je akcija trajala.

In kaj bi lahko rekli za rezultat lanskega leta? Brigadirji so opravili dela v vrednosti 161 tisoč dinarjev. Delali so predvsem pri obnovi cest Moščanci—Križevci in Tešanovci—Vučja Gomila, pri agromelioracijskih delih v Lemerju in polaganju vodovodnih cevi v Černelavcih. Pri delu ni bilo večjih težav, zato pa se je zataknilo pri naselju oziroma stroških za vzdrževanje dijaškega doma v Murski Soboti. Zaradi finančnih problemov se je sklic zadnje skupščine tudi tako dolgo zavlekel.

se

Radovci

Občni zbori in tekmovanje harmonikarjev



Ko ga prinesete domov, dražestno odišavi celo hišo in ne morete si kaj, da si ga ne bi vili v krožnik, odrezali kos kruha in ga namakali v slastni tekočini. Le domače bučno olje, še toplo iz oljarne, ima tako omamno moč, zato je dan, ko se dela olje, skorajda majhen družinski praznik. Veselo pa je v vsaki oljarni, tudi v Škaličevi na Gornjih Slavecih, kjer se poleg olja toči v kozarce žlahtna vinska kapljica, ki se ji prilegajo domače klobase ali sušena rebra. mh

Foto: Nataša Juhnov

Člani GD Radovci so se zbrali na občnem zboru, pregledali delo v preteklem letu in sprejeli program za leto 1990. Z opravljenim delom so le delno zadovoljni, saj jih pestijo predvsem kadrovske težave, pa tudi zanimanje članov se zmanjšuje. Kljub temu so vse operativne naloge opravili in OGZ Murska Sobotica je društvo razglasila za eno najboljših v občini. V programu za letošnje leto je dan poudarek pridobivanju in izobraževanju novih članov, predvsem za operativno delo, manjka jim predvsem poveljniški kader, k delu želijo pritegniti tudi mlade, najmlajše in ženske, pa tudi delovne akcije za urejanje doma ter okolice ne bodo izostale. Sprejet je bil tudi sklep, da društvo naveže stike z GD Škale pri Titovem Velenju. Z OGZ Murska Sobotica sta se zbora udeležila Štefan Pintarič in Franček Gomboc.

Na občnem zboru so se zbrali tudi člani športnega društva Radovci, ocenili delo v letu 1989, sprejeli program dela in izvolili novo vodstvo. Delo v minulem letu je bilo ocenjeno kot zadovoljivo, čeprav nekatere sekcije niso izpolnile svojih načrtov. Izvedli so tekmovanje harmonikarjev, prvomajsko srečanje, turnirja v malem nogometu za moške in ženske, ženska in moška ekipa v malem nogometu sta odigrali več prijateljskih tekem, sodelovali so na več nogometnih turnirjih. Smučanje je onemogočila zima. V letu 1990 je glavni cilj poživiti delo vseh sekcij ter k delu pritegniti čim več krajanov iz okoliških vasi in navezati stike z društvi iz Slovenije.

Najpomembnejše akcije v letu 1990 bodo turnir v namiznem nogometu, tekmovanje harmonikarjev, srečanje športnih društev, vaške igre, prikaz starih običajev — žetev, mlatitev in podobnih, tekmovanje v krosu, šahu, namiznem tenisu, pikadu, pa tudi sodelovanje na tekmovanjih drugih društev ne bodo zanemarili. Medtem so že navezali stike s TVD Partizan Škale in se tudi dogovorili za sodelovanje.

Prva večja akcija SD Radonci bo tekmovanje harmonikarjev 18. februarja ob 13. uri. Tekmovanje organizirajo že drugi in ima naslov Vaški godec, zato vabijo vse, ki igrajo na harmoniko, pripravili pa so tudi nagrade.

Elemir Melin

Lendava

Kabelska televizija v goricah

Marca 1987. leta je izvršni svet občinske skupščine imenoval poseben odbor, v katerem so predstavniki delovnih organizacij, krajevnih skupnosti, socialistične zveze in izvršnega sveta. Naloga tega odbora je posneti teren in ugotoviti, v kolikšni meri so občani zainteresirani za gradnjo kabelske in satelitske televizije. Gre za to, da v nekaterih predelih občine občani nimajo dobrega televizijskega sprejema predvsem zaradi naravnih ovir. Ker je bila v tem času dejavnost krajevnih skupnosti usmerjena predvsem v ureditev telefonije, je aktivnost pri gradnji kabelske televizije zamrla. Kljub temu so v goricah pri Lendavi z delom nadaljevali. Tu so se odločili za gradnjo kabelske televizije, saj bo ta omogočila sprejem sedmih televizijskih programov. Odbor za kabelsko televizijo bo v tem letu ponovno začel z aktivnostjo, zato naproša vse krajevne skupnosti, ki so zainteresirane za gradnjo kabelske televizije, da svoje želje sporočijo odboru, ta pa bo posredoval pri Elradu, ki naj bi bil izvajalec del.

Jani D.

ZA ZDRAVSTVO PREMALO

Pomursko zdravstvo je za januar dobilo odmerjeni delež iz republiške blagajne. Na račun zdravstvene skupnosti so dobili 26 milijonov 36 tisoč dinarjev. Od tega naj bi bilo za plačilo zdravstvenih storitev zunaj regije 30 odstotkov te vrednosti, tako da bo domačim zdravstvenim organizacijam ostalo približno 18 milijonov in 223 tisoč dinarjev. V zdravstvenih organizacijah pravijo, da bi za delo potrebovali skoraj polovico toliko denarja, podobno ugotavljajo tudi v preostalih slovenskih zdravstvenih organizacijah.

ANTIČNI POKOP V SOMBOTELU

V muzeju Savaria v Sombotelu na Madžarskem bo jutri, v petek, 2. februarja, ob 16.00 otvoritev arheološke razstave in ogled predstave Antični pokop. Razstavo je pripravila Irena Savel, v režiji Duše Škof pa bosta nastopila člana kulturnoumetniškega društva Štefan Kovač Brigita

Perhavec in Mitivoj Roš. Ker gre za pomembno kulturno izmenjavo in prikaz najboljšega zadnjilet s tega področja, se bo poleg direktorja Kulturnega centra Miško Kranjec prireditve predvidoma udeležil tudi predsednik skupščine občine Murska Sobotica Andrej Gerenčer. bb

KULTURNI VEČER S PONOVIŠČIJO

V soboto, 3. februarja, ob 18.30 bo v prireditveni dvorani v Lipovcih kulturni večer v počastitev bližnjega slovenskega kulturnega praznika. Nastopili bodo domači moški pevski zbor, ljudske pevke in mladi ter druge sekcije kulturnoumetniškega društva. Naslednjega dne — v nedeljo — bodo prireditve ponovili na Melincih, kjer bo tudi ob pol sedmih zvečer. bb